

HOTĂRÂREA NR. 48
din 18 martie 2014
privind aprobarea Strategiei de Dezvoltare Locală a orașului Luduș pentru perioada
2014-2020

Consiliul Local al Orașului Luduș întrunit în ședință ordinară de lucru,

Văzând referatul nr. 18141/28.02.2014 întocmit de către Direcția APL și ADP, prin care se motivează necesitatea aprobării **Strategiei de Dezvoltare Locală a orașului Luduș pentru perioada 2014-2020**, precum și rapoartele de avizare ale Comisiilor de specialitate „Juridică”, „Administrarea Domeniului Public și Privat și Administrație Publică Locală”, ”Învățământ, Cultură, Sănătate, Sport, Agreement, Culte și Protecție Socială” ,

Ținând cont de art. 36 (2) lit. “b” și alin. (4) lit. “e” din Legea nr. 215/2001 privind administrația publică locală , republicată ,

HOTĂRĂȘTE:

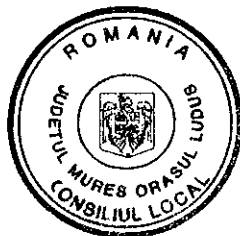
Art. 1. Se aprobă **Strategia de Dezvoltare Locală a orașului Luduș pentru perioada 2014-2020**, conform anexei care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

Art. 2 Cu aducerea la îndeplinire a prezentei se încredințează primarul orașului Luduș, prin Biroul “Investiții, Achiziții și Domeniul Public” din cadrul Primăriei Luduș.

Un exemplar din prezenta hotărâre se comunică:

- Instituția Prefectului - Județul Mureș,
- Primarul Orașului Luduș,
- Direcția APL și ADP,
- Biroul “Investiții, Achiziții și Domeniul Public”,
- Spre afișare.

Președinte de ședință,
Consilier local Oniță Anda

Contrasemnează,
SECRETAR
Jr. Giurgea Eugenia

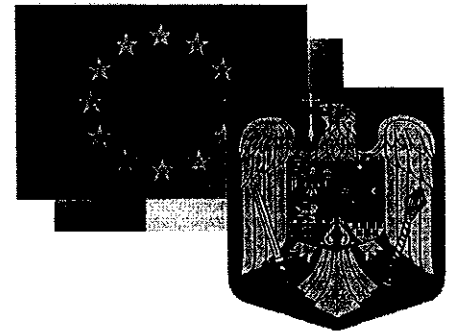
Hotărârea nr. 48 din 18 martie 2014 a fost adoptată cu 17 voturi pentru.

VIZAT SPRE NESCHIMBARE

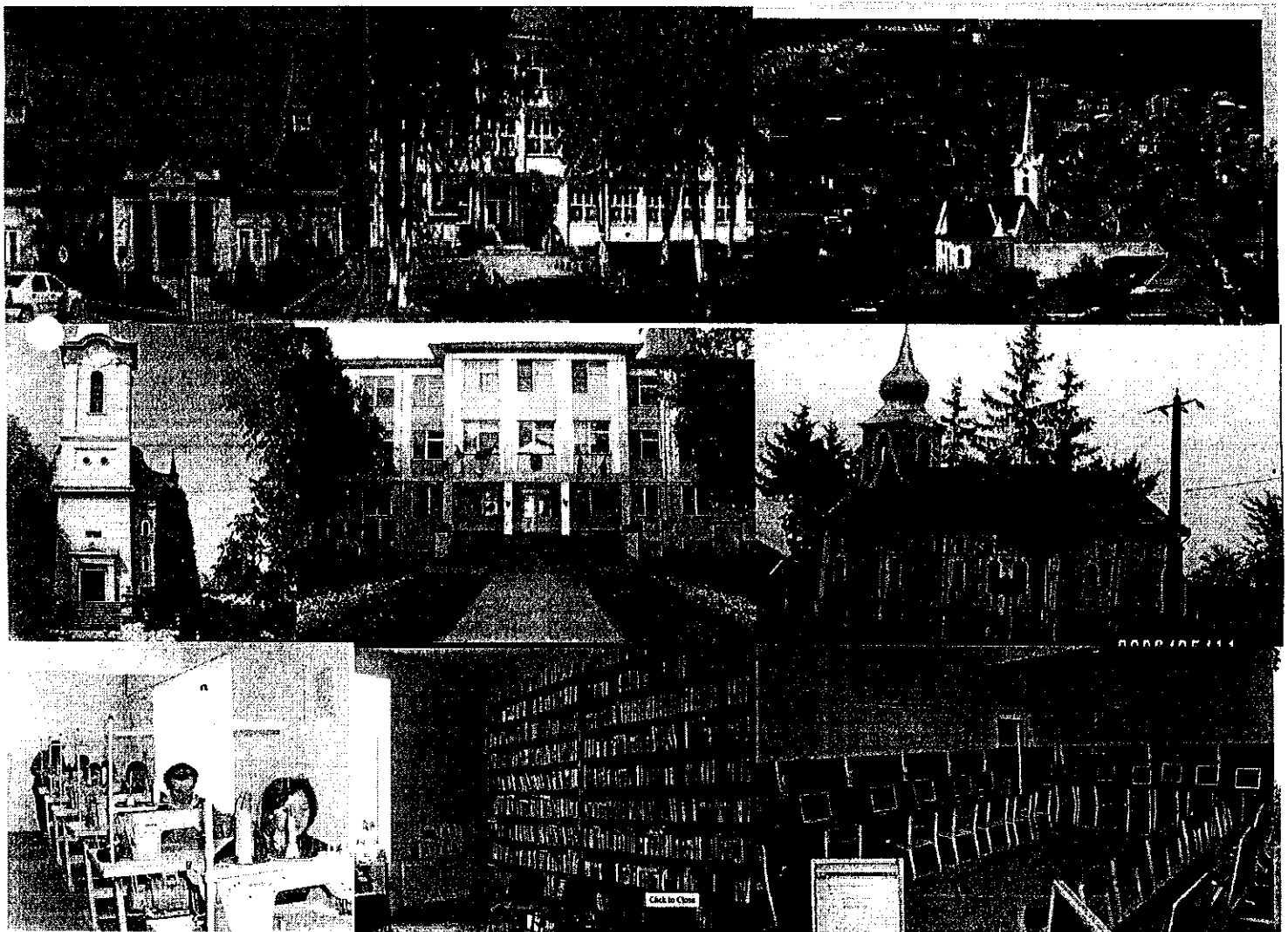
SECRETAR

DOCUMENT CADRU DE PROGRAMARE AL POLITICILOR DE
DEZVOLTARE DURABILĂ ÎN ORAȘULUI LUDUȘ, JUDEȚUL MUREȘ

Strategia de dezvoltare locală a orașului Luduș pentru perioada 2014-2020

PARTEA I : ANALIZA CONTEXTULUI EUROPEAN

1. Prezentare generală a Uniunii Europene

1.1 Scurt istoric

Uniunea Europeană este o organizație a țărilor europene dedicată creșterii, integrării economice și întărirea cooperării între state. Uniunea Europeană are sediul în Bruxelles, Belgia.

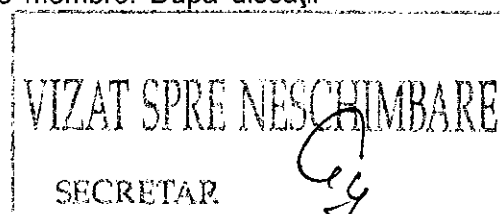
Uniunea Europeană a fost înființată oficial la 1 noiembrie 1993. Este cea mai recentă organizație de cooperare europeană care a început cu Comunitatea Europeană de Cărbune și Oțel din 1951 care a devenit Comunitatea Europeană în 1967. Membrii acestei organizații au fost : Belgia, Marea Britanie, Danemarca, Franța, Germania, Grecia, Irlanda, Italia, Luxemburg, Olanda, Portugalia și Spania. În 1991 guvernele celor 12 state membre au semnat Tratatul Uniunii Europene (care a mai fost numit și Tratatul Maastricht). Acesta a transformat Comunitatea Europeană în Uniunea Europeană. În 1994 Austria, Suedia și Finlanda au intrat și ele astfel numărul total de membri a ajuns la 15.

Uniunea Europeană are mai multe obiective. În special ea muncește pentru a promova și extinde cooperarea între membri în unele regiuni, inclusiv în probleme economice, sociale, de comerț, politică externă, securitate și probleme judiciare. Alt obiectiv major a fost implementarea Uniunii Economice și Monetare (UEM), care a stabilit o singură monedă pentru membrii UE. În afara de UEM, progresul spre aceste obiective e lent. Abilitatea Uniunii Europene de a-și atinge obiectivele a fost limitată de neînțelegeri între statele membre, probleme economice și politicile externe și presiunea din parte noilor democrații est europene de a deveni membre.

Crearea Uniunii Europene

La sfârșitul anilor '80, schimbările politice au făcut ca, în Comunitatea Europeană să crească cooperarea și integrarea. Odată cu prăbusirea comunismului în Europa de Est, statele ex-comuniste au cerut Comunității Europene sprijin politic și economic. CE a hotărât să ajute multe din aceste țări dar să nu le primească imediat ca membre. O excepție a constituit-o Germania de Est care a fost integrată automat o dată cu reunificarea Germaniei. Datorită acestor schimbări rapide Germania de Vest și Franța au cerut o conferință intraguvernamentală pentru a căuta o mai mare unitate. O conferință intraguvernamentală este o întâlnire între membri, prin care se începe procesul schimbării tratatelor Comunității Europene. O altă astfel de ședință a avut loc în 1989 pentru a pregăti un program și o structură pentru Uniunea Monetară, prin care membrii ar trebui să adopte o singură monedă. Primul Ministru britanic Margaret Thatcher s-a opus acestei unități, dar în 1990 John Major a devenit prim ministru și a adoptat o poziție mai tolerantă în legătură cu Unitatea Europeană. Aceste conferințe au început munca la o serie de înțelegeri care au devenit Tratatul Uniunii Europene.

Tratatul Uniunii Europene a creat Uniunea Europeană și a avut intenția de a extinde integrarea politică, economică și socială dintre statele membre. După discuții

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014 2020

lungi a fost acceptat de către Consiliul European la Maastricht, Olanda, în decembrie 1991. Astfel scopul principal al Uniunii Europene va fi Uniunea Economică Monetară (UEM). Sub UEM membrii UE trebuie să adopte o singură monedă până în 1999.

Tratatul Maastricht de asemenea impunea niste criterii stricte pe care statele membre trebuiau să le îndeplinească înainte de a intra în UEM. De asemenea tratatul a creat noi structuri proiectate pentru a crea politici de securitate și străine mai integrate și pentru a încuraja o cooperare mai mare între guverne în ceea ce privește chestiuni judiciare și legate de poliție. Statele membre au acordat organelor de guvernare ale Uniunii Europene mai multă autoritate în anumite domenii, inclusiv cele legate de mediu, sănătate, educație și protecția consumatorului.

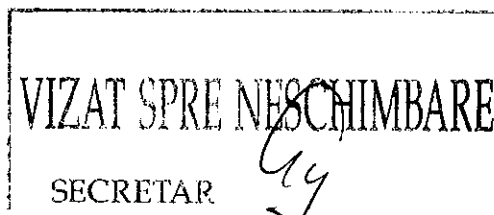
Noul tratat a stârnit multe opoziții și îngrijorare din partea cetățenilor UE. Mulți oameni erau îngrijorați din pricina UEM care ar înlocui monedele naționale cu o singură moneda europeană. Marea Britanie a refuzat să accepte o parte din elementele tratatului și astfel ea va face parte din UEM și nu va participa la Capitolul Social, un articol din Tratatul Maastricht care subliniaza obiective în politica socială și cea legată de angajați. Alegătorii danezi au refuzat ratificarea printr-un referendum, în timp ce alegătorii francezi au fost în favoarea Tratatului printr-o mică majoritate. Germania a fost o provocare deoarece poziția de membru în UE încalca Constituția. Într-o sedință de urgență a Consiliului European, Danemarca a refuzat mai multe articole ale Tratatului. Din pricina acestor întârzieri UE n-a fost inaugurată oficial decât abia în noiembrie 1993.

Reacțiile populare împotriva unor aspecte și consecințe ale Tratatului Maastricht a dus la o altă conferință intraguvernamentală care a început în martie 1996. Această conferință a produs Tratatul de la Amsterdam care revizua Tratatul Maastricht și alte documente de bază ale UE. Aceste schimbări aveau rolul de a face Uniunea Europeană mai atractivă oamenilor de rând.

Tratatul de la Amsterdam cerea membrilor să coopereze în crearea de slujbe pe tot teritoriul Europei, protejarea mediului, îmbunătățirea sănătății publice și respectarea drepturilor consumatorilor. În plus, Tratatul oferea îndepărtarea barierelor de a călători și imigra între statele membre cu excepția Marii Britanii, Irlandei și Danemarca. De asemenea Tratatul dădea posibilitatea admiterii statelor Est Europene ca membre. Tratatul a fost semnat de membrii UE la 2 octombrie 1997.

Uniunea Europeană a devenit azi, una dintre cele mai prospere zone din lume din punct de vedere economic și, potențial, una dintre cele mai competitive. Cu toate acestea, existența unor disparități semnificative privind prosperitatea și productivitatea între statele membre și între regiunile acestora determină slăbiciuni structurale majore. La nivelul Uniunii Europene există mai mult de 19 milioane de șomeri, ceea ce înseamnă o rată a șomajului de aproximativ 9% față de 5%, cât este în S.U.A. și Japonia. De asemenea, investițiile în cercetare și dezvoltare sunt mult mai mici în Uniunea Europeană față de cele înregistrate de aceste țări.

Disparitățile regionale au crescut în mod semnificativ, o dată cu integrarea celor 12 noi state membre în mai 2004 și ianuarie 2007. Astfel, 10% din populația de la nivelul Uniunii Europene, care trăiește în regiunile cele mai dinamice, generează de opt ori mai multe venituri în termeni de Produs Intern Brut (PIB) decât 10% din populația care trăiește în zonele cel mai puțin dezvoltate.

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014-2020

În acest context, este evident că se impune ca dezideratele legate de realizarea coeziunii economice și sociale, sprijinirea, dezvoltării rurale sau asigurarea unei dezvoltări durabile, care au condus la crearea UE și care s-au dezvoltat pe parcurs, să fie concretizate.

1.2 Influența crizei economice asupra Uniunii Europene

Criza economică de la nivel global a avut consecințe și asupra Uniunii Europene în ansamblu. A fost afectată atât economia Uniunii cât și economiile țărilor membre.

Astfel criza economică:

- a evidențiat deficiențe structurale în economia Europei;
- a anulat progresele precedente;
- a identificat evidente probleme fundamentale și soluții neviabile pe termen lung;
- a demonstrat interdependența economiilor europene;
- a subliniat necesitatea coordonării politicilor economice la nivelul UE în vederea rezolvării de probleme, promovării creșterii economice și creării de locuri de munca.

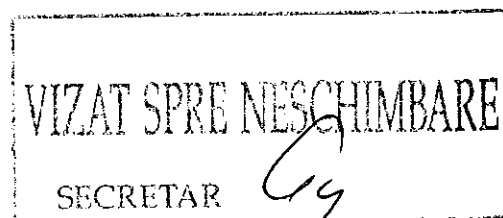
În timpul crizei economice, statele membre au ajuns la concluzia că este necesară o noua guvernanță economică. Cei trei piloni ai noii guvernanțe economice, sunt:

Consolidarea agendei economice printr-o supraveghere mai atentă din partea UE și include:

- prioritățile politice și obiectivele stabilite în cadrul Strategiei Europa 2020;
- angajamentele suplimentare pe care și le-au asumat statele membre participante la Pactul euro plus;
- consolidarea supravegherii de către UE a politicilor economice și fiscale, ca parte a Pactului de stabilitate și creștere, dar și prin intermediul noilor instrumente menite să stopeze dezechilibrele macroeconomice;
- adoptarea unei noi metode de lucru numită „semestrul european” care permite discutarea priorităților economice și bugetare în aceeași perioadă a fiecărui an.

Asigurarea stabilității zonei euro și include:

- mecanisme temporare de sprijin pentru statele membre, ca reacție a UE la criza datoriei suverane;
- înlocuirea lor în 2013 de un mecanism permanent, respectiv Mecanismul European de Stabilitate (MES);
- aplicarea unor programe de reformă și consolidare fiscală, elaborate în strânsă colaborare cu FMI.

Strategia de dezvoltare locală a orașului Iudus pentru perioada 2014-2020

Remedierea sectorului financiar

În vederea prevenirii apariției problemelor și asigurării că actorii din sectorul financiar sunt supuși unor monitorizări stricte, UE a elaborat reglementări și a creat agenții specifice, întreprinzându-se și alte acțiuni, cu scopul de garantare pentru băncile europene a existenței de suficiente rezerve de capital, necesare pentru a face față șocurilor din sistem, astfel sistemul bancar păstrându-și funcționalitatea în domeniul oferirii de credite întreprinderilor și persoanelor fizice.”

1.3 Strategia de dezvoltare a Uniunii Europene

Obiectivele cheie ale Strategiei pentru Dezvoltare Durabilă a Uniunii Europene:

- Protecția mediului, prin măsuri care să permită disocierea creșterii economice de impactul negativ asupra mediului;
- Echitatea și coeziunea socială, prin respectarea drepturilor fundamentale, diversității culturale, egalității de șanse și prin combaterea discriminării de orice fel;
- Prosperitatea economică, prin promovarea cunoașterii, inovării și competitivității pentru asigurarea unor standarde de viață ridicate și unor locuri de muncă abundente și bine plătite;
- Îndeplinirea responsabilităților internaționale ale UE prin promovarea instituțiilor democratice în slujba păcii, securității și libertății, a principiilor și practicilor dezvoltării durabile pretutindeni în lume.

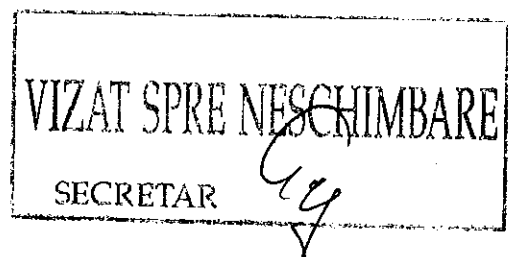
Principiile Strategiei pentru Dezvoltare Durabilă a Uniunii Europene:

- Promovarea și protecția drepturilor fundamentale ale omului;
- Solidaritatea în interiorul generațiilor și între generații;
- Cultivarea unei societăți deschise și democratice;
- Informarea și implicarea activă a cetățenilor în procesul decizional;
- Implicarea mediului de afaceri și a partenerilor sociali;
- Coerența politicilor și calitatea guvernării la nivel local, regional, național și global;
- Integrarea politicilor economice, sociale și de mediu prin evaluări de impact și consultarea factorilor interesați;
- Utilizarea cunoștințelor moderne pentru asigurarea eficienței economice și investiționale;
- Aplicarea principiului precauției în cazul informațiilor științifice incerte;
- Aplicarea principiului “poluatorul plătește”.

2. Strategii naționale de dezvoltare

2.1 Programe naționale pentru perioada 2007 – 2013

Prin intermediul celor două politici, cea de Coeziune și cea Agricolă, România, în calitate de stat membru al Uniunii Europene, a avut și are posibilități de dezvoltare fără precedent.

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014 2020

Pentru a putea beneficia de fondurile alocate prin intermediul politicilor Uniunii Europene, România, la fel ca toate celelalte state membre, are obligativitatea elaborării unor documente strategice naționale de dezvoltare, care să demonstreze modalitatea în care se contribuie la îndeplinirea obiectivelor europene.

Programele au fost elaborate avându-se în vedere corelarea acestora cu obiectivele strategiilor europene :

- Planul Național de Dezvoltare 2007-2013;
- Cadrul Strategic Național de Referință 2007-2013;
- Programul Național pentru Dezvoltare Rurală 2007 - 2013;
- Programul Național pentru Pescuit 2007-2013;
- Programele Operaționale.

Planul Național de Dezvoltare 2007-2013 include domeniile prioritare de investiții pe termen mediu și sursele financiare pentru sprijinirea acestor investiții, în cadrul cărora o pondere importantă (43%) o au Fondurile Structurale și de Coeziune. În această primă etapă de sprijinire a României prin intermediul Politicii de Coeziune a Uniunii Europene, Instrumentele Structurale intervin prin Programele Operaționale multianuale care acoperă perioada din 2007 până în 2013.

În ceea ce privește Strategia PND, având în vedere obiectivul global de reducere a decalajelor de dezvoltare față de Uniunea Europeană și pornind de la o analiză cuprinzătoare a situației socio-economice actuale, au fost stabilite șase priorități naționale de dezvoltare, ce grupează în interior o multitudine de domenii și sub-domenii prioritare:

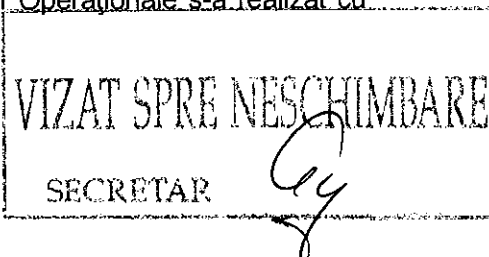
- Creșterea competitivității economice și dezvoltarea economiei bazate pe cunoaștere;
- Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de transport;
- Protejarea și îmbunătățirea calității mediului;
- Dezvoltarea resurselor umane, promovarea ocupării și incluziunii sociale și întărirea capacității administrative;
- Dezvoltarea economiei rurale și creșterea productivității în sectorul agricol;
- Diminuarea disparităților de dezvoltare între regiunile țării.

Cadrul Strategic Național de Referință este strategia prin care se implementează instrumentele structurale în România.

Programele Operaționale derivă din CSNR și se constituie în documente strategice ce detaliază prioritățile de dezvoltare pentru fiecare sector în parte și pentru promovarea dezvoltării regionale. Acestea reprezintă angajamentul comun al Uniunii Europene și al României pentru soluționarea aspectelor identificate în Planul Național de Dezvoltare și în planurile de dezvoltare regională cu privire la dezvoltarea sectoarelor prioritare și dezvoltarea teritorială.

Totodată, fiecare Program Operațional integrează în strategie teme orizontale cheie care să reflecte și alte politici ale Uniunii Europene, în special cea cu privire la protecția mediului și promovarea egalității de șanse.

Elaborarea Planului Național de Dezvoltare, a planurilor de dezvoltare regională, a Cadrului Strategic Național de Referință și a Programelor Operaționale s-a realizat cu

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014-2020

respectarea principiului parteneriatului, prin consultări și prin implicarea unei game largi de actori din domeniul socioeconomic. Parteneriatul are rolul de a furniza expertiză de specialitate pentru a îmbunătăți procesul de programare și pentru a asigura relevanța Programelor Operaționale pentru diferitele părți implicate în implementarea programului.

Cele 4 priorități tematice ale CSNR sunt:

- ✓ Dezvoltarea infrastructurii de bază la standarde europene;
- ✓ Îmbunătățirea competitivității pe termen lung a economiei românești;
- ✓ Dezvoltarea și utilizarea mai eficientă a capitalului uman;
- ✓ Construcția unei capacități administrative eficiente.

Conform Cadrului Strategic Național de Referință, pentru perioada de programare 2007- 2013, România a elaborat 7 Programe Operaționale în cadrul Obiectivului „Convergență”:

- ✓ Programul Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice;
- ✓ Programul Operațional Sectorial de Mediu;
- ✓ Programul Operațional Sectorial de Transport;
- ✓ Programul Operațional Regional;
- ✓ Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane;
- ✓ Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative;
- ✓ Programul Operațional Asistență Tehnică;

De asemenea, România a colaborat cu alte state europene la elaborarea a 8 Programe Operaționale în cadrul Obiectivului „Cooperare teritorială europeană”:

- ✓ Programul de Cooperare Transfrontalieră România-Bulgaria;
- ✓ Programul de Cooperare Transfrontalieră România-Serbia;
- ✓ Programul de Cooperare Transfrontalieră România-Ucraina-Moldova;
- ✓ Programul de Cooperare Transfrontalieră Marea Neagră;
- ✓ Programul de Cooperare Transfrontalieră Ungaria-România;
- ✓ Programul de Cooperare Transfrontalieră Ungaria-Slovacia-România-Ucraina;
- ✓ Programul de Cooperare Interregională;
- ✓ Programul de Cooperare Transnațională Sud-Estul Europei;

Programul Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice

PND

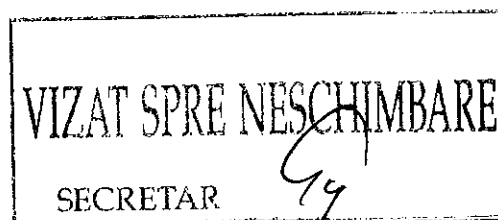
Prioritatea 1 : Creșterea competitivității economice și dezvoltarea economiei bazate pe cunoaștere

CSNR

Prioritate tematică – creșterea pe termen lung a competitivității economice românești.

Programul Operational Sectorial Creșterea Competitivității Economice

Obiectiv general : Creșterea productivității întreprinderilor românești, în conformitate cu principiile durabile și reducerea decalajelor comparative cu productivitatea medie a UE.

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014-2020

Obiectiv specific 1: Consolidarea și dezvoltarea sectorului productiv românesc în conformitate cu cerințele de mediu;

Obiectiv specific 2 : Constituirea unui mediu favorabil pentru dezvoltarea durabilă a întreprinderilor;

Obiectiv specific 3 : Creșterea capacității C&D, stimularea cooperării între instituțiile de CDI și întreprinderi și creșterea accesului întreprinderilor la CDI;

Obiectiv specific 4 : Valorificarea potențialului TIC și aplicarea acestuia în sectorul public (administrație) și cel privat (întreprinderi, cetățeni);

Obiectiv specific 5 : Creșterea eficienței energetice și a securității furnizării, în contextul combaterii schimbărilor climatice;

Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane

PND

Prioritatea 4 : Dezvoltarea resurselor umane, promovarea ocupării și a incluziunii sociale și întărirea capacității administrative.

CSNR

Prioritate tematică : Dezvoltarea și folosirea mai eficientă a capitalului uman din România.

Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane

Obiectiv general : Dezvoltarea capitalului uman și creșterea competitivității pe piața muncii, prin corelarea educației și învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii și asigurarea de oportunități sporite pentru participarea viitoare pe o piață a muncii moderna, flexibilă și inclusivă a 1.650.000 de persoane. Acest obiectiv reprezintă echivalentul a aproximativ 18% din totalul populației ocupate în 2006.

Obiectiv specific 1: Creșterea nivelului de educație și de pregătire a capitalului uman;

Obiectiv specific 2 : Dezvoltarea resurselor umane în sistemul de educație;

Obiectiv specific 3 : Promovarea culturii antreprenoriale;

Obiectiv specific 4 : Facilitarea accesului tinerilor pe piața muncii;

Obiectiv specific 5 : Dezvoltarea unei piețe de muncă corespunzătoare, flexibilă și modernă;

Obiectiv specific 6 : Promovarea (re)insertiei pe piața muncii a persoanelor inactive, inclusive în zonele rurale;

Obiectiv specific 7 : Îmbunătățirea serviciului public de ocupare;

Obiectiv specific 8: Facilitarea accesului la educație și pe piața muncii a grupurilor vulnerabile;

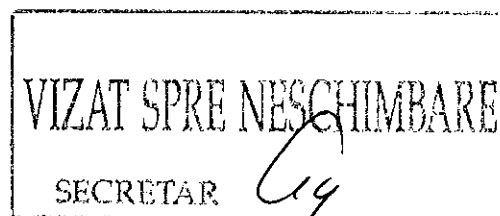
Programul Operațional Sectorial de Transport

PND

Prioritatea 2: Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de transport

CSNR

Prioritate tematică : Infrastructura de baza

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014-2020

Programul Operațional Sectorial de Transport (POST)

Obiectiv global al Programului Operațional Sectorial – Transport (POST) este de a promova un sistem de transport durabil în România, care va facilita transportul în condiții de siguranță, rapid și eficient, pentru persoane și mărfuri cu un nivel de servicii la standarde europene, la nivel național, european, între și în cadrul regiunilor din România.

Obiectiv specific 1 : Promovarea în România a transporturilor internaționale și de transit pentru persoane și mărfuri, asigurând conexiuni eficiente pentru Portul Constanța, precum și transportul de transit dinspre Uniunea Europeană către sud, prin modernizarea și dezvoltarea axelor prioritare TEN-T, aplicând măsurile necesare pentru protecția mediului;

Obiectiv specific 2 : Promovarea transportului eficient al persoanelor și mărfurilor între regiunile din România, precum și transferul din tinuturile mai îndepărtate către axele prioritare de transport, prin modernizarea și dezvoltarea rețelelor TEN-T și naționale, conform principiilor de dezvoltare durabilă;

Obiectiv specific 3 : Promovarea dezvoltării unui sistem de transport echilibrat pe moduri, bazat pe avantajul competitiv al fiecărui mod de transport, încurajând dezvoltarea transportului feroviar, naval și inter-modal;

Obiectiv specific 4 : Sprijinirea dezvoltării durabile a transporturilor prin minimizarea efectelor adverse ale activității de transport asupra mediului și prin creșterea siguranței traficului și a sănătății publice.

Programul Operațional Sectorial de Mediu

PND

Prioritatea 3 : Protejarea și îmbunătățirea calității mediului

CSNR

Prioritate tematică : Infrastructura de bază

Programul Operațional Sectorial de Mediu (POS MEDIU)

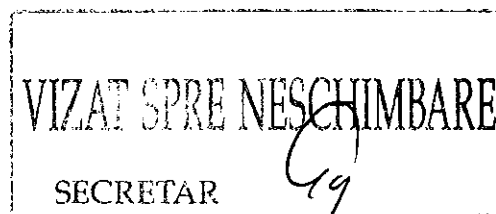
Obiectivul global al POS Mediu constă în îmbunătățirea standardelor de viață ale populației și a standardelor de mediu, vizând, în principal, respectarea acquis-ului comunitar de mediu.

Obiectiv specific 1 : Îmbunătățirea calității și a accesului la infrastructura de apă și apă uzată, prin asigurarea serviciilor de alimentare cu apă și canalizare în majoritatea zonelor urbane până în 2015 și stabilirea structurilor regionale eficiente pentru managementul serviciilor de apă sau apă uzată;

Obiectiv specific 2 : Dezvoltarea sistemelor durabile de management al deșeurilor prin îmbunătățirea managementului deșeurilor și reducerea numărului de zone populate istoric în minimum 30 de județe până în 2015;

Obiectiv specific 3 : Reducerea impactului negativ asupra mediului și diminuarea schimbărilor climatice cauzate de sistemele de încălzire urbană în cele mai poluate localități până în 2015;

Obiectiv specific 4 : Protecția și îmbunătățirea biodiversității și a patrimoniului natural prin sprijinirea managementului ariilor protejate, inclusiv prin implementarea rețelei Natura 2000;

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014-2020

Obiectiv specific 5 : Reducerea riscului de producere a dezastrelor naturale cu efect asupra populației, prin implementarea măsurilor preventive în cele mai vulnerabile zone până în 2015.

Programul Operațional Regional

PND

Prioritatea 6 : Diminuarea disparițiilor de dezvoltare între regiunile țării

CSNR

Dimensiunea teritorială

Programul Operațional Regional (POR)

Obiectivul strategic al POR constă în sprijinirea unei dezvoltări economice, sociale, echilibrate teritorial și durabile a Regiunilor României, corespunzător nevoilor lor și resurselor specifice, prin concentrarea asupra polilor urbani de creștere, prin îmbunătățirea condițiilor infrastructurale și ale mediului de afaceri pentru a face din regiunile României, în special cele rămase în urmă, locuri mai atractive pentru a locui, a le vizita, a investi și a munci.

Obiectiv specific 1 : Creșterea rolului economic și social al centrelor urbane, prin adoptarea unei abordări policentrice, în vederea unei stimulări, unei dezvoltări mai echilibrate a Regiunilor;

Obiectiv specific 2 : Îmbunătățirea accesibilității Regiunilor și în particular a accesibilității centrelor urbane și a legăturilor cu zonele înconjurătoare;

Obiectiv specific 3 : Creșterea calității infrastructurii sociale a Regiunilor;

Obiectiv specific 4 : Creșterea competitivității Regiunilor ca locații pentru afaceri;

Obiectiv specific 5 : Creșterea contribuției turismului la dezvoltarea Regiunilor.

Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

PND

Prioritatea 4 : Dezvoltarea resurselor umane, promovarea ocupării și a incluziunii sociale și întărirea capacității administrative

CSNR

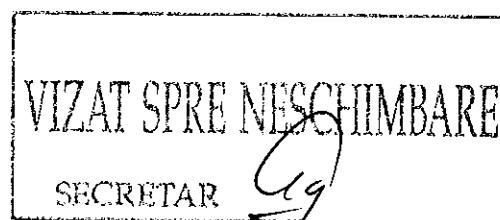
Capacitatea administrativă

Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative (PO DCA)

Obiectiv general al PO-DCA este acela de a contribui la crearea unei administrații publice mai eficiente și mai eficace în beneficiul socio-economic al societății românești.

Obiectiv specific 1: Obținerea unor îmbunătățiri structurale și de proces ale managementului ciclului de politici publice;

Obiectiv specific 2 : Îmbunătățirea calității și eficienței furnizării serviciilor publice, cu accentul pus pe procesul de descentralizare.

PROGRAMUL NAȚIONAL PENTRU DEZVOLTARE RURALĂ 2007-2013(PNDR)

PNDR reprezintă documentul strategic al României prin care se urmărește atingerea atât a obiectivelor comunitare, cât și a celor naționale în ceea ce privește nevoile de dezvoltare specific spațiului rural românesc.

PNDR vizează o serie de obiective care sprijină creșterea competitivității sectoarelor agro-alimentare și forestier, îmbunătățirea mediului și a spațiului rural, îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale, diversificarea economiei rurale, demararea și funcționarea inițiativelor de dezvoltare locală.

Pornind de la prevederile Regulamentului Consiliului Uniunii Europene nr.1698/2005 privind sprijinul pentru dezvoltare rurală, PNDR 2007 – 2013 a fost structurat pe 4 axe prioritare, fiecare dintre acestea conținând măsuri.

Finanțarea măsurilor prevăzute prin PNDR 2007 – 2013 se realizează exclusiv prin intermediul Fondului European pentru Dezvoltare Rurală la care se adaugă cofinanțarea provenind de la bugetul de stat, pe baza principiului adiționalității.

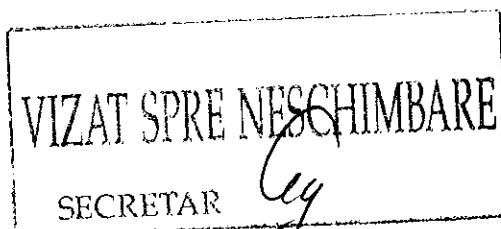
În vederea unei derulări eficiente a programului, ținând cont și de capacitatea administrativă existentă, anumite măsuri din PNDR vor fi implementate începând cu 2010. Etapizarea propusă, ține cont atât de complementaritatea unor măsuri, cât și de necesitatea pregătirii sistemului de implementare, înainte de punerea în aplicare.

Programul Național Strategic este centrat pe trei aspecte cheie:

- ✓ Facilitatea transformării și modernizării structurii duale a agriculturii și silviculturii, precum și a industriilor procesătoare aferente, pentru a le face mai competitive și pentru a contribui la creșterea economică și convergența veniturilor din spațiul rural (acolo unde este posibil), în paralel cu asigurarea condițiilor de trai și protecția mediului din aceste zone;
- ✓ Menținerea și îmbunătățirea calității mediului din zonele rurale ale României, prin promovarea unui management durabil atât pe suprafețele agricole, cât și pe cele forestiere;
- ✓ Gestionarea și facilitarea tranziției forței de muncă din sectorul agricol către alte sectoare care să le asigure un nivel de trai corespunzător din punct de vedere social și economic.

Acest lucru necesită o abordare complexă, care să asigure o complementaritate între PNDR – inclusiv coordonarea și coerența strânsă între axele 1, 2 și 3 – și alte POS-uri (Dezvoltare Regională, Dezvoltare Umană, Mediu, etc) și programe naționale (de ex. programele de pensii și asistență socială, programul național de înregistrare a terenurilor).

Pentru a aborda primul aspect cheie, PNDR trebuie să se concentreze în principal pe modul de abordare și atenuare a dezavantajelor structurale din sectorul agricol și cel forestier, în vederea modernizării, consolidării și restructurării, care să permită atingerea unui nivel ridicat de competitivitate și durabilitate din perspectiva protecției mediului. Acest lucru va oferi un mecanism puternic de conservare a vieții din spațiul rural, lărgind gama de locuri de muncă viabile atât în cadrul fermei cât și

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014 2020

În afara ei contribuind astfel la atingerea obiectivului de convergență a veniturilor în paralel cu păstrarea texturii sociale. Apoi, se are în vedere sprijinirea inițiativelor asociative ale agricultorilor, pentru a se evita intensitatea excesivă a capitalului și costurile fixe ridicate, permițându-se, totodată, captarea economiilor la scară, alături de utilizarea eficientă a resurselor insuficiente de capital și a fondurilor acordate de UE.

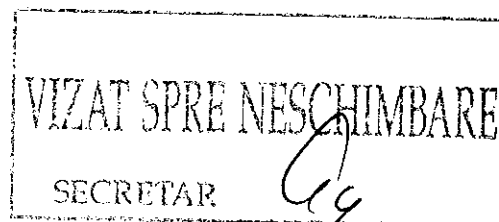
Pentru a aborda cel de-al doilea aspect cheie, PNDR se va axa pe îmbunătățirea echilibrului dintre dezvoltarea economică a zonelor rurale și utilizarea durabilă a resurselor naturale, prin menținerea și creșterea atractivității zonelor rurale – ca elemente de bază în diversificarea exploatațiilor și identificarea unor activități economice alternative. Pentru a realiza acest lucru, este prevăzută sprijinirea, în continuare, a agriculturii din zonele defavorizate, abordându-se astfel problema abandonului terenurilor; de asemenea, agricultorii vor fi sprijiniți pentru a introduce/aplica în continuare practici agricole care nu afectează mediul. O atenție deosebită va fi acordată ajutorului oferit agricultorilor și silvicultorilor pentru că aceștia să poată gestiona dezavantajele și obligațiile care decurg din implementarea rețelei Natura 2000.

Pentru a aborda cel de-al treilea aspect cheie, ar fi necesar ca PNDR să aibă în vedere nevoile a două mari categorii din zonele rurale: populația trecută de vârsta pensionării și populația activă, dar angajată cu timp de ocupare parțial sau someră. În ceea ce privește prima categorie, PNDR, completat prin programele naționale, va juca un rol important în facilitarea transferului de terenuri între generații, pe baza dinamicii pieței, de la agricultorii vârstnici, care în prezent detin 31% din totalul suprafețelor, la agricultorii mai tineri. Pentru cea de-a doua categorie, PNDR, în special prin axele 3 și 4, va juca un rol important în facilitarea diversificării economiei rurale non-agricole și dezvoltarea sectorului agricol cu timp de ocupare parțial.

Protecția mediului este o problemă a tuturor, pe de o parte a dezvoltării societății, iar pe de altă parte a redresării, conservării și ocrotirii mediului. Pentru a rezolva într-un mod cât mai eficient această problemă, s-a trecut la elaborarea unor strategii în domeniu, precum și a unor planuri de acțiune, la nivel internațional, european, național, regional și local. O strategie privind protecția mediului trebuie să definească liniile generale, principiile, direcțiile, obiectivele și criteriile de identificare a acțiunilor care să conducă la o dezvoltare economică și socială durabilă și care să țină seama de problematica privind mediul. Planul de acțiune trebuie să conțină obiective și sarcini concretizate și cuantificate în timp, spațiu și în privința costurilor. Fără ocrotirea mediului nu se poate asigura dezvoltarea durabilă. Dezvoltarea durabilă include protecția mediului, iar protecția mediului condiționează dezvoltarea durabilă.

Strategia protecției mediului se regăsește prin urmare, prin coordonatele sale esențiale, în Strategia pentru dezvoltare durabilă.

În România, protecția mediului a apărut ca un domeniu de sine stătător al politicilor naționale, în anul 1990, când a fost înființat pentru prima dată fostul Minister al Mediului; în 1992 a fost elaborat primul document oficial ce stabilește obiectivele naționale în domeniu - „Strategia Națională de Protecția Mediului”, reactualizată în 1996 și în 2002. Strategia este structurată în două părți:

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014 2020

trecere în revistă a principalelor resurse naturale, elemente privind starea economică și calitatea factorilor de mediu;
strategia propriu-zisă, adică principiile generale de protecție a mediului, prioritățile, obiectivele pe termen scurt, mediu și lung.

Încă din 1996 se poate observa o adecvare a strategiei naționale cu cea comunitară în ceea ce privește principiile, prioritățile și obiectivele. Astfel, principiile urmărite sunt:

- ❖ conservarea și îmbunătățirea condițiilor de sănătate a oamenilor;
- ❖ dezvoltarea durabilă;
- ❖ prevenirea poluării;
- ❖ conservarea biodiversității;
- ❖ conservarea moștenirii culturale și istorice;
- ❖ principiul „poluatorul plătește”;
- ❖ stimularea activității de redresare a mediului (prin acordarea de subvenții, credite cu dobândă mică, etc.).

În ceea ce privește prioritățile identificate, acestea reflectă nu numai nevoile naționale, dar și tendințele și inițiativele existente pe plan global, ele fiind: menținerea și îmbunătățirea sănătății populației și calității vieții;

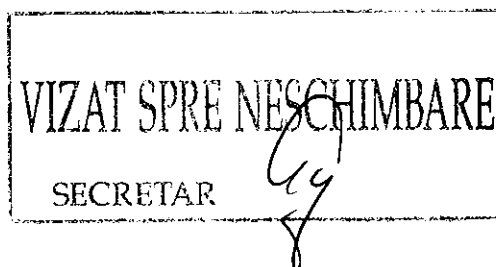
Scopul acestui capitol este de a realiza o trecere în revistă a politicii de mediu în România și nu o analiză a acesteia. Pentru detalii în această direcție recomandăm studiile de impact realizate de Institutul European din România în anul 2002 (pentru mediu, există un studiu original și 7 studii ad-hoc), documentul a fost elaborat cu ajutorul Băncii Mondiale ;

- ❖ menținerea și îmbunătățirea potențialului existent al naturii;
- ❖ apărarea împotriva calamităților și accidentelor naturale;
- ❖ raportul maxim cost-beneficiu;
- ❖ respectarea programelor și convențiilor internaționale privind protecția mediului.

Referitor la obiectivele stabilite, acestea sunt împărțite în obiective pe termen scurt (până în anul 2000), mediu (până în anul 2005) și lung (până în anul 2020).

Strategiile din 1992 și 1996 sunt documentele pe baza cărora a fost structurată politica națională de mediu până în anul 1999, când a fost adoptat Programul Național de Aderare la UE. Începând cu anul 1999 și continuând anual, până în 2003, strategia națională de mediu este completată de o serie de documente adiționale, cum ar fi -- „Raportul privind starea mediului în România”, care corespunde primei părți a „Strategiei de Protecția Mediului” și o completează, printr-o analiză detaliată a calității principalilor factori de mediu: calitatea atmosferei, calitatea precipitațiilor atmosferice, starea apelor de suprafață și subterane, starea solurilor, starea pădurilor, gestionarea deșeurilor, situația poluării sonore, etc.

Strategiei Naționale de Protecția Mediului i se adaugă, în anul 2002, „Strategia Națională de Gestionare a Deșeurilor”, ce răspunde unei nevoi presante în acest domeniu și care a fost pentru prima dată adresată în anul 2000; acest lucru s-a făcut prin transpunerea Directivei Cadru privind deșeurile - no. 75/442/EEC, preluată în legislația română prin Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 78/2000, aprobată și completată în 2001 prin Legea 426/2001.

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2017 2020

Etapele de dezvoltare a strategiei constau în:

- ➔ analiza situației existente;
- ➔ identificarea problemelor;
- ➔ stabilirea obiectivelor strategice;
- ➔ evaluarea opțiunilor de atingere a obiectivelor și elaborarea unui „Plan Național de Gestionare a Deșeurilor”.

Acest plan, elaborat de un grup de lucru format din reprezentanți ai industriei, ministerelor implicate, ONG-urilor și ICIM, cuprinde două părți distincte:
acțiuni cu caracter general: identifică tipurile de acțiuni necesare implementării strategiei, precum și entitățile responsabile, termenele de realizare, costurile estimate și posibilele surse de finanțare;
proiecte cu caracter concret: se adresează unor obiective la nivel local, propuse din teritoriu.

Planul se ajustează în funcție de propunerile incluse în planurile regionale, locale și sectoriale și propune măsuri pentru următoarele tipuri de deșeurii: deșeurii municipale, deșeurii de producție, deșeurii periculoase și deșeurii reglementate prin acte legislative specifice. În prezent, Planul se află în proces de reactualizare, un proiect fiind deja transmis spre consultare factorilor implicați (ministere, asociații patronale și profesionale, reprezentanți ai societății civile - ONG-uri).

Strategia Națională de Gestionare a Deșeurilor este elaborată de Ministerul Mediului și Gospodăririi Apelor, în conformitate cu responsabilitățile ce îi revin ca urmare a transpunerii legislației europene în domeniul gestionării deșeurilor și conform prevederilor Ordonanței de Urgență a Guvernului 78/2000 privind regimul deșeurilor, modificată și aprobată prin Legea 426/2001. Aceasta a fost elaborată pentru perioada 2003 - 2013, urmând a fi revizuită periodic în conformitate cu progresul tehnic și cerințele de protecție a mediului.

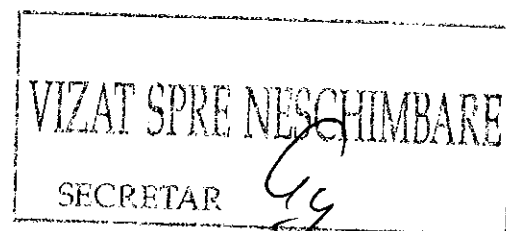
Elaborarea Strategiei Naționale de Gestionare a Deșeurilor are ca scop crearea cadrului necesar pentru dezvoltarea și implementarea unui sistem integrat de gestionare a deșeurilor, eficient din punct de vedere ecologic și economic.

Strategia Națională de Gestionare a Deșeurilor (SNGD) se aprobă prin Hotărâre de Guvern și se revizuieste periodic.

Prevederile SNGD se aplică pentru toate tipurile de deșeurii definite conform Ordonanței de Urgență a Guvernului 78/2000 privind regimul deșeurilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea 426/2001.

Pentru scopul prezentei strategii, toate tipurile de deșeurii generate pe teritoriul țării sunt clasificate, în mod formal, în:

- deșeurii municipale și asimilabile: totalitatea deșeurilor generate, în mediul urban și în mediul rural, din gospodăria, instituții, unități comerciale și prestatoare de servicii (deșeurii menajere), deșeurii stradale colectate din spații publice, străzi, parcuri, spații verzi, deșeurii din construcții și demolări, nămoluri de la epurarea apelor uzate orășenești;
- deșeurii de producție: totalitatea deșeurilor generate din activitățile industriale; pot fi deșeurii de producție nepericuloase și deșeurii de producție periculoase;

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014 2020

- deșeuri generate din activități medicale: sunt deșeurile generate în spitale, policlinici, cabinete medicale și se împart în două categorii: deșeuri medicale periculoase care sunt cele infecțioase, înțepătoare-tăietoare, organe anatomo-patologice, deșeurile provenite de la secțiile de boli infecțioase, etc. și alte deșeuri exclusiv cele menționate mai sus, care intră în categoria deșeuri asimilabile.

Programul guvernamental stabilește principiile de bază ale politicii de mediu a României, în conformitate cu prevederile europene și internaționale, asigurând protecția și conservarea naturii, a diversității biologice și utilizarea durabilă a componentelor acestora.

În anul 1999, Guvernul a adoptat *Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă*, iar în anul 2002 a fost elaborată *Strategia Protecției Mediului*. Acest document stabilește ca principii generale:

- ✓ conservarea și îmbunătățirea condițiilor de sănătate a oamenilor;
- ✓ dezvoltarea durabilă;
- ✓ evitarea poluării prin măsuri preventive;
- ✓ conservarea diversității biologice și reconstrucția ecologică a sistemelor deteriorate;
- ✓ conservarea moștenirii valorilor culturale și istorice;
- ✓ principiul "poluatorul plătește";
- ✓ stimularea activității de redresare a mediului.

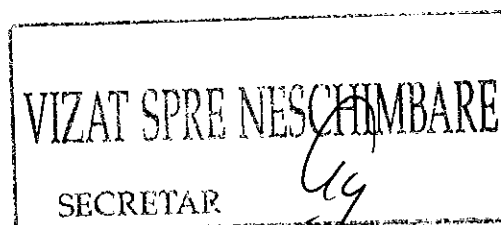
Criteriile pe baza cărora au fost stabilite obiectivele protecției mediului sunt:

- menținerea și îmbunătățirea sănătății populației și a calității vieții;
- menținerea și îmbunătățirea capacității productive și de suport a sistemelor ecologice naturale;
- apărarea împotriva calamităților naturale și accidentelor;
- respectarea prevederilor Convențiilor internaționale și ale Programelor internaționale privind protecția mediului;
- maximizarea raportului beneficiu / cost;
- integrarea țării noastre în Uniunea Europeană.

Au fost stabilite obiective pe termen scurt până în anul 2005, obiective pe termen mediu până în anul 2010 și obiective pe termen lung până în 2013. În Planul Național de Gestionare a Deșeurilor sunt cuprinse pe lângă obiectivele stabilite în strategie și țintele pentru gestionarea tuturor categoriilor de deșeuri precum și măsurile pentru atingerea acestora.

Planul Național de Acțiune pentru Protecția Mediului cuprinde 286 de proiecte prioritare - 233 de proiecte corespunzătoare obiectivelor pe termen scurt și 53 de proiecte corespunzătoare obiectivelor pe termen mediu. Acesta are cuprinse și o serie de proiecte referitoare la gestiunea deșeurilor.

Deși relativ bine dezvoltat din punct de vedere instituțional, sistemul educațional din România a fost direct afectat, în ultimii ani, atât de menținerea unei subfinanțări cronice (procentul de 4% din PIB prevăzut pentru învățământ nefiind atins niciodată, după Revoluție, cheltuielile publice pentru educație variind între 3 și 3,6% din PIB), cât și de efectul unor fenomene sociale de dezorganizare, care au influențat toate domeniile vieții sociale din societatea românească.

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014 2020

Consecințele subfinanțării se regăsesc în calitatea scăzută a procesului de învățământ, în dotarea precară și renovarea școlilor, în nivelul scăzut de salarizare al cadrelor didactice, în unele cazuri, mai ales în mediul rural, problema fondurilor fiind una dintre cele mai acute.

Ca atare, efectele acestor disfuncții sunt, în special, legate de erodarea semnificației participării școlare și, de asemenea, de polarizarea accesului la educație, pe fondul inegalităților sociale existente.

Diferitele aspecte legate de axele polarizării accesului la educație reflectă necesitatea însoțirii măsurilor de adaptare instituțională la standardele europene din domeniul educației de măsuri specifice, destinate reducerii inegalității de șanse educaționale. Instituția școlii trebuie să reducă decalajul existent în prezent între pregătirea pe care aceasta o oferă și cerințele societății românești în schimbare.

De asemenea, pentru ca semnificația și valorizarea socială a școlii să crească, este necesar ca școala să ofere, în egală măsură, o pregătire nediferențiată a generației tinere pentru participarea socială activă, destinată evitării sărăciei și excluziunii sociale.

La nivelul politicilor educaționale europene, atât statele-membre ale Uniunii Europene cât și România identifică accesul la educație ca un drept fundamental.

Acesta reprezintă atât un mod esențial de prevenire a riscului de sărăcie și excluziune socială cât și o modalitate importantă de sprijinire a incluziunii sociale a grupurilor vulnerabile. În Raportul din anul 2001 al Comisiei Europene, privind incluziunea socială se subliniază faptul că persoanele cu un risc extrem de ridicat de sărăcie și excluziune socială sunt în această situație datorită lipsei abilităților și calificării profesionale, precum și a oportunităților reduse existente în comunitățile sau zonele în care aceștia trăiesc.

Cu alte cuvinte, între sărăcie și educație există o relație de inter-cauzalitate, situația socioeconomică precară a unei familii reducând șansele educaționale ale copiilor provenind din această familie, iar lipsa unei instruiți școlare și, ulterior, profesionale reducând, la rândul lor, șansele de integrare socială a individului, în viitor și crescând șansele de cădere în sărăcie.

2.2 Strategia națională pentru dezvoltare durabilă

În anul 2008, a fost elaborată *Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030* având ca motto ideea "Menține sănătos ceea ce te menține sănătos", document aprobat prin H.G. nr. 1460 din 12 noiembrie 2008, publicată în Monitorul Oficial nr. 824 din 8 decembrie 2008.

Strategia recomandă mecanisme specifice la nivelul autorităților centrale, locale dar și la nivelul societății civile, sub egida Academiei Române, pentru monitorizarea implementării obiectivelor stabilite.

Documente programatice și strategii sectoriale elaborate pre și post-aderare ca baza de referință pentru Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030:

- Tratatul de Aderare România - Uniunea Europeană;
- Planul Național de Dezvoltare 2007-2013 (PND);
- Cadrul Strategic Național de Referință 2007-2013 (CSNR);

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014-2020

- Programul Național de Reformă;
- Programul de Convergență;
- Strategie post-aderare a României;
- Raport asupra Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului.”

Strategia de Dezvoltare Durabila (SDD): teme, domenii, obiective EU, obiective România

a. Provocări cruciale

1. Schimbările climatice și energia curată

„Obiectiv general SDD/UE: Prevenirea schimbărilor climatice prin limitarea emisiilor de gaze cu efect de seră, precum și a efectelor negative ale acestora asupra societății și mediului.”

„Orizont 2013. Obiectiv național:

Satisfacerea necesarului de energie pe termen scurt și mediu și crearea premiselor pentru securitatea energetică a țării pe termen lung conform cerințelor unei economii moderne de piață, în condiții de siguranță și competitivitate; îndeplinirea obligațiilor asumate în baza Protocolului de la Kyoto privind reducerea cu 8% a emisiilor de gaze cu efect de seră; promovarea și aplicarea unor măsuri de adaptare la efectele schimbărilor climatice și respectarea principiilor dezvoltării durabile.”

„Orizont 2020. Obiectiv național:

Asigurarea funcționării eficiente și în condiții de siguranță a sistemului energetic național, atingerea nivelului mediu actual al UE în privința intensității și eficienței energetice; îndeplinirea obligațiilor asumate de România în cadrul pachetului legislativ „Schimbări climatice și energie din surse regenerabile” și la nivel internațional în urma adoptării unui nou acord global în domeniu; promovarea și aplicarea unor măsuri de adaptare la efectele schimbărilor climatice și respectarea principiilor dezvoltării durabile.”

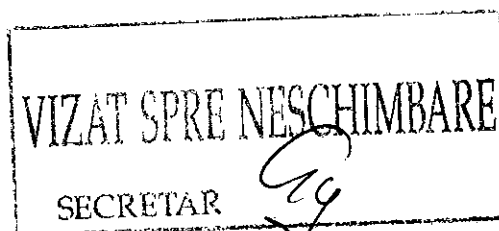
„Orizont 2030. Obiectiv național:

Alinierea la performanțele medii ale UE privind indicatorii energetici și de schimbări climatice; îndeplinirea angajamentelor în domeniul reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră în concordanța cu acordurile internaționale și comunitare existente și implementarea unor măsuri de adaptare la efectele schimbărilor climatice.”

2. Transport durabil

„Obiectiv general SDD/UE: Asigurarea ca sistemele de transport să satisfacă nevoile economice, sociale și de mediu ale societății, reducând, în același timp, la minimum impactul lor nedorit asupra economiei, societății și mediului.”

„Orizont 2013. Obiectiv național:

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014-2020

Promovarea unui sistem de transporturi în România care să faciliteze mișcarea în siguranță, rapidă și eficientă a persoanelor și mărfurilor la nivel național și internațional, în conformitate cu standardele europene.”

„Orizont 2020. Obiectiv național:

Atingerea nivelului mediu actual al UE în privința eficienței economice, sociale și de mediu a transporturilor și realizarea unor progrese substanțiale în dezvoltarea infrastructurii de transport.”

“Orizont 2030. Obiectiv național:

Apropierea de nivelul mediu al UE din acel an la toți parametrii de baza ai sustenabilității în activitatea de transporturi.”

3. Producție și consum durabil

“Obiectiv general SDD/UE: Promovarea unor practici de consum și producție sustenabile.”

“Orizont 2013. Obiectiv național:

Gestionarea eco-eficientă a consumului de resurse și valorificarea maximală a acestora prin promovarea unui model de consum și producție care să permită o creștere economică sustenabilă pe termen lung și apropierea treptată de nivelul mediu de performanță al țărilor UE.”

“Orizont 2020. Obiectiv național:

Decuplarea creșterii economice de degradare a mediului prin inversarea raportului dintre consumul de resurse și crearea de valoare adăugată și apropierea de indicii medii de performanță ai UE privind sustenabilitatea consumului și producției.”

“Orizont 2030. Obiectiv național:

Apropierea de nivelul mediu realizat la acea dată de țările membre UE din punctul de vedere al producției și consumului durabil.”

4. Conservarea și gestionarea resurselor naturale

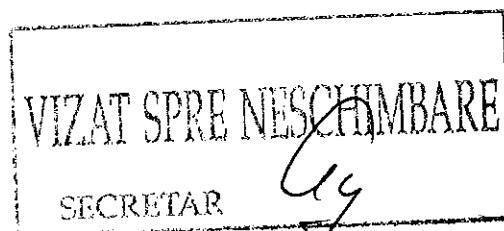
“Obiectiv general SDD/UE: Îmbunătățirea gestionării resurselor naturale și evitarea exploatării lor excesive, recunoașterea valorii serviciilor furnizate de ecosisteme.”

“Orizont 2013. Obiectiv național:

Reducerea decalajului existent față de alte state membre ale UE cu privire la infrastructura de mediu, atât din punct de vedere cantitativ cât și calitativ, prin dezvoltarea unor servicii publice eficiente în domeniu, conform conceptului de dezvoltare durabilă și cu respectarea principiului “poluatorul plătește”.

„Orizont 2020. Obiectiv național:

Atingerea nivelului mediu actual al țărilor UE la parametrii principali privind gestionarea responsabilă a resurselor naturale.”

Strategia de dezvoltare locală a orașului Iudus pentru perioada 2014-2020

„Orizont 2030. Obiectiv național:

Apropierea semnificativă de performanțele de mediu ale celorlalte state membre UE din acel an.”

5. Sanatatea publică

„Obiectiv general SDD/UE: Promovarea unor servicii medicale de calitate în condiții de egalitate și îmbunătățirea protecției împotriva amenințărilor la adresa sănătății.”

„Orizont 2013. Obiectiv național:

Îmbunătățirea structurii sistemului de sănătate, a calității actului medical și a îngrijirilor furnizate în cadrul serviciilor de sănătate; ameliorarea stării de sănătate a populației și creșterea performanței sistemului de sănătate.”

„Orizont 2020. Obiectiv național:

Atingerea unor parametri apropiați de nivelul mediu actual al stării de sănătate a populației și al calității serviciilor medicale din celelalte state membre ale UE; integrarea aspectelor de sănătate și demografice ce în toate politicile publice ale României.”

„Orizont 2030. Obiectiv național:

Alinierea deplină la nivelul mediu de performanță, inclusiv sub aspectul finanțării serviciilor de sănătate, al celorlalte state membre ale UE.”

6. Incluziunea, demografia și migrația

„Obiectiv general SDD/UE: Crearea unei societăți bazate pe incluziunea socială prin luarea în considerare a solidarității între generații și în interiorul lor și asigurarea creșterii calității vieții cetățenilor ca o condiție a bunăstării individuale durabile.”

„Orizont 2013. Obiectiv național:

Crearea unui cadru legislativ, instituțional și participativ modern pentru reducerea riscurilor de sărăcie și excluziune socială, promovarea coeziunii sociale, egalității de șanse și diversității culturale, precum și pentru gestionarea responsabilă a fenomenelor demografice și migrației.”

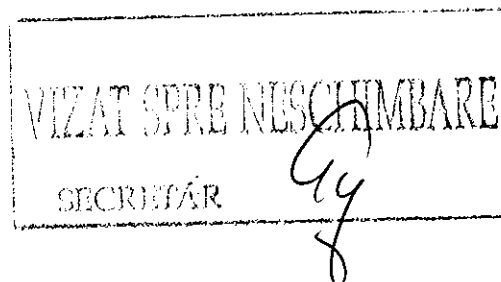
„Orizont 2020. Obiectiv național:

Promovarea consecventă, în noul cadru legislativ și instituțional, a normelor și standardelor UE cu privire la incluziunea socială, egalitatea de șanse și sprijinirea activă a grupurilor defavorizate; punerea în aplicare, pe etape, a Strategiei Naționale pe termen lung privind populația și fenomenele migrației.”

„Orizont 2030. Obiectiv național:

Apropierea semnificativă de nivelul mediu al celorlalte state membre ale UE în privința coeziunii sociale și calității serviciilor sociale.”

7. Sărăcia globală și sfidările dezvoltării durabile

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014-2020

“Obiectiv general SDD/UE: Promovarea activă a dezvoltării durabile la nivel global și asigurarea punerii de acord a politicilor interne și externe ale Uniunii Europene cu principiile dezvoltării durabile și angajamentele sale în această privință.”

“Orizont 2013. Obiectiv național:

Implementarea instrumentelor legislative și instituționale aferente statutului României de țară donatoare de asistență pentru dezvoltare, conform obligațiilor de stat membru al UE; stabilirea priorităților și modalităților de acțiune, și alocarea în acest scop a circa 0,25% din venitul național brut (VNB) în 2013 și 0,33% în 2015, cu ținta intermediară de 0,17% din VNB în 2010.”

“Orizont 2020. Obiectiv național:

Conturarea domeniilor specifice de aplicare a expertizei și resurselor disponibile în România în slujba asistenței pentru dezvoltare, și alocarea în acest scop a circa 0,50% din venitul național brut.”

“Orizont 2030. Obiectiv național:

Alinierea completa a României la politicile Uniunii Europene în domeniul cooperării pentru dezvoltare, inclusiv din punctul de vedere al alocărilor bugetare ca procent din venitul național brut.”

b. Teme inter- și trans-sectoriale

1. Educație și formare profesională

“Orizont 2013. Obiectiv național:

Dezvoltarea capitalului uman și creșterea competitivității prin corelarea educației și învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii și asigurarea oportunității sporite pentru participarea viitoare pe o piață a muncii modernă, flexibilă și incluzivă.

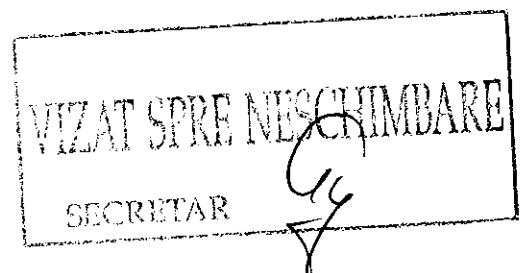
“Orizont 2020. Obiectiv național:

Atingerea nivelului mediu de performanță UE în domeniul educației și formării profesionale, cu excepția serviciilor în mediul rural și pentru grupurile dezavantajate, unde țintele sunt cele ale UE pentru 2010.”

“Orizont 2030. Obiectiv național:

Situarea sistemului de învățare și formare profesională din România la nivelul performanțelor superioare din UE; apropierea semnificativă de nivelul mediu al UE în privința serviciilor educaționale oferite în mediul rural și pentru persoanele provenite din medii dezavantajate sau cu dizabilități.”

2. Cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, inovarea

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014-2020

“Orizont 2013. Obiectiv național general:

Atingerea mediei UE la indicatorii de baza ce descriu structura și performanța sistemului de cercetare, dezvoltare și inovare.”

“Orizont 2020. Obiectiv național general:

Încadrarea cercetării românești în fluxul principal al evoluțiilor științifice și tehnologice din UE; generalizarea activităților inovative; apariția unor centre de excelență cu impact internațional.”

“Orizont 2030. Obiectiv național general:

Statificarea principalelor elemente ale societății și economiei bazate pe cunoaștere; contribuții esențiale ale cercetării românești la realizarea obiectivelor complexe ale dezvoltării durabile, elaborarea de către instituții naționale și internaționale de analiză, studii și cercetări, a unor studii și scenarii pentru dezvoltare și respectiv dezvoltare durabilă pe întreg orizontul de timp al secolului 21.

În România, au fost elaborate Strategii de Dezvoltare Durabilă pentru perioada 2007-2013, la nivel național, regional, județean și local.

În concluzie anul 2013, impune elaborarea noilor Strategii de Dezvoltare Durabilă, pentru perioada programatică 2014-2020, care au în vedere schimbările generate de statul României de țară membră a Uniunii Europene precum și de efectele crizei economice mondiale, asupra situației europene, naționale, regionale, județene și locale.

3. Regiunea de dezvoltare Centru

3.1 Prezentarea generală a regiunii

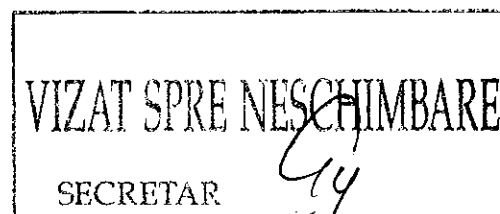
Localizare geografică

Dupa cum spune și denumirea este localizată în centrul țării, pe cursurile superioare și mijlocii ale râurilor Mureș și Olt.

Regiunea Centru ocupă o poziție privilegiată realizând conexiuni cu 6 din cele 7 regiuni de dezvoltare, înregistrându-se distanțe aproximativ egale din zona ei centrală până la punctele de trecere a frontierelor.

Regiunea are o suprafață de 34.100kmp reprezentând 14.3% din suprafața țării, și este formată din 6 județe:

- Alba – 6.242kmp;
- Brașov – 5.363kmp;
- Covasna – 3.710kmp;
- Harghita – 6.639kmp;
- Mureș – 6.714kmp;
- Sibiu – 5.432kmp.

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014-2020

Rețeaua de localități din regiune este formată din 57 de orase (din care 20 sunt municipii), 357 de comune și 1788 de sate.

Relieful

Principala caracteristică a Regiunii Centru este varietatea acestuia fiind predominant muntos, cu un ridicat potențial turistic și zootehnic, dar și cu suprafețe de platou și luncă propice culturilor agricole. Zona montană se întinde pe 47% din suprafața regiunii, ocupând părțile de est, sud și vest. Relieful cuprinde părți însemnate din cele 3 ramuri ale Carpaților, zonei colinare a Podișului Transilvaniei și depresiunile din zona de contact dintre zona colinară și cea montană.

Particularitățile reliefului au o influență directă asupra configurației și dezvoltării rețelei de așezări, căilor de transport și hidrografiei. Cele mai importante particularități ale reliefului sunt:

- Armonia morfologică a reliefului, modul care se îmbină marile trepte de relief;
- Dispoziția concentrică a acestor forme de relief;
- Puternica influență exercitată de altitudine asupra componentelor naturale și antropice.

Clima

Climatul temperat continental al Regiunii Centru este nuanțat de influențele climatice exterioare. Pe cea mai mare suprafață se resimt influențele climatice vestice, pe o fâșie îngustă din partea de nord a Carpaților Orientali, în timpul iernii sunt prezente influențele baltice. Altitudinea Carpaților Meridionali și Orientali joacă un rol de barieră în calea influențelor de ariditate ce vin din estul Europei.

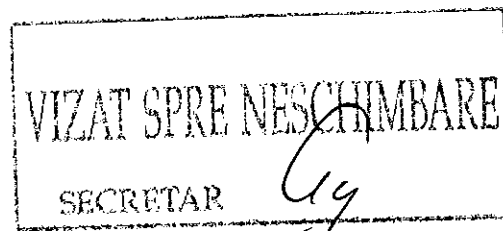
În funcție de altitudine se disting în regiune 2 mari etaje climatice: de dealuri și podișuri și de munte.

Temperatura medie anuală este de 8-10°C în zona de culoar depresionar și dealuri joase, 6-8°C la contactul munților cu unitățile geografice învecinate, 4-6°C în zona montană (până la 1200m altitudine), 2-4°C în zona Montană foarte înaltă (până la 1800m) și 0-2°C în zona alpină (peste 2000m în Carpații Orientali și Meridionali și peste 1800m în Munții Apuseni).

Cantitatea de precipitații înregistrează valori diferite la nivelul regiunii fiind direct influențată de particularitățile reliefului. Astfel cantitatea de precipitații variază de la 500-700mm/an în zona de podiș, până la 1400mm/an în Munții Apuseni.

Hidrografia

Hidrografia Regiunii Centru este reprezentată de cele 2 mari bazine hidrografice ale râurilor Mureș și Olt. Cele 2 sisteme oferă un potențial hidroenergetic care poate fi valorificat în zonele unde relieful se caracterizează prin pante accentuate, debitul acestor râuri și a afluenților depășind 70mc/s.

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014-2020

În zona munților Apuseni cel mai important râu din punct de vedere al valorificării potențialului hidroenergetic este Arieșul, cu un debit mediu de 23 mc/s.

Cea mai mare parte a depresiunii Transilvaniei aflată în Regiunea Centru este străbătută de râuri cu debite modeste datorită pantelor reduse ale reliefului.

Solurile

Varietatea formelor și treptelor de relief precum și complexitatea climatului regiunii sunt principalii factori care contribuie la formarea și etajarea solurilor. Pe baza conținutului de humus se pot identifica clase de soluri în funcție de fertilitate. Cele mai fertile soluri pretabile pentru cereale sunt cele din clasa molisoluri, specifice zonelor de câmpie cu altitudini sub 300m. Acestea prezintă o omogenitate în partea centrală a Depresiunii Colinare a Transilvaniei, iar la nivelul regiunii se pot identifica câteva zone care dețin cel mai mare potențial de dezvoltare agricolă: partea central-estică a județului Alba, partea vestică a județelor Mureș și Sibiu, partea centrală a județului Covasna.

Resurse naturale

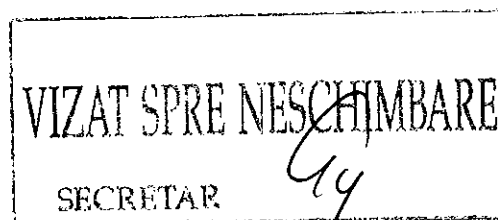
Existența tuturor treptelor de relief, diversitatea geologică și mineralogică, topoclimatele, diversitatea categoriilor de folosință a terenurilor, hidrografia zonei și potențialul forestier sunt principalele elemente ce stau la baza unor game diversificate de bogății naturale ce se găsesc atât în interiorul cât și la exteriorul suprafeței Regiunii Centru.

Resursele naturale diferă pentru fiecare județ în parte astfel:

- *Alba* – resurse metalifere neferoase (aur, argint, cupru, plumb, zinc, pirită), sare, roci de construcție (marmură, nisipuri, pietrisuri, calcar, gresie, magne), gaz metan, lemn;
- *Brașov* – ape minerale, ape clorosodice, ape sărate de zăcământ, roci de construcție, lemn;
- *Covasna* – cărbuni, ape minerale carbogazoase, roci de construcție (andezit, diatomite, nisipuri, pietrișuri), lemn;
- *Harghita* – roci de construcție (andezit, bazalt, marmură, nisipuri, pietrișuri), lemn, sare, minereuri feroase și neferoase, ape minerale carbogazoase, mofete, nămoluri;
- *Mureș* – zăcăminte de gaz metan, sare, roci de construcție, izvoare minerale clorosodice, lemn;
- *Sibiu* – zăcăminte de gaz metan, sare, roci de construcție, lemn, ape minerale clorosodice.

Structura administrativă

Conform datelor din 2011 privind evidența unităților administrativ-teritoriale, pe teritoriul Regiunii Centru sunt 20 de municipii (6 fiind și reședințe de județ), 37 orașe și 357 de comune.

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014-2020

Considerate jucători cheie în economie, orașele prin funcțiile sale sunt centre de polarizare pentru localitățile rurale din vecinătate. La nivelul regiunii rețeaua de localități urbane este echilibrată, excepție făcând județul Covasna.

Particularitățile geografice au influențat direct umanizarea și dezvoltarea asezărilor rurale formându-se în timp anumite tipuri de sate și anume:

- Sate risipite sau împrăștiate, cu gospodării dispersate pe versanți (Munții Apuseni, Soreanu, Marginimea Sibiului);
- Sate răsfirate condiționate mai puțin de modul de organizare interioară de relief și ocupația locuitorilor (Subcarpații Transilvaniei, Depresiunea Colinară a Transilvaniei);
- Sate adunate cu tendințe de grupare, adunare a gospodăriilor între limitele unei vetre bine conturate.

Indicatori demografici

Populația totală a regiunii la nivelul anului 2011 se situa la 2.52 milioane locuitori, situându-se pe poziția a 5-a în rândul celor 8 regiuni de dezvoltare ale României. Densitatea populației este de 74 locuitori/kmp, sub cea înregistrată la nivel național.

În ultimii 20 de ani populația regiunii s-a redus cu 11.7%, înregistrând unul din cele mai severe ritmuri de declin, iar, potrivit prognozelor Regiunea Centru ar mai putea pierde 25% din populația actuală până în anul 2050.

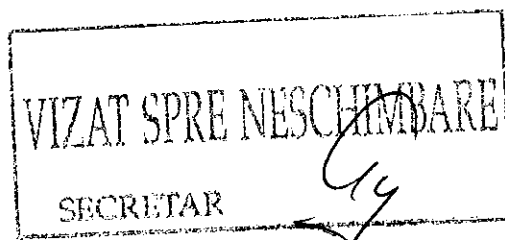
Alături de evoluția numerică a populației, evoluția structurii pe grupe de vârstă pune în evidență un accentuat proces de îmbatrânire demografică, ponderea vârstnicilor mărindu-se de la 9.7% în 1990 la 14.2% în 2010. În același timp ponderea populației de 0-14 ani a scăzut de la 23.8% la 15.5%. Astfel, conform prognozelor, îmbătrânirea populației va deveni într-un interval de 15-20 ani una din problemele majore cu care se va confrunta Regiunea Centru, consecințele acesteia în plan economic și social fiind greu de contracarat.

Analizate în profil teritorial evoluțiile demografice amintite se desfășoară în mod diferit. Există areale cu un puternic dinamism economic și social precum zonele metropolitane Brașov și Tg. Mureș sau municipiile Sibiu și Alba-Iulia cu zonele adiacente, în care numărul populației crește și se menține o structură echilibrată pe grupe de vârstă, în timp ce o serie de comune din zona montană și Câmpia Transilvaniei, ca și unele orașele cu nivel economic redus, suferă un proces accelerat de îmbatrânire și de depopulare.

Regiunea Centru se caracterizează printr-o mare diversitate etnică, lingvistică și religioasă. Datele recensământului din 2011 arată că în Regiunea Centru locuiesc cele mai multe persoane aparținând minorităților etnice și religioase comparative cu celelalte regiuni.

Românii formează majoritatea absolută a Regiunii Centru (64.1%), fiind însă minoritari în 2 județe Harghita (13.3%) și Covasna (22.1%). Sunt urmași în ordine de maghiari cu (30.1%) în regiune, rromi (4.9%) și germani 4.9%.

Maghiarii se concentrează în 3 județe: Harghita, Covasna și Mureș, iar rromii dețin ponderi însemnate în Mureș (8.8%), Sibiu (4.8%) și Alba (4.7%) și germanii sunt numeroși în județul Sibiu (1.1%).

Strategia de dezvoltare locală a orașului Luduș pentru perioada 2014-2020

Resurse umane

Transformările socio-economice care au urmat anului 1999 și evoluțiile în plan demografic au influențat în mod decisiv evoluția și structura forței de muncă în Regiunea Centru. Evoluția numerică atât a populației active cât și a populației ocupate au urmat o tendință negativă de-a lungul întregii perioade 1990-2011. Trendul descendent s-a menținut chiar și în perioadele de creștere economică, cauzele principale fiind migrarea masivă a populației apte de muncă spre țările din vestul Europei și scăderea efectivului acestei populații.

Structura pe sectoare economice a forței de muncă a suferit modificări semnificative, principalele direcții fiind restrângerea sectorului primar și a celui secundar concomitent cu dezvoltarea sectorului serviciilor și al construcțiilor. Ponderea populației ocupate în agricultură rămâne foarte ridicată 22.4% în anul 2011.

Din totalul de 2.520,5 mii persoane din Regiunea Centru la nivelul anului 2011, populația activă număra 1.071,8 mii persoane (42.5%), în timp ce resursele de muncă însumează 1.667,4 mii persoane (66%). Diferența este constituită de studenți și elevi cu vârste de muncă, femei casnice și alte categorii de persoane necalificate.

La nivelul anului 2011 sectorul serviciilor deținea cea mai mare pondere din populația ocupată de 42.1%, fiind urmată de industrie 27% și agricultură 24.2%. Față de anii anteriori ponderea populației ocupate în sectorul serviciilor a crescut simțitor, scăderi notabile înregistrându-se în industrie și sectorul agricol.

În perioada 1990-2011 numărul mediu al salariaților din Regiunea Centru s-a înjumătățit ajungând la 547 mii în anul 2011. În același timp s-au produs mutații importante și în ce privește structura pe activități ale economiei naționale a forței de muncă salariate.

Infrastructura de transport

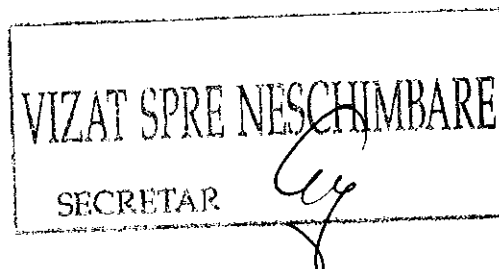
La nivelul anului 2011 rețeaua de drumuri publice din Regiunea Centru măsoară 11.057km reprezentând 13.2% din lungimea totală a rețelei rutiere din România. Din totalul drumurilor din regiune 20.7% sunt drumuri naționale iar 79.3% sunt drumuri județene și comunale. Densitatea rutieră este mai scăzută la nivel regional decât la nivel național (32.4km/100kmp față de 351.1km/100kmp).

Din totalul drumurilor naționale ce străbat Regiunea Centru în anul 2011 erau modernizate 96.5%, dintre care în procent de 100% în județul Sibiu.

Rețeaua de drumuri județene și comunale avea în anul 2011 o lungime de 8.763km dintre care 16.3% modernizate, iar 27.2% cu îmbracaminti usoare rutiere.

La nivel de județ cea mai mică rețea de drumuri județene și comunale modernizată a fost în județul Mureș (50km) urmat de județul Sibiu (55km), la polul opus fiind județul Alba (857km).

Comparativ cu drumurile rutiere lungimea totală a căilor ferate din regiune este jumătate din lungimea drumurilor naționale, aceasta fiind de 1.332km dintre care 669km electrificată.

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014-2020

La nivel de județ cea mai mare rețea de căi ferate electrificate este județul Brașov (184km), urmat de județul Harghita (174km), la polul opus fiind județele Sibiu și Covasna (44km).

Datorită situației sale în centrul României, Regiunea Centru se bucură de o poziție privilegiată în ce privește accesibilitatea și conexiunile rutiere cu restul țării și cu Europa. Regiunea este străbătută de 5 drumuri europene (E68, E81, E60, E574, E578) cu o lungime totală de 951km. 4 dintre ele formează un mare inel rutier ce traversează sudul, vestul, nordul și estul regiunii iar al 5-lea drum european străbate centrul regiunii pe direcția SE-NV. Astfel, toate cele 6 reședințe de județ precum și cele mai importante orase ale regiunii sunt fie pe traseul fie în imediata apropiere a unui drum european.

Sud-vestul regiunii este traversat de coridorul IV paneuropean de transport ruta ce va asigura o legătură rapidă între extremitatea sud-estică a Europei (Istanbul – Salonic) și Europa Centrală (Dresda, Nuremberg) via Grecia, Bulgaria, România, Ungaria, Slovacia, Austria, Cehia.

Rețeaua drumurilor naționale secundare întregeste sistemul de transport rutier al regiunii asigurând prin multiple legături conectarea Regiunii Centru cu celelalte regiuni ale României:

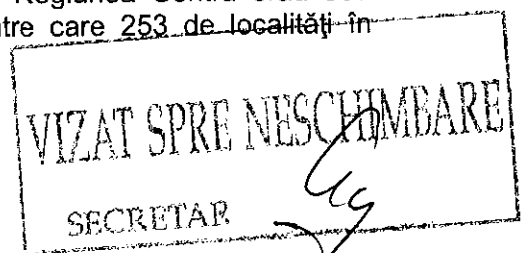
- *Regiunea sud* – spre Ploiești pe Valea Prahovei prin DN1 sau pe Valea Teleajenului prin DN1A; spre Pitești pe DN73 prin culoarul Rucar – Bran via Campulung sau pe DN7C Transfăgărășanul via Curtea de Argeș;
- *Cu regiunea SV* – spre Râmnicu Valcea pe valea Oltului pe DN7; spre Tg. Jiu pe valea Sebeșului pe DN67C(Transalpină);
- *Cu regiunea V* – spre Deva, Arad, Timișoara pe valea Mureșului prin DN7 sau prin pasul Buceș via Abrud, Brad pe DN74;
- *Cu regiunea NV* – spre Cluj Napoca prin DN1 sau, via Tg. Mureș, prin DN15 sau, pe valea Arieșului pe DN 75 sau din Reghin prin Câmpia Transilvaniei pe DN16;
- *Cu regiunea NE* – spre Bacău prin DN 11 via Comănești prin DN12A; spre Piatra Neamț prin Cheile Bicazului pe DN12C; spre Tg. Neamț via Borsec pe DN 15;
- *Cu regiunea SE* – spre Buzău pe valea Buzăului DN10; spre Focșani via Tg. Secuiesc pe DN2D

Tot la nivelul infrastructurii de transport la nivelul regiunii există 2 aeroporturi internaționale la Sibiu și Ungheni (localizat la 15km față de NE municipiului Tg. Mureș).

Infrastructura de utilități

Activitățile privind utilitatea publică de interes local au o importantă dimensiune socială și un rol esențial în consolidarea durabilă a localităților și îmbunătățirea condițiilor de viață. Principalele obiective ale dezvoltării de gospodărire comunală în conformitate cu prevederile europene sunt: alimentarea cu apă, canalizarea, alimentarea cu energie termică, alimentarea cu gaze naturale și administrarea domeniului public.

Potrivit datelor statistice la nivelul anului 2011 în Regiunea Centru erau 309 localități cu instalații de alimentare cu apă potabilă, dintre care 253 de localități în

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014 2020

mediul rural. La nivel de județ cele mai multe localități cu instalații cu alimentare cu apă potabilă au fost în Mureș – 77, iar cele mai puține în Covasna 31.

În anul 2011 în Regiunea Centru 61.7% din totalul populației a fost deservită de sistemul public de alimentare cu apă cu 2.3% mai mult față de anul anterior. Din acest punct de vedere datele statistice pun în evidență accentuate disparități la nivel de județ, astfel 81.9% în Brașov, 69.4% în Sibiu, 55.8% în Alba, 55.4% în Mureș, 48.2% în Harghita și doar 38% în Covasna.

La finele anului 2011 un număr de 162 de localități erau dotate cu sisteme de canalizare publică, dintre care 56 erau municipii și orașe, iar 106 comune. În perioada 2005 – 2011 la nivelul Regiunii Centru ponderea localităților cu instalații de canalizare publică din totalul localităților a crescut continuu de la 28,3% la 36,5%. În anul 2011 județul cu cea mai mare pondere a localităților cu instalații de canalizare publică este Harghita (peste 53,7%), la polul opus fiind județul Alba (21,8%).

Tot la nivelul anului 2011 rețeaua de canalizare publică din Regiunea Centru era formată din 3.920 km de conducte de canalizare, din care 73% în mediul urban și 27% în mediul rural.

La nivelul Regiunii Centru, numărul localităților în care se distribuie gaze naturale a crescut continuu din 2005 de la 227 de localități la 242 de localități în 2011. Județele cu cel mai mare număr de localități în care se distribuie gaze naturale sunt: Mureș (82), urmat la mare distanță de Sibiu (49) și Brașov (40).

În perioada 2005 – 2011 numărul localităților în care se distribuie energie termică a scăzut continuu de la 22 de localități la 17 localități (toate municipii și orașe). La nivelul Regiunii Centru, în anul 2011 o treime din localitățile din mediul urban beneficiau de distribuție de energie termică, peste media regională fiind județele Harghita (66,7%) și Brașov (30%), iar cele mai mici ponderi fiind în județele Alba și Sibiu (18,2%).

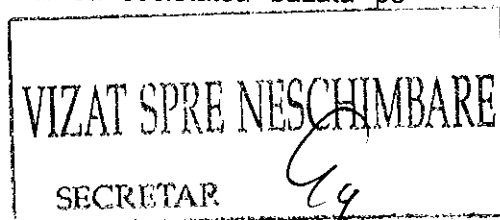
Numărul mic al localităților și scăderea continuă a acestora în ultimii ani este datorată numărului mare al locuitorilor care optează pentru instalații proprii de energie termică. Numărul dublu de localități în care se distribuie energie termică în sistem centralizat din județul Harghita comparativ cu celelalte județe este pusă în evidență de investițiile pentru reabilitarea și modernizarea sistemului de energie termică și a optării pentru centrale care folosesc biomasa.

În concluzie, la nivelul anului 2011 în funcție de dotarea tehnico – edilitară, din numărul total de localități de la nivelul Regiunii Centru:

- ✓ Trei sferturi (74,6%) o dețineau localitățile cu instalații de alimentare cu apă potabilă;
- ✓ Jumătate (58,5%) o dețineau localitățile în care se distribuie gaze naturale;
- ✓ Peste o treime (36,5%) o dețineau localitățile cu instalații de canalizare publică;
- ✓ Sub 5% o dețineau localitățile în care se distribuie energie termică.

Infrastructura de telecomunicații

Comunicațiile electronice în bandă largă au devenit o prioritate la nivel mondial în a doua jumătate a anilor 1990, ca rezultat al faptului că societatea bazată pe

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014-2020

cunoaștere are un impact semnificativ asupra competitivității, dezvoltării rapide a comunicațiilor și a tehnologiei IT, precum și asupra liberalizării piețelor telecom.

În Regiunea Centru, la nivel de județ, ponderea populației față de acces la conexiuni în bandă largă sunt cuprinse între: 50%-80% în județul Covasna; 40%-50% în județul Alba și 20%-40% în județele Brașov, Harghita, Sibiu și Mureș.

În ceea ce privește activitățile de telefonie la nivelul Regiunii Centru la finele anului 2011 s-au înregistrat 597,5 mii conexiuni de telefonie ceea ce reprezintă 12.7% din cele la nivel național. La nivelul regiunii s-au înregistrat tot în 2011 390,5 milioane minute de convorbiri telefonice interne și internaționale, cele internaționale înregistrând un procent de sub 10% din numărul total de convorbiri telefonice.

Infrastructura de sănătate

Potrivit datelor statistice Regiunea Centru dispune de o rețea de unități sanitare compusă dintr-un număr de 58 de spitale, 61 de policlinici, 23 de dispensare, 1.488 de cabinete de medicină generală și de familie, 1.404 de cabinete stomatologice, 1.014 de cabinete de specialitate, 963 de farmacii și 394 de laboratoare medicale. La nivel de județ cele mai multe unități sanitare sunt în Brașov și Mureș iar cele mai puține în Covasna și Harghita.

Cel mai important spital din regiune este cel din Tg. Mureș fiind atât un centru medical cât și un centru universitar. De asemenea, importante centre medicale sunt și spitalele din Brașov și Sibiu.

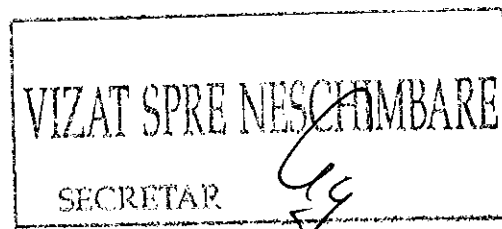
La inițiativa Guvernului, din motive de reducere a cheltuielilor, au fost desființate în România 67 de spitale dintre care 8 în Regiunea Centru: câte 3 spitale în județele Alba și Brașov, și câte 1 spital în județele Mureș și Sibiu. Față de anul anterior în 2011 la nivelul regiunii a scăzut și numărul altor unități medicale: policlinicile cu 27, dispensarele medicale cu 2, cabinetele de medicină generală cu 35, iar cabinetele medicale de familie cu 18. În schimb a crescut numărul cabinetelor stomatologice cu 62, a farmaciilor și punctelor farmaceutice cu 29 și cabinetele medicale de specialitate cu 22.

În prezent la nivelul Regiunii Centru infrastructura de sănătate este destul de deficitară. Pentru multe unități sanitare sunt necesare lucrări de reabilitare a clădirilor, precum și lucrări de înnoire a echipamentelor existente și de achiziționare de noi echipamente medicale performante și utile derulării activităților specifice.

Până în prezent, prin Programul Operational Regional, axa 3 - reabilitarea, modernizarea, echiparea infrastructurii serviciilor de sănătate, s-au dezvoltat la nivelul Regiunii Centru 6 proiecte de îmbunătățire a infrastructurii de sănătate.

În anul 2011 numărul total de medici a fost de 6.039 dintre care cei mai mulți fiind în județul Mureș (2.107), iar cei mai puțini în județele Covasna (368) și Harghita (455). La nivel regional față de 2005 în 2011 s-a înregistrat o creștere a numărului de medici cu 11.6%, a numărului de stomatologi cu aproape jumătate 41.9%, a numărului de farmaciști cu o treime 28.9%.

Potrivit hotărârii Guvernului nr.1388/2010 privind aprobarea programelor naționale de sănătate pentru anii 2011 și 2012, se derulează la nivelul fiecărui județ din

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014-2020

regiune următoarele programe de sănătate finanțate de la bugetul de stat și din veniturile proprii ale Ministerului Sănătății:

- ✓ Programele naționale privind bolile transmisibile;
- ✓ Programul național de monitorizare a factorilor determinanți din mediul de viață și muncă;
- ✓ Programul național de hematologie și securitate transfuzională;
- ✓ Programul național privind bolile netransmisibile;
- ✓ Programul național de evaluare și promovare a sănătății și educație pentru sănătate;
- ✓ Programul național de sănătate a femeii și copilului;
- ✓ Programul național de tratament în străinătate;
- ✓ Programul național pentru compensare a 90% a prețului de referință a medicamentelor;

Infrastructura socială

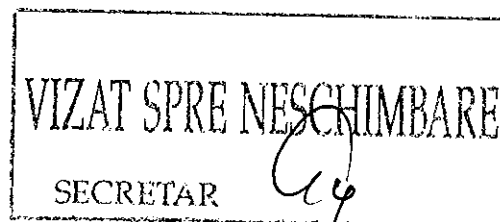
Construirea europenei sociale, întărirea coeziunii sociale a continentului se află în centrul politicii comune europene, constituind unul din principalele directive situate în noul tratat al Uniunii Europene adoptat la finele anului 2007.

O prioritate la nivelul Regiunii Centru o reprezintă îmbunătățirea infrastructurii sociale care presupune crearea premizelor necesare pentru asigurarea populației cu servicii esențiale, contribuind astfel la atingerea obiectivului European al coeziunii economice și sociale.

Principalele probleme sociale la nivelul Regiunii Centru sunt: îmbătrânirea populației, extinderea fenomenului de sărăcie, somaj pe termen lung ridicat, rată ridicată a somajului în rândul tinerilor, incluziune redusă pe piața muncii, rată ridicată a abandonului școlar, procent ridicat de populație rromă afectată de sărăcie. Astfel, cele mai importante 3 consecințe ale problemelor sociale sunt: diminuarea calității vieții, scăderea siguranței și securității sociale și reducerea coeziunii sociale.

La nivelul Regiunii Centru serviciile sociale acopera o gama largă și diversă de servicii care sunt accesibile cetățenilor pe bază necontributivă. Astfel, la nivel regional există o serie de servicii sociale care se adresează persoanelor aflate în următoarele situații:

- Dizabilități, handicap;
- Victime ale violenței în familie;
- Dependențe de alcool și droguri;
- Boală cronică;
- Boală incurabilă;
- Somaj de lungă durată;
- Lipsa unei locuințe;
- Delicvența;
- Lipsa de acces la drepturile sociale;
- Imigrare;
- Repatriere.

Strategia de dezvoltare locală a orașului Luduș pentru perioada 2014 2020

În anul 2012 la nivel național figurau în baza de date a Ministerului Muncii, familii și protecției sociale un număr de 3.229 de furnizori acreditați de servicii sociale, dintre care cei mai mulți puțin peste o cincime fiind în Regiunea Centru (21.3% reprezentând 690 de furnizori acreditați), la polul opus aflându-se Regiunea Sud Vest Oltenia (128).

Infrastructura de situații de urgență

La nivelul Regiunii Centru implementarea sistemului de intervenție integrat, în conformitate cu principiile moderne a început în județul Mureș încă din anul 1990, punându-se bazele serviciului mobil de urgență, reanimare, descarcerare Mureș (SMURD). Un an mai târziu echipajul SMURD a fost pus sub coordonarea operativă a grupului de pompieri militari Mureș, care urma să asigure conducătorii auto pentru ambulanță și spații de cazare și instruire pentru personalul medical. În timp această activitate a devenit permanentă fiind bazată pe modelele aflate în multe țări unde pompierii sunt direct implicați în acordarea asistenței medicale de urgență.

La nivelul Regiunii Centru infrastructura pentru situații de urgență este formată din 171 de autospeciale și ambulanțe, numărul acestora fiind într-o continuă creștere. La nivel de județ cele mai multe autospeciale sunt în Brașov 40 și Mureș 35, iar cele mai puține în Covasna 17 și Alba 23.

Echipamentele specifice din dotarea bazelor operaționale din cadrul ISU au un grad ridicat de uzură, majoritatea acestora având norma de utilizare depășită. Gradul de uzură mediu la nivelul regiunii este 61%, iar norma de utilizare este depășită la mai mult de 50% dintre autospeciale.

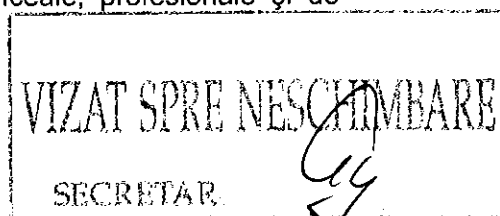
În vederea implementării STRATEGIEI SISTEMULUI INTEGRAT DE ASISTENȚĂ MEDICALĂ ȘI TEHNICĂ DE URGENȚĂ PRESPITALICEASCA ȘI INTERVENȚIE LA INCIDENTELE MAJORE, în perioada 2008-2012 au fost derulate și implementate la nivelul regiunii o serie de proiecte finanțate de Banca Mondială sau Uniunea Europeană, care au condus la achiziționarea unui număr important de ambulanțe, autospeciale și echipamente specifice.

Echipamentele achiziționate sunt utilizate în îmbunătățirea următoarelor tipuri de riscuri:

- Riscuri naturale: inundații, incendii de pădure, secetă, furtuni, tornade, cutremure, alunecări de teren;
- Riscuri tehnologice: accidente rutiere, feroviare și aeriene, accidente industriale, explozii, avarii, accidente nucleare, chimice și urgențe radiologice;
- Riscuri biologice: accidente biologice;
- Riscuri de incendii: incendii;
- Riscuri sociale: evenimente publice de amploare.

Infrastructura de învățământ

La nivelul Regiunii Centru infrastructura de învățământ este bine dezvoltată, numărul total de unități prescolare, scolare, liceale, post liceale, profesionale și de

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014 2020

Învățământ superior a fost de 1.087 în anul 2011. Cele mai multe unități prescolare, școlare și de învățământ superior au fost înregistrate în județele Brașov, Mureș și Sibiu, la polul opus situându-se județele Covasna și Harghita.

La nivelul Regiunii Centru în anul școlar 2010 – 2011 personalul didactic din grădinițe pentru copii, școli primare și gimnaziale, licee, școli profesionale, unități postliceale și instituții de învățământ superior numara 27.797 de cadre didactice dintre care un sfert în județul Mureș. Față de ultimii ani s-a înregistrat la nivelul regiunii o scădere a numărului de cadre didactice datorită în principal scăderii numărului de copii, salariilor mici dar și închiderii unor unități școlare în special în mediul rural.

La nivelul Regiunii Centru tot în anul școlar 2011-2012 ponderea personalului calificat în total personalul didactic în învățământul liceal a fost de 99.3% (99.4% în mediul urban și 98.4% în mediul rural).

Atât la nivelul regiunii cât și la nivel național există diferențe foarte mari între învățământul urban și rural. Față de mediul rural infrastructura de învățământ din mediul urban este bine dezvoltată, elevii având acces la informații de calitate.

Datorită caracterului multilingvist al Regiunii Centru, învățământul este în cea mai mare parte în limba română, dar există zone precum județele Harghita și Covasna în care învățământul este în limba maghiară. În județele Sibiu și Mureș există școli în care se studiază în limba germană.

Fondul de locuințe

Fondul de locuințe din Regiunea Centru a cunoscut o dezvoltare continuă în perioada 1991-2011, modestă între anii 1991-2000 și mai accentuată în ultimii 11 ani. În anul 2011 fondul de locuințe era de 991.230 de locuințe cu aproape 5.000 locuințe mai mult față de anul anterior. La nivel de județ, cele mai multe locuințe sunt în județul Brașov (232.877), urmat de Mureș și Sibiu, iar la polul opus județul Covasna cu doar 87.736 locuințe.

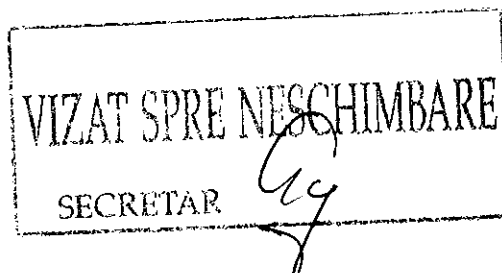
La nivelul Regiunii Centru în procent de 59.4% din totalul locuințelor se afla în mediul urban, iar 40.6% în mediul rural. Din numărul total al locuințelor aflate în proprietate majoritar de stat, peste trei sferturi din acestea erau în mediul urban. Locuințele proprietate majoritar privată din Regiunea Centru sunt repartizate aproximativ echilibrat în mediul urban și rural, acestea fiind cu 17.4% mai multe în mediul urban.

Mediul inconjurător

Calitatea aerului

Calitatea aerului este una din cele mai importante aspecte cu privire la factorii de mediu, aceasta fiind în ultimii ani afectată de poluare. Principalele surse de emisii de substanțe poluante la nivelul regiunii sunt:

- Emisii de gaze cu efect acidifiant. Oxizii de sulf și oxizii de azot fac parte din categoria de gaze cu efect acidifiant, fiind responsabili de

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014-2020

formarea precipitațiilor acide care au efect negativ asupra ecosistemelor terestre și acvatice;

- Emisii de compuși organici volatili nemetalici. Aceste emisii provin din arderi din industria energetică și industrii de transformare din arderi neindustriale, din arderi în industria de prelucrare, din procese de producție, din extracția combustibililor fosili;
- Emisii de metale grele. Aceste emisii cuprind compuși metalici de plumb, zinc, mercur, cupru, poluarea atmosferei cu astfel de particule fiind deosebit de dăunătoare.
- Emisii de poluanți organici persistenti. Acești poluanți reprezintă substanțe organice cu grad ridicat de toxicitate, sunt persistente, au capacitate mare de bio-acumulare și au efecte toxice acute și cornice asupra sănătății umane.

Cele mai importante emisii de substanțe poluante care au depășit cantitatea maximă admisibilă sunt: formaldehida (SC KRONOSPAN SA Sebeș județul Alba) și amoniacul (SC AZOMUREȘ SA Tg. Mureș, județul Mureș).

Un poluator foarte mare este SC SOMETRA SA din Copșa Mica, însă începând cu anul 2009 activitatea acestui operator economic a încetat parțial, impactul negativ al emisiilor de SO₂ și pulberi cu conținut de metale grele fiind semnificativ redus. În urmă cu câțiva ani un alt poluator foarte mare a fost SC AMPELUM SA Zlatna din județul Alba care înainte de 2006 emana în atmosferă cantități de concentrații de SO₂ deosebit de ridicate.

Calitatea apei

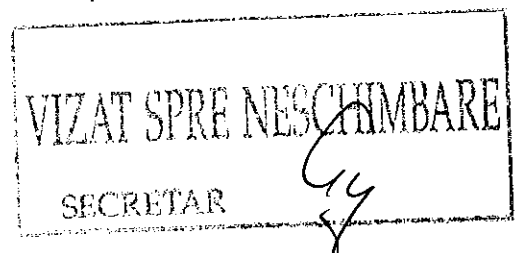
Element indispensabil vieții, resursa de apă reprezintă bogăția vitală pentru dezvoltarea economică și socială a omenirii. Rețeaua hidrografică a Regiunii Centru este formată din 3 bazine principale : bazinul hidrografic Olt, Mureș și Siret (doar pe teritoriul județului Harghita).

Calitatea apei este direct influențată de factorii antropici și naturali. În funcție de natura și tipul resursei, sistemul de monitorizare integrat al apelor din România (SMIAR) este reprezentat de 7 subsisteme: râuri, lacuri naturale și de acumulare, ape tranzitorii, ape costiere (nu este cazul regiunii), ape subterane, zone protejate și ape uzate.

În Regiunea Centru sistemul de gospodărire a apelor din fiecare județ monitorizează starea corpurilor de apă din punct de vedere ecologic și chimic.

În urma monitorizării corpurilor de apă și a lacurilor din punct de vedere ecologic, privind fosfații, oxigenul dizolvat, materiile organice și amoniul situația se prezintă astfel:

- În județul Alba – 55.93% corpuri de apă în stare ecologică bună, 41.22% în stare moderată și 2.85% cu stare slabă;
- În județul Brașov – 43.28% corpuri de apă în stare ecologică bună, 44.77% în stare moderată și 10.44% cu stare slabă;
- În județul Harghita – Bazinul Hidrografic Mureș – 72% corpuri de apă cu stare ecologică bună, 26% cu stare moderată și 1.33% cu stare slabă; Bazinul Hidrografic Olt - 57.9% corpuri de apă cu stare

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014 2020

- ecologică bună, 42.1% cu stare moderată, Bazinul Siret – 33.3% corpuri de apă cu stare ecologică bună și 66.6% cu stare moderată.
- În județul Mureș – 49.9% corpuri de apă cu stare ecologică bună, 42.31% cu stare moderată și 7.76% cu stare slabă.
- În județul Sibiu – 18.19% corpuri de apă cu stare ecologică bună, 63.63% cu stare moderată și 18.18% cu stare slabă.

La nivelul Regiunii Centru sursele de poluare a apelor de suprafață aparțin următoarelor activități economice: industria extractivă, captare și prelucrare apă, prelucrări chimice, industria de prelucrare a lemnului, industria metalurgică și construcții de mașini.

Calitatea solului

La nivelul Regiunii Centru principalele calități ale solului sunt date de aplicarea îngrășămintelor și a produselor fito-sanitare(pesticide). Principalii factori de degradare a solurilor sunt: eroziunea (pe suprafețe relativ mari), alunecările de teren, inundațiile, acidifierea, compactarea, excesul de umiditate, gleizarea, pseudogleizarea, seceta periodică și saraturarea.

Cele mai critice zone sub aspectul deteriorării solurilor sunt perimetrele vechi și actuale de exploatare a zăcămintelor miniere (iazuri de decantare și halde de steril) din județele Alba și Harghita, perimetrul de exploatare a hidrocarburilor din zona Gherința din Covasna, perimetrul din zona influenței SC SOMETRA SA Copșa Mică din județul Sibiu.

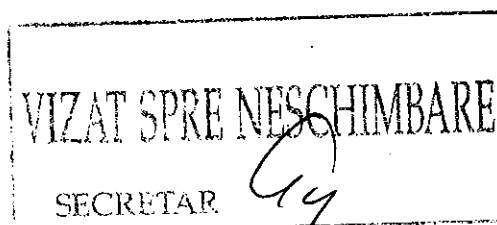
Biodiversitate

Biodiversitatea, cu varietatea vieții pe pământ, a înregistrat o diminuare constantă în ultimii anii, trăgând un semnal de alarmă asupra calității vieții și a ecosistemelor. Regiunea Centru dispune de un capital deosebit pe teritoriul acesteia regăsindu-se 3 din cele 5 regiuni bio-geo-grafice ale României: bioregiunea alpină, continentală și mici insule cu vegetație stepică. Din totalul siturilor NATURA 2000 declarate în anul 2010 în România erau 381, dintre care 21% pe teritoriul Regiunii Centru. Din acestea la nivelul regiunii 18 au fost arii de protecție specială avifaunistică, iar 63 sunt situri de importanță comunitară.

Pe teritoriul regiunii sunt 192 de arii naturale care beneficiază de un statut de protecție: 3 parcuri naționale, 3 parcuri naturale, 156 rezervații naturale, 2 arii de protecție avifaunistică și 28 monumente ale naturii. Printre cele mai importante arii protejate se numără Parcul Național Piatra Craiului, Cheile Bicazului, Călimani și Apuseni.

Principalele cauze ale pierderii de biodiversitate în Regiunea Centru sunt:

- ❖ Supra-exploatarea speciilor și habitatelor;
- ❖ Schimbări în densitatea populațiilor;
- ❖ Pierderea de suprafețe de habitat natural;
- ❖ Pierderea suprafețelor din habitatul speciilor;

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014-2020

- ❖ Fragmentarea habitatelor;
- ❖ Proliferarea speciilor invazive;
- ❖ Deteriorarea eco-sistemelor și poluarea.

Gestionarea deșeurilor

În linii mari activitatea de gestionare a deșeurilor include: colectarea, transportul, valorificarea și eliminarea deșeurilor, închiderea depozitului de deșeurii. În erarhia opțiunilor de gestionare a deșeurilor inclusă atât în reglementările UE cât și în cele naționale reutilizarea și reciclarea reprezintă priorități înaintea altor forme de valorificare a deșeurilor.

La nivelul Regiunii Centru principalele categorii sunt: deșeurii municipale, industriale, deșeurii generate din activități medicale, fluxul de deșeurii (deșeurii de ambalaje, echipamente electrice și electronice, baterii și acumulatori, uleiuri uzate, nămoluri de la epurarea apelor uzate).

În prezent pentru colectarea și transportul deșeurilor în Regiunea Centru există un număr de 59 de operatori de colectare licențiați. La nivelul regiunii există următoarele de tipuri de instalații de gestionare a deșeurilor: 14 stații de transfer a deșeurilor, 20 stații de sortare a deșeurilor și 3 stații de compostare. Eliminarea deșeurilor municipale în regiune se realizează pe cele 4 depozite ecologice existente în județele Brașov, Harghita, Mureș și Sibiu și cele 9 depozite necomforme din județele Alba, Brașov, Covasna și Harghita.

La nivelul județelor Regiunii Centru cele mai mare cantități de deșeurii industriale sunt:

- ➔ *Județul Alba* – steril (SC CUPRUMIN SA) cenușă și zgură (SC METALURGICĂ TRANSILVANIA SA și SC SATURN SA), leșii (SC GHCL UPSOM SA Ocna Mureș), deșeurii lemnoase (SC KRONOSPAN SEBEȘ SA și SC HOLZINDUSTRIE SCHWEIGHOFFER SRL Sebeș);
- ➔ *Județul Brașov* – baterii și acumulatori uzați, ulei uzat, zgură și cenușă;
- ➔ *Județul Covasna* – deșeurii lemnoase, textile, feroase, hârtie și carton;
- ➔ *Județul Harghita* – nisip de turnătorie cu conținut de fenoli (SC BUCIN SA Gheorgheni), nămol galvanic (SC KELBOR IMPEX SRL Gheorgheni, SC MATRIȚA SA Odorheiu Secuiesc), deșeurii cu conținut de fenoli (SC OȚELURI SPECIALE SA), steril, deșeurii lemnoase;
- ➔ *Județul Mureș* – reziduuri industriale chimice și deșeurii specifice, deșeurii de calcar și deșeurii chimice (SC AZOMUREȘ SA), deșeurii specifice din industria gazifera (SC SNGN ROMGAZ SA Tg. Mureș);
- ➔ *Județul Sibiu* – deșeurii lemnoase și rumeguș, deșeurii feroase, din materiale plastice, deșeurii textile.

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014-2020

În ceea ce privesc deșeurile din activități medicale, la nivelul regiunii există 6 centre, eliminând astfel posibilitățile de contaminare a mediului și sănătății umane.

Economia Regiunii Centru

În perioada 1990-2000 Regiunea Centru a traversat o perioadă dificilă de declin economic marcată de un început greoi al transferului de proprietate și a restructurării activităților economice, pierderea piețelor tradiționale de desfacere din Europa de Est. Procesul de restructurare economică a fost însoțit de o restrângere semnificativă sau de închidere a multor capacități de producție, mineritul, chimia și metalurgia neferoasă fiind cele mai afectate ramuri.

Începând cu anul 2000 economia și-a reluat creșterea iar anii 2006-2008 au adus consolidarea creșterii economice. Un rol important în dezvoltarea economică l-au avut investițiile străine, regiunea reușind să atragă într-un singur an, 2007, investiții străine directe în valoare de 982 milioane euro.

Criza economică și financiară ce a debutat în a 2-a jumătate a anului 2008 a avut un impact semnificativ asupra economiei regionale atât în ceea ce privește nivelul PIB-ului care s-a redus în 2009 cu aproape 5 puncte procentuale, scăderea continuând și în 2010 cât și în ce privește nivelul ocupării. Volumul investițiilor străine și autohtone s-au redus iar unele companii străine s-au retras (Kraftfoods, Colgate, Palmolive).

Structura economică a regiunii a suferit modificări substanțiale în ultimii 10 ani. Ponderele unor sectoare economice de bază precum agricultura, industria extractivă, industria prelucrătoare grea s-au redus mult, crescând în schimb ponderea altor ramuri economice.

Activitatea în regiune, agricultura, constituie principala ocupație și sursa de venit a locuitorilor din mediul rural.

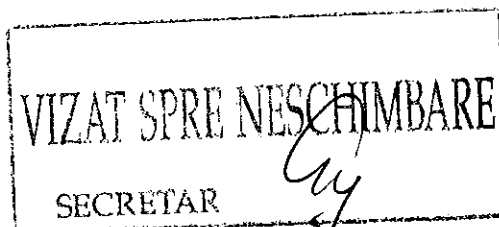
Economia Regiunii Centru păstrează un profil industrial vizibil ce poate fi evidențiat atât prin contribuția relativă ridicată la formarea PIB-ului cât și prin ponderea semnificativă a populației ocupate în acest sector.

Sectorul serviciilor are o contribuție importantă la formarea PIB cunoscând o dezvoltare semnificativă în ultimii ani. Domeniile care au înregistrat cele mai mari creșteri sunt transporturile, telecomunicațiile, sectorul financiar bancar și de asigurări. Turismul, cu toate că a înregistrat o serie de progrese pe anumite segmente cum ar fi agroturismul nu reușește să valorifice încă importantul potențial turistic al regiunii.

O altă evoluție semnificativă este continuarea tendinței de polarizare economică la nivel regional. Majoritatea activităților economice, în deosebi cele cu o valoare adăugată brută ridicată se concentrează în orașele mari și în jurul acestora, în timp ce majoritatea localităților rurale au o situație foarte precară și în curs de deteriorare rapidă.

Motor al dezvoltării regionale, IMM-urile au înregistrat o dezvoltare susținută începând cu 1990, ajungând să reprezinte aproximativ 70% din efectivul de personal și din cifra de afaceri realizată de întreprinderile locale din industrie și servicii.

În anul 2010 PIB pe locuitor a regiunii calculat la paritatea de cumpărare standard era de 10.000 euro reprezentând 40% din media Uniunii Europene și 95.99% din media națională. Contribuția celor 6 județe la formarea PIB regional diferă sensibil

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014 2020

fiind într-o stransă relație cu greutate economică a fiecaruia dintre ele. Astfel județele Sibiu realizează 30% respectiv 19.5%, în timp ce Covasna și Harghita județe cu o populație puțin numeroasă și cu o structură economică diferită realizează 6.5% respectiv 9.9% din PIB regional.

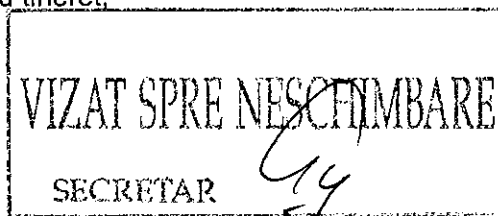
La nivelul anului 2011 în Regiunea Centru existau 54.304 întreprinderi active, 86.2% încadrându-se în clasa micro întreprinderilor (0-9 salariați), 11.3% în clasa întreprinderilor mici (10-49 salariați), 2.1% întreprinderi mijlocii (50-249 salariați) și doar 217 firme adică 0.4% se situa în categoria întreprinderilor mari.

Turism

Cu o natură extreme de generoasă și un patrimoniu cultural de o mare valoare Regiunea Centru dispune de un potențial turistic ridicat și diversificat. Din majoritatea cercetărilor și studiilor elaborate a rezultat că formele de turism cu cel mai ridicat potențial de dezvoltare sunt: turismul montan, balnear, cultural și rural.

Dintre atracțiile naturale și stațiuni montane de interes din Regiunea Centru pot fi amintite:

- Parcul Național Cheile Bicazului Hașmas;
- Lacul Roșu, unic prin modul de geneză;
- Parcul Național Caliman, ocupând 24.000ha;
- Parcul Natural Defileul Mureșului Superior cu o suprafață de 9.000ha;
- Parcul Natural Bucegi, unic prin frumusețea naturală a naturii;
- Parcul Natural Apuseni cu o suprafață de 75.000ha, aproximativ 30% fiind situată în regiune;
- Ghețarul de la Scărișoara, cea mai mare peștera cu gheață din România;
- Lacul Sf. Ana singurul lac vulcanic din Europă de Est;
- Mestecănișul de la Reci;
- Poiana cu narcise de la Dumbrava Vadului;
- Fagul împăratului – Baia de Arieș;
- Detunatele (detunata goală și flocoasă), rezervație geologică;
- Huda lui Papara, una dintre cele mai mari și dificile peșteri din România;
- Cheile din munții Trascăului;
- Iezerul Ighel, cel mai întins lac carstic din România;
- Râpă roșie situate în apropierea municipiului Sebeș;
- Vulcanii norioși din comuna Hașag;
- Rezervația de bujori de stepă;
- Poiana Brașov cu 12 pârtii de schi;
- Predeal, una din cele mai importante stațiuni de iarnă;
- Paltiniș situată la 30km de municipiul Sibiu;
- Bâlea, stațiune cu cel mai lung sezon de schi din România;
- Arieșeni;
- Izvorul Mureșului, stațiuni de iarnă pentru tineret;

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014-2020

- Alte domenii de schi: Timișul de Sus, Pâraul Rece, Toplița, Săcele, Luncile Prigoanei.

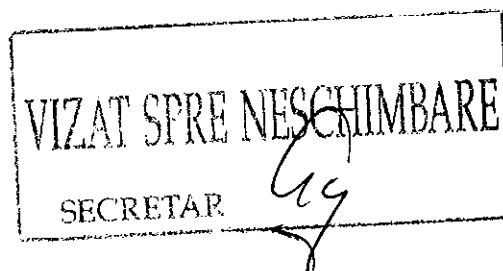
În Regiunea Centru se găsește cea mai mare densitate de stațiuni balneoclimaterice din România. Apele minerale cu proprietăți terapeutice, lacurile bogate în sărurile minerale, lacurile din fostele saline, mofetele, nămolurile, turbă, aerul puternic ozonificat constituie cei mai importanți factori în următoarele locații:

- Sovata – una dintre cele mai importante stațiuni balneo din România;
- Covasna;
- Băile Tușnad, recomandată atât pentru tratarea unor diverse afecțiuni cât și pentru pârtiile de schi;
- Ocna Sibiului – stațiune balneară și de agrement;
- Praid – stațiune balneară pentru tratarea aparatului respirator;
- Borsec – una din cele mai vechi și renumite stațiuni balneo climaterice din Europa Centrală și de Est;
- Harghita Băi;
- Băile Homorod – stațiune balneară și pârtii de schi;
- Balványos – stațiune balneară;
- Malnaș;
- Vâlcele;
- Bazna;
- Miercurea Sibiului – stațiune balneoclimaterică sezonieră.

Patrimoniul cultural si istoric

Regiunea Centru dispune de un număr de orașe cu un patrimoniu cultural complex și anume:

- Orasul Brașov, prima atestare documentară în 1235, cetatea medievală a Brașovului a fost cea mai sigură cetate din Transilvania. În prezent se găsesc aproape toate stilurile de arhitectura europeană constituind o frumoasă arhitectură. Cel mai mare edificiu religios în stil gotic din Europa este Biserica Neagră.
- Orașul Sibiu a fost ales de către Comisia Europeană drept capital a culturii în anul 2007. Muzeul național Brukenthal cuprinde colecții impresionante de artă.
- Orasul Tg. Mureș unul dintre cele mai importante și dinamice cu un trecut istoric bogat și o valoroasă mostenire culturală;
- Cetatea Vauban din Alba Iulia cea mai mare cetate construită în acest stil din sud estul Europei întinzându-se pe o suprafață de 100ha.
- Sighișoara una dintre puținele cetăți locuite din sud estul Europei fiind inclusă în lista patrimoniului UNESCO;
- Sf. Gheorghe;
- Miercurea Ciuc.

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014-2020

Regiunea Centru dispune de câteva vestigii antice:

- Vestigiile castrului român Apulum Alba Iulia;
- Minele romane de la Roșia Montană;
- Căpâlna – cetate dacică inclusă în UNESCO;
- Tilisca – ruinele cetății dacice;
- Covasna – vestigiile cetății dacice din Valea Zânelor.

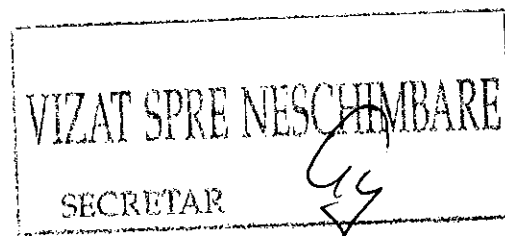
Atracțiile Regiunii Centru pot continua cu o listă impresionantă de biserici, castele și palate și mănăstiri:

- ✓ Bisericile fortificate din Transilvania incluse în UNESCO. Dintre cele 150 biserici, UNESCO a ales și a inclus în patrimoniul mondial 7 biserici toate situate în Regiunea Centru (Biertan, Valea Viilor, Prejmer, Viscri, Saschiz, Calic, Daju);
- ✓ Bisericile fortificate din Alma, Mosna, Dealu Frumos, Merghin Deal, Iacobeni – situat în partea de nord a Sibiului;
- ✓ Harman biserică în țara Barsei;
- ✓ Biserica din Cislăchioara;
- ✓ Mănăstirea Carta;
- ✓ Cetatea Făgărașului;
- ✓ Mediaș – cetate medievală ridicată în sec XV;
- ✓ Cetatea Rupea – cetate târâneasă atestată în sec XIV;
- ✓ Cetatea Feldioara;
- ✓ Cetatea Râșnov – atestată în sec XIV – XV;
- ✓ Cetatea Slimnic;
- ✓ Castelul Bran – menționat documentar în 1377;
- ✓ Cris – județul Mureș;
- ✓ Castelul Brâncovenesți – județul Mureș;
- ✓ Lazarea – ridicat în sec XV;
- ✓ Boița;
- ✓ Cetatea de Baltă – județul Alba;
- ✓ Racos – județul Brașov castel feudal;
- ✓ Zabala – județul Covasna;
- ✓ Gornesti – județul Mureș;
- ✓ Castelele din Microsoara și Valea Crișului;
- ✓ Mănăstirea Sâmbata de Sus sec XVII;
- ✓ Mănăstirea Râmeț una din cele mai vechi așezări monahale din Transilvania.

Agricultura și dezvoltarea rurală

În anul 2010 Uniunea Europeană a adoptat o tipologie revizuită a zonelor urbane și rurale. Tipologia agreată de UE stabilește 3 categorii de regiuni: regiuni predominant rurale, regiuni intermediare și regiuni predominant urbane.

Conform acestei tipologii 2 județe din Regiunea Centru (Brașov, Sibiu) se încadrează în grupa regiunilor intermediare iar celelalte 4 în grupa regiunilor

Strategia de dezvoltare locală a orașului Iudus pentru perioada 2014 2020

predominant rurale. Astfel județele cu cea mai mare pondere a spațiului rural sunt Mureș și Covasna, urmat de județul Harghita, la polul opus aflându-se Brașov și Sibiu.

Potrivit datelor statistice de la finalul anului 2011 în Regiunea Centru sunt 357 de comune reprezentând 12.5% din numărul total al comunelor din România și 1.788 de sate reprezentând 13.8% din numărul total la nivel național. La nivelul regiunii cele mai multe comune sunt în județele Mureș 91 și Alba 67, iar cele mai puține în județele Covasna 40 și Brașov 48. Peste o treime din numărul satelor Regiunii Centru se află pe teritoriul județului Alba în special în Munții Apuseni fiind cunoscute sub denumirea de crânguri sau cătune.

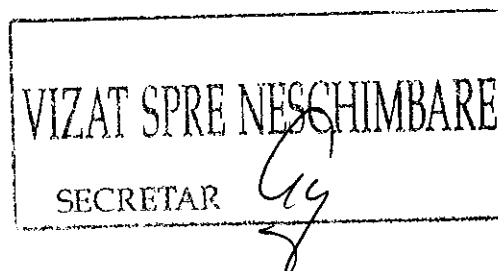
La nivelul Regiunii Centru predomină următoarele categorii de așezări rurale după funcțiile pe care le îndeplinesc:

- ❖ Așezări rurale cu funcții predominant agricole (cerealiere, zootehnic, cerealiere-viticol, cerealiere-pomicol, viticomol și zootehnic forestier);
- ❖ Așezări rurale cu funcții predominant industriale, industria extractivă (feroase și neferoase);
- ❖ Așezări rurale cu funcții predominant mixte: noduri de cale ferată de o importanță națională sau regională, profit dublu agricol-forestier;
- ❖ Așezări rurale cu funcții predominant speciale: profil turistic și agroturistic.

Numărul populației rurale din Regiunea Centru totalizează 1.028.971 locuitori reprezentând 40.8% din totalul populației regiunii la nivelul anului 2011. Cele mai ridicate procentaje ale populației rurale se înregistrează în județele Harghita și Covasna, 56.4% respectiv 50.2%, iar cele mai scăzute în județele Brașov și Sibiu, 36.8% respectiv 33.4%.

Condițiile de climă, relief și sol, faptul că aproape jumătate din suprafața regiunii este ocupată de zona montană, iar în depresiunile din estul teritoriului se înregistrează în mod obișnuit cele mai joase temperaturi din țară ar putea fi considerate factori care să facă din Regiunea Centru o zonă mai puțin propice pentru agricultură. Cu toate acestea agricultura își găsește condiții bune de dezvoltare în cea mai parte a teritoriului. Chiar în zona montană suprafețe de pășuni sunt favorabile creșterii de animale, iar clima mai rece și regimul pluviometric specific fac ca aici să fie mai puțin simțite efectele perioadelor mai secetoase din timpul anului.

Fără a se putea face o delimitare strictă între zonele favorabile diferitelor activități agricole se constată totuși o anumită distribuție a acestora în funcție de relief, climă și sol. În estul și sud-estul regiunii cultura principală este cartoful iar în arealele colinare sunt condiții favorabile pomilor fructiferi. În zonele colinare mai joase, în cele depresionare, precum și în luncile din centrul, sudul și sud-vestul regiunii se cultivă grâul, orzul, porumbul, sfecla de zahar, legumele, plantele de nutreț. Podișul Târnavelor ca și terenurile din jurul municipiilor Aiud și Alba Iulia sunt cunoscute ca foarte favorabile culturii viței de vie.

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014-2020

3.2 Obiective strategice de dezvoltare

Viziunea

Strategia de dezvoltare a Regiunii Centru pentru 2014-2020 este parte integrantă a planului de dezvoltare a Regiunii Centru. Strategia de dezvoltare răspunde nevoii de a avea la dispoziție un document de planificare la nivel regional care stabilește obiectivul global de atins la finalul perioadei de programare propunând direcții de acțiune și măsuri necesare pentru atingerea obiectivelor.

Fiind fundamentată pe o diagnoză detaliată concretizată prin analiza socio-economică regională și prin analiza SWOT a Regiunii Centru, strategia de dezvoltare ia în considerare nevoile majore ale regiunii și are în vedere valorificarea potențialului sau arealului de dezvoltare. Strategia a parcurs un amplu proces facultativ desfășurat în cadrul structurilor regionale, începând de la cuantificarea problemelor și nevoilor până la stabilirea priorităților și măsurilor.

În același timp strategia regională se raportează la evoluțiile preconizate la nivel european și național sintetizate în documentele de programare ale Comisiei Europene pentru perioada 2014-2020, în angajamentele internaționale ale României și în strategiile naționale pentru perioada următoare.

La elaborarea strategiei naționale de dezvoltare s-au avut în vedere câteva principii și anume:

- Concentrarea și prioritizarea obiectivelor, mărindu-se în acest fel eficacitatea resurselor alocate;
- Coordonarea și corelarea diferitelor acțiuni propuse rezultând astfel o mai mare coerență la nivel regional al acestor acțiuni;
- Cuantificarea realizării obiectivelor propuse prin utilizarea unor indicatori de performanță.

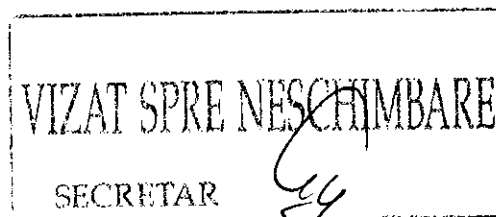
Obiectiv general

Strategia de dezvoltare a Regiunii Centru și-a definit ca obiectiv dezvoltarea echilibrată a regiunii prin stimularea creșterii economice bazate pe cunoaștere, protecția mediului înconjurător și valorificare durabilă a resurselor naturale precum și întărirea coeziunii sociale.

Obiective specifice

Strategia de dezvoltare a Regiunii Centru cuprinde 6 domenii strategice de dezvoltare, fiecare dintre acestea grupând un număr de priorități:

1. Dezvoltare urbană, dezvoltarea infrastructurii tehnice și sociale;
2. Creșterea competitivității economice, stimularea cercetării și inovării;
3. Protecția mediului înconjurător, eficiența energetică, utilizarea resurselor de energie;

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014
2020

4. Dezvoltarea zonelor rurale, sprijinirea agriculturii;
5. Dezvoltarea turismului, sprijinirea activităților culturale;
6. Dezvoltarea resurselor umane, creșterea incluziunii sociale.

Domeniul strategic 1 – Dezvoltare urbană, dezvoltarea infrastructurii tehnice și sociale
Priorități specifice:

Prioritatea 1.1: creșterea coeziunii teritoriale a Regiunii Centru prin sprijinirea dezvoltării urbane (atât a orașelor cu un nivel ridicat de dezvoltare cât și a orașelor confruntate cu probleme generate de restructurări economice)

Măsuri:

- ✓ Promovarea dezvoltării policentrice și încurajarea dezvoltării integrate a orașelor și regiunilor rurale în vederea generării de efecte sinergice și realizarea coeziunii teritoriale;
- ✓ Susținerea dezvoltării orașelor mari ca poli de atracție pentru zonele învecinate și motoare ale creșterii economice inteligente;
- ✓ Regenerarea orașelor mici și mijlocii și a celor mono-industriale prin dezvoltarea de soluții de dezvoltare urbană integrată și incluziune socială.

Prioritatea 1.2: Dezvoltarea infrastructurii de transport și comunicații și tehnico-edilitară la nivelul Regiunii Centru.

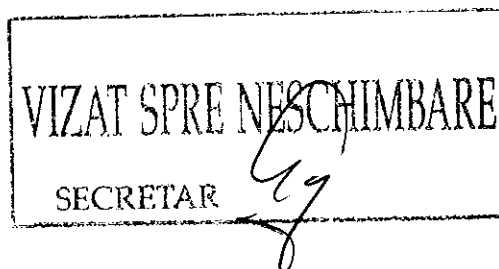
Măsuri:

- ✓ Extinderea, reabilitarea și modernizarea rețelei de drumuri rutiere și feroviare, construirea de centuri ocolitoare în vecinătatea orașelor precum și construirea, extinderea, reabilitarea sau modernizarea de aeroporturi;
- ✓ Dezvoltarea transportului inter-modal în vederea dezvoltării unei platforme intermodale pentru transportul mărfurilor;
- ✓ Extinderea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii tehnico-edilitare în perspectiva dezvoltării durabile și administrării cât mai eficiente a teritoriului;
- ✓ Dezvoltarea infrastructurii diferitelor tipuri de comunicații în special al accesului populației, administrației publice și mediului privat la conexiuni în bandă largă în vederea eficientizării transferului de date și informații atât în mediul urban cât și în rural.

Prioritatea 1.3: dezvoltarea infrastructurii de educație, sănătate, socială și situații de urgență la nivelul regiunii.

Măsuri:

- ✓ Creșterea calității sistemului de învățământ, prin extinderea, reabilitarea, amenajarea, dotarea și modernizarea infrastructurii de educație;
- ✓ Diversificarea și creșterea calității și accesului populației la servicii de sănătate la standarde europene, prin extinderea, reabilitarea, amenajarea, dotarea și modernizarea infrastructurii de sănătate;

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014
2020

- ✓ Creșterea incluziunii sociale și a calității vieții în rândul populației prin extinderea, reabilitarea, amenajarea, dotarea și amenajarea infrastructurii sociale;
- ✓ Eficientizarea intervențiilor în situații de urgență prin extinderea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii specifice.

Domeniul strategic 2: Creșterea competitivității economice, stimularea cercetării și inovării.

Priorități specifice:

Prioritatea 2.1: sprijinirea activităților de inovare și modernizare a IMM-urilor, creșterea gradului de internaționalizare al IMM-urilor.

Măsuri:

- ✓ Sprijinirea activității de inovare și modernizare ale IMM-urilor;
- ✓ Sprijinirea participării IMM-urilor la diverse rețele internaționale de cooperare economică;
- ✓ Sprijinirea IMM-urilor în vederea utilizării instrumentelor de finanțare europeană.

Prioritatea 2.2: extinderea și diversificarea infrastructurii generale și locale de afaceri, a clusterelor și a rețelelor de cooperare economică.

Măsuri:

- ✓ Extinderea infrastructurii regionale și locale de sprijinire a afacerilor și diversificarea gamei de servicii oferite;
- ✓ Extinderea și susținerea activităților clusterelor economice și a altor structuri și rețele de cooperare economică;
- ✓ Sprijin pentru regenerarea economică a fostelor orașe miniere sau monoindustriale.

Prioritatea 2.3: dezvoltarea infrastructurii de cercetare și inovare.

Măsuri:

- ✓ Dezvoltarea infrastructurilor de CDI prin reabilitarea, amenajarea, extinderea și dotarea acestora din cadrul entităților publice (universități, centre, institute, etc) și private;
- ✓ Facilitarea creării de parteneriate între instituțiile de cercetare;
- ✓ Integrarea eficientă a instituțiilor de cercetare din regiune în rețelele internaționale.

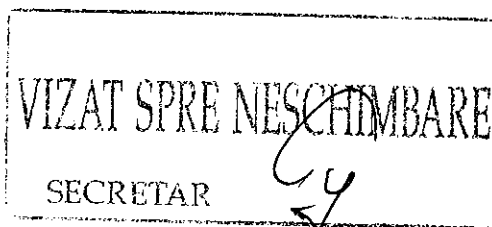
Prioritatea 2.4: sprijinirea dezvoltării infrastructurii de transfer tehnologic a centrelor de inovare și a spin-offurilor și start-up-urilor inovative.

Măsuri:

- ✓ Dezvoltarea centrelor de transfer tehnologic și a centrelor de inovare;
- ✓ Sprijinirea entităților economice bazate pe cercetare.

Domeniul strategic 3: Protecția mediului înconjurător, eficiența energetică, utilizarea resurselor de energie

Priorități specifice:

Strategia de dezvoltare locală a orașului Iudus pentru perioada 2014
2020

Prioritatea 3.1: protecția mediului înconjurător și amenajarea extinderea sau modernizarea infrastructurii tehnice.

Măsuri:

- ✓ Protecția mediului la nivelul componentelor majore (aer, apa, sol) prin sprijinirea acțiunilor ce vizează activitățile economice;
- ✓ Susținerea colectării selective a deșeurilor, creșterea gradului de recuperare și reciclare a deșeurilor;
- ✓ Amenajarea, extinderea și modernizarea infrastructurii tehnice de mediu (pentru canalizare, epurare, ape uzate);

Prioritatea 3.2: conservarea biodiversității

Măsuri:

- ✓ Protecția, conservarea sau refacerea diversității biologice pentru situri NATURA 2000 sau diferite arii naturale care beneficiază de un statut legal de protecție;
- ✓ Conservarea și protecția biodiversității prin regenerări și amenajări de ocoluri silvice;

Prioritatea 3.3: diminuarea efectelor schimbărilor climatice și prevenirea riscurilor naturale

Măsuri:

- ✓ Creșterea gradului de siguranță prin prevenirea și reducerea riscurilor naturale în special prin crearea și dezvoltarea infrastructurii adecvate de prevenire a acestora;
- ✓ Diminuarea efectelor schimbărilor climatice prin implementarea de politici și acțiuni specifice;

Prioritatea 3.4: utilizarea resurselor alternative de energie

Măsuri:

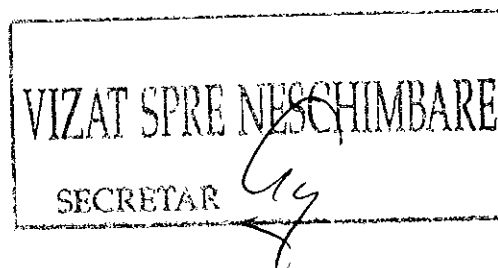
- ✓ Producerea și creșterea utilizării resurselor regenerabile de energie prin promovarea potențialului resurselor alternative de energie;
- ✓ Utilizarea surselor regenerabile de energie prin susținerea soluțiilor energetice alternative prin instituții publice, mediul privat și persoane fizice;

Prioritatea 3.5: îmbunătățirea eficienței energetice în sectorul public casnic și economic

Măsuri:

- ✓ Îmbunătățirea eficienței energetice la operatorii industriali și economici prin achiziționarea de echipamente cu consum redus de energie;
- ✓ Îmbunătățirea eficienței energetice la sistemele de energie/racire în locuințele individuale și instituții publice;
- ✓ Eficientizarea iluminatului public în mediul urban și rural.

Domeniul strategic 4: Dezvoltarea zonelor rurale, sprijinirea agriculturii
Priorități specifice

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014-
2020

Prioritatea 4.1: eficientizarea activităților agricole prin modernizarea exploatațiilor agricole, dezvoltarea serviciilor și logistice agricole și susținerea activităților de prelucrare a produselor agricole

Măsuri:

- ✓ Modernizarea exploatațiilor agricole;
- ✓ Sprijinirea dezvoltării sistemelor de irigații;
- ✓ Modernizarea și crearea centrelor logistice pentru agricultură;
- ✓ Dezvoltarea centrelor de servicii pentru agricultură;
- ✓ Susținerea unităților mici și mijocii de procesare a produselor agricole;
- ✓ susținerea tinerilor fermieri și a specialiștilor agricoli.

Prioritatea 4.2: valorificarea superioară într-o manieră durabilă a potențialului silvic regional

Măsuri:

- ✓ modernizarea exploatațiilor silvice;
- ✓ dezvoltarea infrastructurii de transport forestier;
- ✓ stimularea utilizării în scop energetic a reziduurilor forestiere și agricole;
- ✓ susținerea acțiunilor de împadurire și întreținerea pădurilor.

Prioritatea 4.3: creșterea atractivității economice și diversificarea activităților economice în localitățile rurale din regiune.

Măsuri:

- ✓ susținerea afacerilor în domenii economice non-agricole;
- ✓ îmbunătățirea cunoștințelor antreprenoriale ale locuitorilor din mediul rural.

Prioritatea 4.4: îmbunătățirea infrastructurii tehnico-edilitare a localităților rurale.

Măsuri:

- ✓ extinderea și modernizarea rețelelor de apă potabilă;
- ✓ extinderea și modernizarea rețelelor de canalizare;
- ✓ extinderea și modernizarea serviciilor de colectare și gestionare a deșeurilor menajere;
- ✓ dezvoltarea rețelei de drumuri comunale.

Prioritatea 4.5: dezvoltarea infrastructurii educaționale, sociale și de sănătate și susținerea dezvoltării comunitare

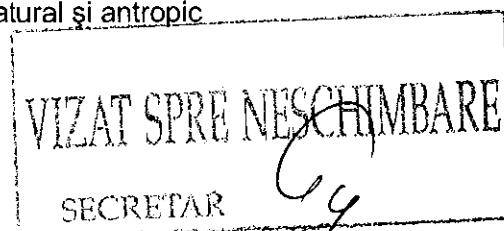
Măsuri:

- ✓ dezvoltarea educației din mediul rural;
- ✓ dezvoltarea infrastructurii de sănătate din mediul rural;
- ✓ dezvoltarea infrastructurii sociale din mediul rural;
- ✓ dezvoltarea infrastructurii cultural recreative din mediul rural;
- ✓ sprijinirea cooperării între diverși actori și comunități rurale în cadrul unor acțiuni vizând dezvoltarea teritorială.

Domeniul strategic 5: Dezvoltarea turismului, sprijinirea activităților culturale

Priorități specifice:

Prioritatea 5.1: punerea în valoare a patrimoniului natural și antropoc

Strategia de dezvoltare locală a orașului Iudis pentru perioada 2014-2020

Măsuri:

- ✓ amenajarea de trasee, căi de acces și locuri de vizitare;
- ✓ dezvoltarea și modernizarea infrastructurii din stațiunile balneare și montane;
- ✓ conservarea, restaurarea și punerea în valoare a clădirilor cu valoare arhitectonică și istorică.

Prioritatea 5.2: dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de primire și agrement în scopul îmbunătățirii și diversificării serviciilor turistice oferite

Măsuri:

- ✓ modernizarea și reabilitarea structurilor de primire turistică și de agrement;
- ✓ dezvoltarea structurilor de primire turistică și agrement;
- ✓ promovarea turistică a Regiunii Centru.

Prioritatea 5.3: dezvoltarea infrastructurii culturale, recreative și sprijinirea industriilor recreative.

Măsuri:

- ✓ dezvoltarea infrastructurii culturale și recreative;
- ✓ conservarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural imaterial, susținerea evenimentelor culturale.
- ✓

Domeniul Strategie 6: Dezvoltarea resurselor umane, creșterea incluziunii sociale

Priorități specifice:

Prioritatea 6.1: educație, formare profesională și învățare pe tot parcursul vieții în domeniile: educație, cercetare, social, sănătate, administrație publică, economice și antreprenoriat

Măsuri:

- ✓ Facilitarea accesului la educație și calificare a persoanelor care activează în domeniile educație, cercetare, social, sănătate, administrație publică, economice și antreprenoriat;
- ✓ Încurajarea și susținerea populației active în îmbunătățirea competențelor prin acces la formare profesională și învățare pe tot parcursul vieții;
- ✓ Diversificarea și creșterea calității serviciilor oferite prin administrația publică și consolidarea bunei guvernanțe.

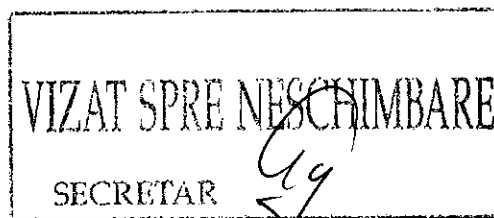
Prioritatea 6.2: creșterea ocupării și a calității resurselor umane privind forța de muncă

Măsuri:

- ✓ Creșterea calității resurselor umane și sprijinirea mobilității profesionale și teritoriale a forței de muncă;
- ✓ Dezvoltarea și diversificarea ofertei de muncă prin încurajarea și sprijinirea creării de locuri de muncă;
- ✓ Îmbunătățirea serviciilor de intermediere a forței de muncă.

Prioritatea 6.3: incluziunea socială și creșterea calității vieții grupurilor vulnerabile și comunităților defavorizate.

Măsuri:

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014-2020

- ✓ Promovarea și sprijinirea respectării drepturilor, combaterea discriminării, excluderii și a prejudecăților în rândul grupurilor vulnerabile și a comunităților defavorizate;
- ✓ Creșterea ocupării prin sprijinirea creării de noi locuri de muncă și facilitarea accesului pe piața muncii în rândul persoanelor vulnerabile;
- ✓ Creșterea calității vieții grupurilor vulnerabile și dezavantajate prin facilitarea accesului la programe de educație, formare profesională, calificare și recalificare;
- ✓ Promovarea și susținerea economiei sociale și a întreprinderilor sociale.

Prioritatea 6.4: contracararea efectelor declinului demografic

Măsuri:

- ✓ Dezvoltarea de programe și implementarea de acțiuni care vizează promovarea unor politici pro-nataliste în special prin încurajarea familiilor tinere;
- ✓ Diminuarea migrației și a tendințelor de depopulare atât în mediul urban și rural prin oferirea de alternative și oportunități în special în rândul tinerilor;
- ✓ Încurajarea inițiativelor programelor și proiectelor care au ca scop diminuarea efectelor schimbărilor demografice.

4. Directii de dezvoltare ale județului Mureș

4.1 Prezentare generală a județului Mureș

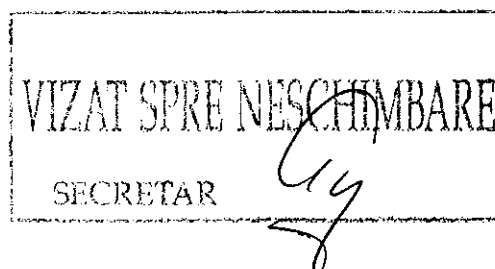
Localizare

Județul Mureș este situat în zona centrală a României, în Podișul Transilvaniei, în Bazinul Superior al râului Mureș și bazinele râurilor Târnava Mare și Mică.

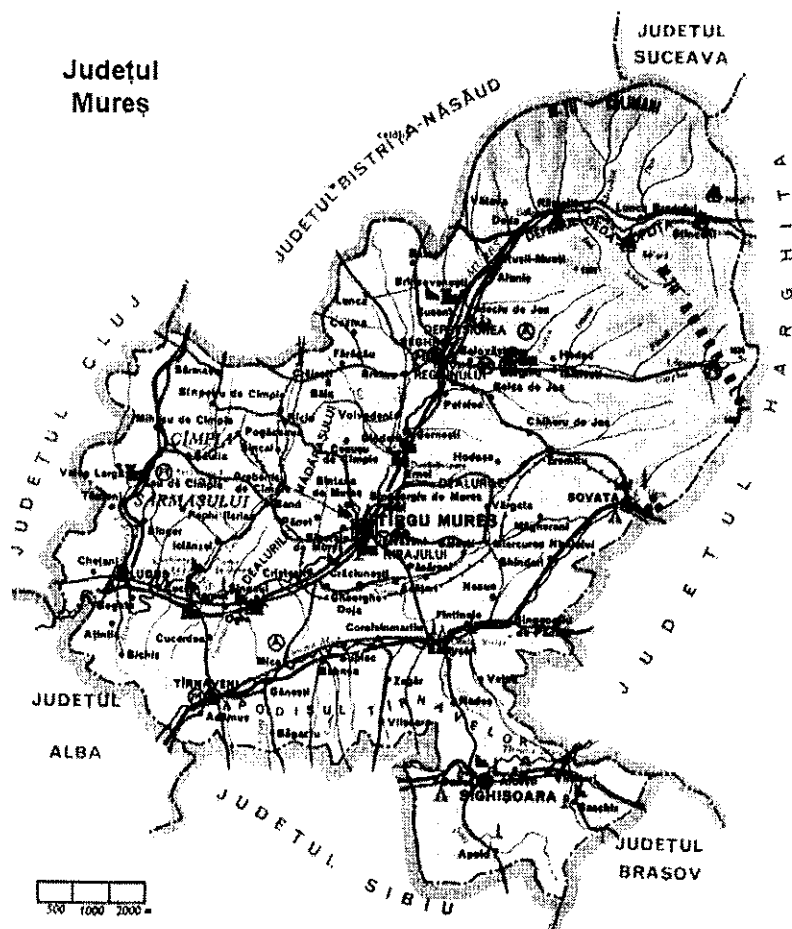
Suprafața județului este de 6.714kmp reprezentând 2.8% din teritoriul țării, fiind al 13-lea județ din țară ca mărime și primul ca mărime din regiunea de dezvoltare centru.

Județul Mureș se învecinează cu 7 județe:

- NE – județul Suceava;
- E – județul Harghita;
- SE – județul Brașov;
- SV – județul Sibiu, Alba;
- V – județul Cluj;
- N – județul Bistrița.

Strategia de dezvoltare locală a orașului Iudus pentru perioada 2014-2020

Relief

Județul Mureș cuprinde o depresiune intra-carpatică ce coboară în trepte, de pe piscurile vulcanice ale Munților Călimani și Gurghiu, spre centrul Câmpiei Transilvaniei, strabătută de valea Mureșului și fragmentată de afluenții acestuia. Cu excepția zonei montane din partea de NE a județului, relieful este colinar caracterizat de unități deluroase cu interfluvii domoale (500-600m) și aparțin Podișului Transilvaniei, deosebindu-se: Câmpia Colinară a Transilvaniei (400-500m), Podișul Târnavelor (450-700m) și Subcarpații Transilvaniei (600-1000m). Altitudinea minimă este de 276m iar cea maximă este de 2.100m (vârful Pietrosu Munții Călimani).

Clima

Clima județului Mureș este temperat continentală în funcție de particularitățile reliefului, climat umed și răcoros în zona montană, și climat blând mai cald și uscat în zona de podiș și câmpie.

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014-2020

Flora și fauna

Flora și fauna caracteristice Podișului Transilvaniei sunt ocrotite în numeroase rezervații. Fauna cuprinde printre altele ursul brun, ursul carpatin, mistrețul, iepurele și fazanul, iar în apele curgătoare și lacustre se găsesc crapul, cleanul, caras, scobar, mreana, somnul și obletele.

Vegetația județului Mureș se prezintă astfel:

- Vegetația etajului alpin ocupat de pajisti cu ierburi și tufărișuri pitice;
- Vegetația etajului montan formată din rășinoase amestecate cu fag;
- Vegetația etajului de deal și podiș, foarte eterogenă;
- Vegetația etajului de stepă antropogenă, în partea vestică a Câmpiei Transilvaniei;
- Vegetația intrazonală, reprezentată prin păduri de luncă, stuf, papură și fânețe.

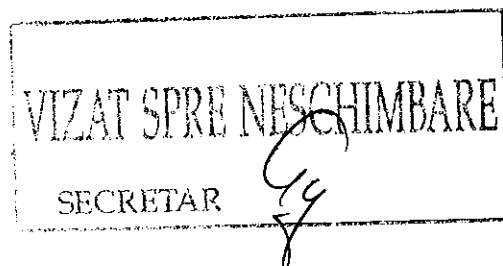
Arii protejate

Suprafața cumulată a ariilor cumulate de interes natural este de 27.532ha, reprezentând mai puțin de 5% din suprafața județului. Majoritatea au fost incluse în siturile NATURA 2000 între anii 2007 și 2011. Totalul suprafețelor sit NATURA 2000 în județul Mureș este de 2.517.642ha ceea ce reprezintă 37.2% din suprafața județului.

Ariile protejate de interes național sunt:

- ❖ Rezervația de bujori și Zau de câmpie;
- ❖ Pădurea mociar;
- ❖ Pădurea zăbet;
- ❖ Rezervația culoarea pestriță Vălenii de Munte;
- ❖ Lacul Fărăgau;
- ❖ Rezervația de stejar pufos Sighișoara;
- ❖ Molidul de rezonanță din pădurea Lăpusna;
- ❖ Arborețul chamaecyparis;
- ❖ lawsoniana;
- ❖ Stejarii seculari de la Breite;
- ❖ Lacul Ursu și arboretele de pe sărături;
- ❖ Poiana cu narcise Gurghiu;
- ❖ Rezervația defileul Deda Toplița;
- ❖ Rezervația Seaca;
- ❖ Scaunul domnului;
- ❖ Parcul Național Munții Călimani;
- ❖ Parcul Național defileul Mureșului.

Rețeaua hidrografică

Strategia de dezvoltare locală a orașului Luduș pentru perioada 2014-2020

Reteaua hidrografică a județului Mureș aparține în totalitate râului Mureș, principalul colector de apă în întreg bazinul Transilvaniei care străbate județul de o lungime de 277km.

Principalii afluenți ai Mureșului sunt: râul Târnava Mică (115km), râul Târnava Mare (43km), râul Niraj (78km), râul Gurghiu (55km), pârâul de câmpie și Lechința și râul Arieș, care se varsă în Mureș în aval de Luduș.

Resursele subsolului și solului

Județul Mureș este favorizat de un relief armonios, dispunând de bogate și variate resurse naturale. Existența unor resurse naturale de suprafață și a unor bogății ale solului – zăcăminte de gaz metan, sare, roci de construcție, izvoare minerale clorosodice și lemn – contribuie la potențialul economic al acestei zone.

Suprafața fondului forestier la nivelul anului 2011 era de 209.860ha reprezentând 31% din suprafața județului, cele mai extinse fiind pădurile de foioase (62.91%).

Suprafața agricolă la nivelul anului 2012 era de 411.240ha, din care:

- Teren arabil 221.229ha (53.83%);
- Pășuni 109.052ha (26.53%);
- Fânețe 73.866ha (17.97%);
- Vii și pepiniere viticole 1.742ha (0.42%);
- Livezi și pepiniere pomicele 5.177ha (1.25%).

Pe lângă zăcămintele de gaz metan în județul Mureș se mai pot întâlni zăcăminte nementalifere, zăcămintele de sare, substanțele minerale terapeutice, etc.

Structura administrativă

Județul Mureș are în componență administrativă:

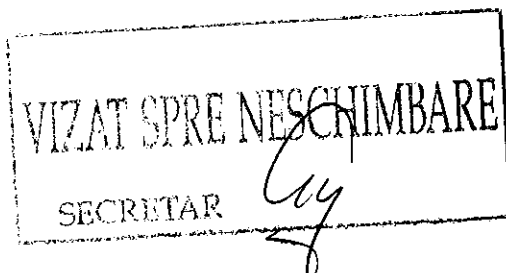
- ➔ 4 municipii – Tg. Mureș, Reghin, Sighișoara, Târnaveni;
- ➔ 7 orase – Luduș, Sovata, Iernut, Ungheni, Sârmașu, Miercurea Mirajului, Sângiorgiu de Pădure;
- ➔ 91 de comune;
- ➔ 416 sate componente.

Structura socio-demografică a populației

Conform datelor recensământului populației și al locuințelor din 2011, județul Mureș are o populație stabilă 531.380 persoane. Populația feminină este majoritară reprezentând 52.1% (271.988 persoane).

Densitatea populației la nivelul județului Mureș este 79.1 locuitor/kmp. Localitățile cele mai dens populate sunt Municipiul Tg. Mureș (2.609,2 loc/kmp), municipiul Reghin (565,3), Cristești (430,2), Municipiul Târnaveni (350,6) iar densitățile cele mai scăzute se înregistrează în Lunca Bradului (6,4), Răstolița (7,7).

Structura populației stabile după limba maternă în județul Mureș se prezintă astfel:

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014-2020

- ➔ Română – 298.204 – 56.1%;
- ➔ Maghiară – 206.550 – 38.9;
- ➔ Rromi – 23.035 – 4.3%;
- ➔ Germană – 1.202 – 0.2%.

În ultimii 20 de ani populația județului s-a redus cu 6.6% înregistrând un ritm de declin mai scăzut decât la nivel național, iar până în anul 2050 potrivit prognozelor demograficilor județul Mureș ar mai putea pierde alte 25% din populația actuală.

Potrivit datelor INS rata de urbanizare la nivelul județului Mureș este de 49.65% în 2011 față de 51.9% la 1 iulie 2010. Rețeaua localităților urbane cuprinde 4 municipii și 7 orașe, dintre acestea 1 municipiu are o populație mai mare de 100.000 de locuitori, 3 localități au între 20.000-50.000 locuitori, 2 localități sunt între 10.000-20.000 locuitori, iar 5 orașe au sub 10.000 locuitori.

Piața forței de muncă

Numărul populației active a județului Mureș a scăzut de la 297,5 mii persoane în 1995 la 249,4 mii persoane în 2010. În mod similar în aceeași perioadă s-a redus populația ocupată de la 260,4 mii persoane la 229,4 mii persoane și forța de muncă salariată de la 163,8 mii persoane la 124,7 mii persoane. Aceste evoluții au continuat scăderi semnificative ale ratei de activitate și ale ratei de ocupare a populației cu vârsta de muncă.

Numărul șomerilor și rata șomajului (8.44% în 2010) au avut evoluții determinate în mare parte de ciclurile economice cu scăderi în perioadele economice și creșteri în perioadele de recesiune.

Infrastructura de transport

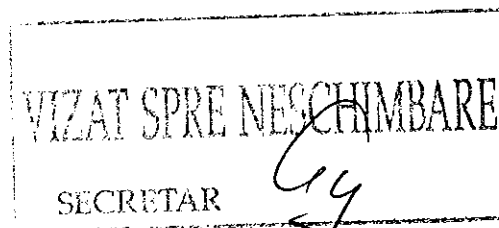
Lungimea rețelei rutiere este de 2.098km, iar lungimea rețelei feroviare de 283km. Județul Mureș dispune de 1 aeroport internațional.

Accesibilitate rutieră:

- ◆ București - 377km;
- ◆ Cluj Napoca - 111km;
- ◆ Baia Mare - 204km;
- ◆ Piatra Neamț - 201km;
- ◆ Alba Iulia - 119km;
- ◆ Sibiu - 122km;
- ◆ Brașov - 171km.

Principalele căi rutiere de transport care traversează județul Mureș sunt:

- ◆ E60 – leagă România de țările membre UE prin Ungaria;
- ◆ E578 - cale secundară a transporturilor rutiere din Europa aflată în totalitate în România;
- ◆ DN12 – leagă Tg. Mureș și Sighisoara de Brașov;
- ◆ DN13A – leagă municipiul Tg. Mureș de Sovata și mai departe de orașele din județul Harghita;

Strategia de dezvoltare locală a orașului Luduș pentru perioada 2014-2020

- ◆ DN14A – leagă orașele Mediaș-Târnaveni-Iernut;
- ◆ DN15E – 46km ce asigura legatura între Tg. Mureș și Satu Nou;
- ◆ DN16 – leaga județul Mureș de județul Cluj prin tronsonul Cluj Napoca - Reghin;
- ◆ Drumuri județene care asigură legatura cu obiectivele turistice importante.

Căile feroviare de transport care străbat județul Mureș sunt:

- ◆ Magistrala 400, București – Brașov – Sf.Gheorghe – Ciceu – Deda – Dej – Baia Mare – Satu Mare – Halmeu;
- ◆ Unirea – Războieni – Tg. Mureș – Deda – Sovata – Praid (județul Harghita);
- ◆ Tg. Mureș – Praid;
- ◆ Luduș – Beclean.

Din lungimea totală a drumurilor publice de 2.098km, 426km sunt modernizați iar 844km au îmbrăcăminte usoară rutieră.

La o distanță de 15 km de municipiul Tg. Mureș pe teritoriul localității Vidrasău pe o suprafață de 98ha se află aeroportul Transilvania aflat sub autoritatea Consiliului Județean Mureș, declarat în anul 2011 aeroport internațional.

Infrastructura de alimentare cu apă și apă uzată

Situația actuală în ceea ce privește apa din județ este următoarea:

- ◆ Lungimea totală a rețelei este de 1.666km;
- ◆ Conducta principală și conductele de distribuție sunt diferite ca diametre, materiale și ani operare;
- ◆ Există probleme cu starea tehnică a conductelor principale;
- ◆ Conductele de distribuție sunt vechi sau zone urbane noi nu au conducte;
- ◆ Rata conectării variază foarte mult de la 57% în orașul Iernut la 95% în Sighișoara sau Tg. Mureș.

Situația colectării apelor uzate și a tratării acestora se prezintă astfel:

- ◆ Colectoarele și canalizarea variază în termeni de diametre, materiale și ani operare;
- ◆ Sistemele de colectare existente au probleme ca: fisuri, pierderi de apă, îmbătrânire;
- ◆ Rata conectării variază de la 0% în comune la 43% în orașul Iernut sau 95% în Tg. Mureș;
- ◆ Condițiile tehnice a stațiilor de tratare rurale sunt de la mediocre la medii;
- ◆ Starea tehnică a stațiilor de tratare variază de la stații vechi la stații reabilitate ca stația de la Tg. Mureș.

Strategia de dezvoltare locală a orașului Luduș pentru perioada 2014-2020

Alimentarea cu gaze naturale

Județul Mureș este principalul producător de gaze naturale din România, în anul 2011 furnizând peste 60% din totalul extras pe țară. Principalele localități în zona cărora există captări de gaze naturale sunt: Sărmaș, Sărmașel, Ulies, Sânmartin, Luduș, Lunca, etc, acestea fiind în exploatarea regionalei gaz metan (ROMGAZ Mediaș).

Conform datelor statistice rețeaua de distribuție a gazului metan are o lungime de 3.198,7km, iar numărul unităților administrativ teritoriale care să distribuie gazul este de 83 din care 11 municipii și orașe. Astfel în 81.37% din localități se distribuie gaze naturale, prin această pondere județul Mureș ocupă primul loc la nivelul Regiunii Centru.

Energia termică

În perioada 2005-2011 numărul localităților în care se distribuie energie termică a scăzut continuu de la 6 localități la 3. Producerea energiei termice se realizează tot mai mult în centrale individuale de apartament în timp ce sistemul centralizat pierde teren ca urmare a creșterii tarifelor și a găsirii unor soluții alternative din partea consumatorilor.

Energia electrică

Producția, transportul și distribuția energiei electrice au construit activități cu tradiție în județul Mureș, aceasta fiind utilizată pentru iluminatul public ca forțe motrice pentru antrenarea mașinilor și utilajelor industriale, iar în activitățile casnice fiind cunoscute de aproape 800 de ani.

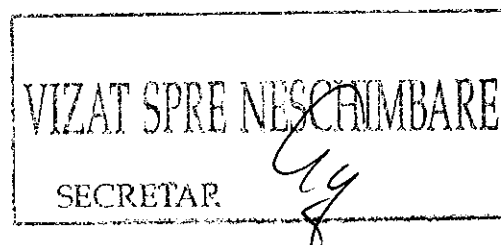
Comunitatea reprezentativă pentru producerea energiei electrice este centrala termoelectrică de la Iernut cu o putere instalată de 800MW care face parte din SC TERMOELECTRICA SA – filiala electrocentrale București.

Distribuția energiei electrice se realizează de către o unitate teritorială SC FDFEE ELECTRICA TRANSILVANIA SUD SA ce deservește beneficiarii grupați în mari, mici și consumatori casnici.

Infrastructura de telecomunicații

Comunicațiile electronice în banda largă au devenit o prioritate la nivel mondial în a 2-a jumătate a anilor 1990 ca rezultat a faptului că societatea bazată pe cunoaștere are un impact semnificativ asupra competitivității, dezvoltării rapide a telecomunicațiilor și a tehnologiei IT precum și asupra liberalizării piețelor Telecom.

La nivelul județului Mureș serviciile de telefonie fixă sunt furnizate de ROMTELECOM care a evoluat de la stat la privat, și de către compania RCS&RDS care și-a dezvoltat propria infrastructură de telecomunicații în suport de fibra optică. O ascensiune puternică a cunoscut și telefonia mobilă servicii oferite de Orange, Vodafone și Cosmote.

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2011-2020

Piața serviciilor de internet este reprezentată în județ de marii furnizori naționali de telefonie fixă și mobilă, ponderea populației fără acces în bandă largă fiind cuprinsă între 20 și 40%.

Infrastructura sanitară

Evoluția sistemului sanitar din județul Mureș s-a încadrat în tendința generală de la nivel național în sensul dezvoltării continue a unităților sanitare din sistemul privat.

În mediul urban se concentrează unitățile sanitare publice și private din ambulatoriu de specialitate. În județul Mureș există 8 spitale publice fiecare cu ambulatoriu integrat, dar în ultimii ani s-au înființat și unități sanitare cu paturi în județul Mureș.

Începând cu anul 2012 UPU-SMURD își desfășoară activitatea la parterul spitalului clinic județean de urgență și este cea mai modernă unitate de primiri urgențe din țară. Având o suprafață de 2.200m² activitatea medicală se desfășoară în spații delimitate dotate cu echipamente medicale de ultimă generație.

La nivelul județului Mureș sunt înregistrate 277 cabinete medicale individuale de medicină de familie, 26 de srl-uri și 4 societăți civile medicale care furnizează servicii de asistență primară.

312 medici de familie titulari și 26 medici de familie angajați asigură asistența medicală primară pentru un număr de 540.000 locuitori la nivelul județului ceea ce înseamnă în medie 1 medic la 1.600 locuitori.

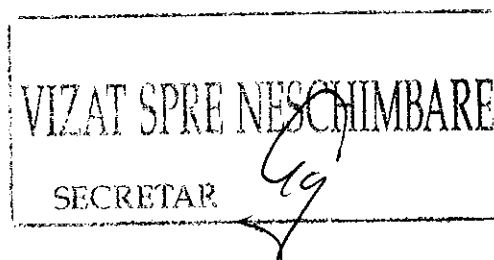
Asigurarea asistenței medicale este realizată de 316 cabinete medicină dentară din care în mediul urban 231 și în mediul rural 85 – toate în sistemul privat.

Intervenții în situații de urgență

În județul Mureș încă din anul 1990 a început implementarea sistemului de intervenție integrat în conformitate cu principiile moderne punându-se bazele serviciului mobil de urgență, reanimare, descarcerare Mures (SMURD).

În județul Mureș atribuții în gestionarea de riscuri generatoare de situații de urgență cauzate de incendii, inundații, cutremure, avalanșe, epidemii, etc, erau echipajele din cadrul următoarelor structuri:

- Inspectoratul pentru situații de urgență Horea a județului Mureș – are ca misiune de bază punerea în aplicare într-o concepție unitară a legislației în vigoare în domeniul apărării vieții, bunurilor și mediului împotriva incendiilor și dezastrelor, realizării măsurilor de protecție civilă și gestionării situațiilor de urgență;
- SMURD – unitate de asistență medicală de urgență pre-spitalicească și transport sanitar cu sediul central în Tg. Mureș și substații în alte localități;
- Servicii voluntare pentru situații de urgență la nivelul comunelor – funcționează în cadrul consiliilor locale;

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014 2020

- Serviciul public județean Salvamont – Salvaspeo Mureș cu rol în prevenirea accidentelor și salvarea persoanelor accidentate în zonele montane sau în mediul subteran speologic.
- Direcția de sănătate publică Mureș – gestionează riscuri generatoare de situații de urgență, riscuri biologice (epidemii);
- Alte structuri: unități ale poliției și jandarmeriei, structuri ale poliției locale, unități MAI și MaPN, unități pentru situații de urgență ale Ministerului Sănătății, organizațiile non-guvernamentale specializate.

Infrastructura socială

La nivel județean, furnizori publici de servicii sociale sunt Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Mureș, instituție publică cu personalitate juridică aflată în subordinea Consiliului Județean. Conform datelor oficiale la nivelul județului sunt acreditați în total 192 de furnizori de servicii sociale dintre care 113 sunt furnizori publici și 79 furnizori privați.

Sunt acreditate și funcționează la nivelul județului Mureș un număr de 142 de servicii de tip primar și 90 de servicii specializate.

Sistemul educațional

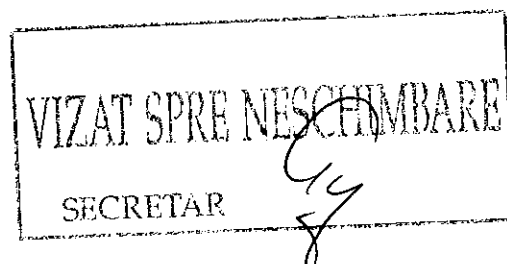
Potrivit datelor furnizate de Inspectoratul Școlar accesul la educație și învățământ se realizează prin intermediul a 185 de școli pentru învățământul de zi, seral: 138 de școli pentru învățământul primar și gimnazial, 40 de licee, 6 școli post-liceale și 1 școală profesională.

În perioada 2007-2013 au fost finanțate un număr relativ mare de proiecte pentru modernizarea școlilor atât în mediul urban cât și rural, cu toate acestea fiind necesar să se continue investițiile în modernizarea și dotarea infrastructurii de învățământ din județ.

Evoluția ratei de absolvire pe nivel de educație în Mureș în perioada 2007 a înregistrat diferențieri semnificative în funcție de nivelurile de învățământ și medii de rezidență. În mediul urban cele mai mari rate de absolvire sunt în învățământul gimnazial și liceal, iar în ultimii ani și în învățământul profesional și de ucenici.

În județul Mureș există societăți comerciale și firme de consultanță care oferă cursuri de formare dar și o rețea de învățământ prin care se derulează programe pentru educația adulților oferind noi oportunități în rândul celor care doresc o reconversie profesională sau dobândirea unor noi profesii.

Învățământul superior este asigurat la nivelul județului Mureș de 5 instituții: Universitatea de Medicină și Farmacie, Universitatea de Arte, Universitatea Petru Maior, Universitatea Dimitrie Cantemir și Universitatea Sapiența, în cadrul cărora există 16 facultăți, principalele domenii de pregătire fiind inginerie tehnologică, electrică, informatică, științe economice, drept, turism, medicină, farmacie.

Protecția mediului

Agenția de protecție a județului Mureș pune un accent deosebit în activitatea sa pe componența de informare a educației astfel încât aceștia să devină conștienți de responsabilitățile pe care le au în protejarea și prevenirea poluării mediului înconjurător și să își asume voluntar aceste responsabilități.

Sursele antropice de emisiile în atmosfera cu potențial activ sunt amplasate în Tg. Mureș, Iernut, Luduș și Târnăveni. La nivel de județ nu sunt probleme de poluare a aerului care să impună măsuri speciale de gestionare a calității aerului.

Zona cea mai critică din punct de vedere a poluării apelor de suprafață este tronsonul de râu Târnava Mică în aval de Târnăveni, unde starea chimică a apei este proastă. Unitatea responsabilă de poluare SC BIK SRL și-a încetat activitatea în urmă cu ceva timp, dar poluarea deosebit de ridicată se datorează depozitelor de deșeuri situate de-a lungul râului. Un alt tronson de râu afectat mai ales bacteriologic este râul Mureș în aval de Tg. Mureș, din cauza poluării produse de SC AZOMUREȘ SRL și stația de azotare Cristești. Cursul de apă, pârâul de câmpie este considerat critic dar în cazul lui concentrațiile ridicate ale nutrienților și mai ales a salinității se datorează condițiilor pedologice ale zonei.

Eroziunile sunt principala cauza care conduc la distrugerea solului, colmatarea cursurilor de apă și a acumularilor.

O alta adresare a solului se manifestă prin:

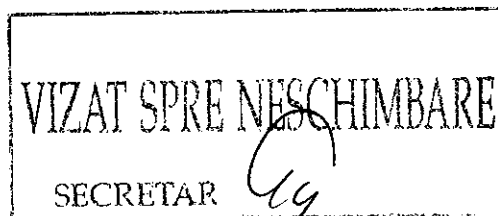
- ✦ Ocuparea de suprafețe prin depozitarea necontrolată a deșeurilor menajere și industriale;
- ✦ Depozitarea necorespunzătoare a deșeurilor și dejecțiilor animaliere;
- ✦ Depozitarea sau chiar stocarea temporară de îngrășăminte și pesticide.

În județul Mureș s-au implementat deja 6 proiecte privind gestionarea deșeurilor, finanțate prin fonduri europene sau fonduri guvernamentale. În anul 2011 în județul Mureș aproape întreaga populație a fost conectată la serviciile de salubritate, trecându-se la etapa de colectare selectivă a deșeurilor. Colectarea deșeurilor municipale este realizată de către operatorii economici autorizați ADNRSUCUP.

Cea mai mare parte a deșeurilor sunt eliminate prin depozitarea pe un depozit conform de la Sighișoara și pe 2 depozite autorizate din județele limitrofe (Harghita și Cluj).

Fondul de locuințe

La recensământul din anul 2011 au fost înregistrate 144.573 cladiri, în care se află 223.211 locuințe convenționale, având 553.000 camere de locuit.

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014-2020

Chiar dacă numărul de locuințe din mediul urban reprezintă 29.8% din total, acestea sunt formate dintr-un număr mai mare de locuințe astfel încât ponderea locuințelor convenționale din mediul urban (52.1%) o depășește pe cea din mediul rural.

Infrastructura instituțiilor culturale

Județul Mureș dispune de un climat cultural specific determinat pe de o parte de valorile culturale acumulate de-a lungul istoriei, iar pe de altă parte de caracterul compozit al populației, fiind generator de diversitate culturală.

Rețeaua instituțiilor din județ cuprinde:

- ◆ 415 biblioteci din care 324 biblioteci școlare și 87 publice;
- ◆ 7 teatre și instituții muzicale din care 2 teatre dramatice, 2 teatre de păpuși, 2 ansambluri artistice;
- ◆ 22 muzee și case memoriale, 6 cinematografe;
- ◆ 10 case de cultura și 333 de cămine culturale.

În domeniul cultural artistic activează 82 asociații culturale, 85 formații culturale artistice și 9 asociații cu caracter interetnic.

Patrimoniul cultural cuprinde 1.015 obiective declarate monumente istorice reprezentând situri arheologice, cetăți și fortificații, castele, biserici, cladiri, etc.

Cetăți:

- ❖ Cetatea Tg.Mureș;
- ❖ Cetatea Saschiz – comuna Saschiz.

Biserici fortificate:

- ❖ Cetatea săteasca cu biserica din comuna Vânători;

Castele, conace, palate:

- ❖ Castelul Bethlen – comuna Daneș;
- ❖ Palatul Teleki – comuna Gornesti;

Clădiri civile urbane:

- ❖ Casa Vlad Dracul – Sighișoara;
- ❖ Casa cu cerbi – Sighișoara.

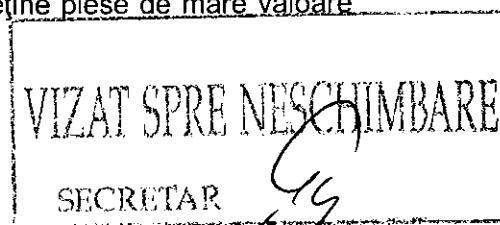
Ansambluri urbane:

- ❖ Ansamblul urban fortificat Sighișoara.

Biserici din lemn:

- ❖ Biserica Sfinții Arhangheli comuna Lunca;
- ❖ Biserica Ioan Botezatorul comuna Ceausu de Câmpie;
- ❖ Biserica sfinții Arhangheli comuna Panet;
- ❖ Biserica de lemn Sfântul Nicolae – orașul Reghin;
- ❖ Biserica sfinții Arhangheli – orașul Sarmașu;
- ❖ Biserica Sfântul Nicolae – comuna Acatari;
- ❖ Biserica sfinții arhangheli comuna Gălesti.

Printre edificiile religioase se află biserica din Deal Sighișoara una din cele mai vechi biserici din România menționată documentar în 1945 care păstrează frumoase picturi în stil gotic și valoroase picturi murale; Biserica mănăstirii dominicane Sighișoara menționată în 1928 care a suferit modificări ulterioare și deține piese de mare valoare

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014-2020

artistică; biserica reformata Tg. Mureș monument de arhitectură în stil gotic construit în anii 1316-1342; biserica fortificată Daia datând din anul 1457; biserica evanghelică Reghin construită în 1300-1330; Biserica Leproșilor Sighișoara construită în stil gotic în sec XV; biserica romano-catolică Tg. Mureș ridicată între 1728-1750 de calugării iezuiți.

Infrastructura de sport

După o perioadă de regres, evoluția mișcării sportive în ultimii ani releva o creștere ușoară a numărului de secții sportive în județul Mureș, de la 91 în 2005, la 233 în 2009, și 240 în 2011.

În județul Mureș există 11 cluburi de drept public, 106 structuri sportive private, 226 asociații și 7 asociații sportive pe ramuri de sport.

Pentru iubitorii de sporturi de agrement în aer liber complexul de agrement și sport Mureșul oferă bazine de înot de diferite dimensiuni, terenuri de sport pentru tenis, baschet, fotbal, volei pe nisip, minifotbal, teren de tenis, de masa. În ceea ce privește activitatea sportivă de întreținere, sălile de fitness, aerobic și culturism sunt bine reprezentate în acest domeniu remarcându-se inițiativa privată.

Economia județului

Date generale privind economia:

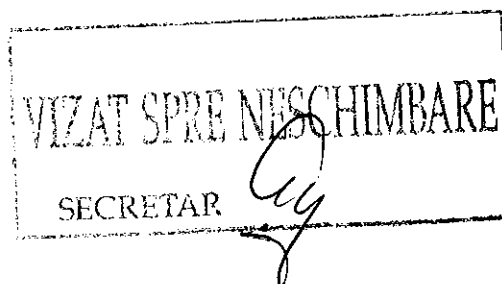
- PIB/locuitor: 9.204euro/PCS;
- Servicii 49.7%;
- Industrie 29.6%;
- Construcții 9.3%;
- Agricultură 11.4%.

La finalul anului 2011 în județul Mureș existau 11.556 de firme active, 85.6% dintre acestea încadrându-se în clasa mică, 11.84% în clasa întreprinderilor mici, 2.19% în cea a întreprinderilor mijlocii și doar 0.34% (40 firme) se situau în categoria întreprinderilor mari.

Predomina firmele având activitate principală comerțul, urmate cele din industrie, construcții și activități profesionale, științifice și tehnice. 22 din cele 40 firme mari activează în industria prelucrătoare, alte 4 firme mari activează în sectorul producerii și distribuției energiei apei și gazului, câte 3 în domeniul comerțului și în sectorul transportului și comunicațiilor, 2 în industria extractivă, gestionarea deșeurilor, respectiv activități de servicii administrative și activități de servicii suport și 1 în agricultură, silvicultură și pescuit.

Impactul crizei mondiale s-a resimțit și în județul Mureș, care a fost afectat de o încetinire substanțială a creșterii cu efecte negative și imediate asupra populației, vizând în principal locurile de muncă și ieșirea de pe piață.

Turismul

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014-2020

Principalele forme de turism din județul Mureș sunt: turismul cultural, balnear și agroturismul.

Principalele obiective ale județului sunt:

- ✓ Cetăți medievale, Sighișoara – singura cetate locuită din Europa sit inclus în patrimoniul UNESCO;
- ✓ Biserici;
- ✓ Obiective culturale (Palatul Culturii și biblioteca Teleki);
- ✓ Stațiuni balneoclimaterice – Sovata;
- ✓ Rezervații naturale și monumente ale naturii – defileul Deda Toplița.

Agricultura și dezvoltarea rurală

Județul Mureș dispune de cel mai mare potențial agricol din Regiunea Centru. Suprafața arabilă este de 221.239ha, pășuni 109.052ha, fânețe 73.866ha, livezi și arbuști fructiferi 5.711.

Terenurile arabile sunt localizate cu precădere în Câmpia Transilvaniei luncile Târnavelor. Solurile se încadrează în clasa de fertilitate medie și în mai mică măsură în plasa de fertilitate ridicată iar condițiile de climă permit culturi de cereale, furaje și legume. Județul Mureș este cel mai mare producător de cereale din regiune. Dacă în urmă cu câțiva ani Mureș se numără printre primele județe cultivatoare de sfeclă de zahăr, în prezent suprafața cultivată este cu 22% mai mică. Creșteri moderate s-au înregistrat în cadrul suprafețelor cultivate cu legume și furaje, în timp ce suprafața ocupată cu floarea soarelui s-a mărit de 2.5 ori. Podgoriile din zona Târnaveniului ca și cele din zona Zăgarului și-au redus suprafețele, în prezent suprafața viilor fiind de 1.742ha inclusiv hamei.

Zootehnia are un rol important în județ, Mureșul având o bună tradiție în domeniul creșterii bovinelor. Avicultura și creșterea oilor au înregistrat în ultimii ani o tendință de creștere moderată.

Populația ocupată în agricultură a scăzut atât în cifre absolute cât și ca pondere în totalul populației ocupate, ponderea salariaților fiind de 1.47% din numărul salariaților.

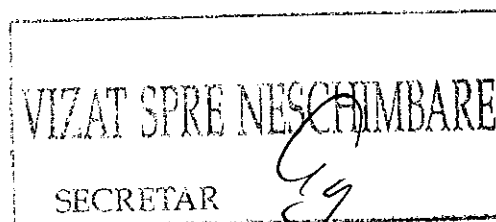
4.2 Direcții strategice de dezvoltare

Viziunea strategică a județului Mureș 2014-2020

Adoptarea strategiei la nivelul județului Mureș urmărește luarea unor măsuri care să permită continuarea obiectivelor adoptate pentru perioada 2007-2013 și a acțiunilor ce contribuie la dezvoltarea economică a județului și îmbunătățirea infrastructurii în zonele cu întâzieri în dezvoltare, fără a neglija incluziunea socială ori protecția mediului.

Județul Mureș într-o abordare concisă se distinge prin următoarele avantaje:

- O zonă cu rol strategic de deservire logistică;

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014-2020

- SMURD – serviciu etalon la nivel național și internațional;
- Servicii medicale de înaltă calitate;
- Capacitate de cercetare în special în domeniul medical și tehnic;
- Sistem de învățământ universitar recunoscut;
- Potențial antropic și natural valoros;
- Diversitatea formelor de turism care se pot practica;
- Potențial agricol;
- Potențial pentru producerea energiei alternative;
- Spațiu multicultural, multiethnic, multilingvistic.

Județul Mureș valorificând poziția sa strategică, bogăția resurselor de care dispune și oportunitățile, își propune să devină până în anul 2020 un județ dinamic, orientat către progres, cu renume în domeniul medical și al cercetării cu o economie sustenabilă, susținută de o infrastructură modernă și accesibilă tuturor mureșenilor, asigurând astfel locuitorilor săi premisele unui trai ridicat, un județ unde noul se construiește pe tradiții multiculturale.

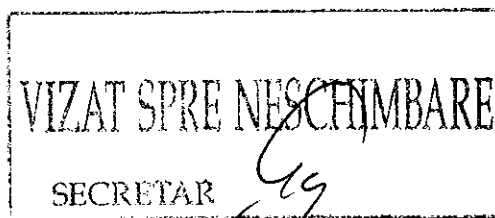
Obiectiv general

Creșterea competitivității economiei și a atractivității județului Mureș, reducerea disparităților existente între mediul urban și rural, în scopul creerii unui climat favorabil, întreprinzători și turiști.

Obiective specifice de dezvoltare

În concordanță cu politicile, strategiile și programele de dezvoltare elaborate la nivel european, național și regional s-au definit următoarele obiective specifice:

1. Extinderea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii din mediul urban și rural ca suport pentru dezvoltarea economică a județului;
2. Dezvoltarea structurilor de sprijinire a afacerilor, încurajarea transferului tehnologic și a cercetării aplicate în sectoare cu potențial de creștere pentru îmbunătățirea competitivității economiei și crearea unor noi locuri de muncă;
3. Întărirea caracterului prin centrul medical și de cercetare a județului Mureș;
4. Susținerea poliilor de dezvoltare urbane și rurale în scopul asigurării unei dezvoltări policentrice a județului; dezvoltarea zonelor rurale pentru reducerea decalajelor economice majore față de mediul urban;
5. Diversificarea economiei locale prin dezvoltarea sectorului turistic, cu prioritate turismul cultural, balnear, rural și montan, în spiritul tradiției;
6. Valorificarea patrimoniului cultural, a potențialului pentru producerea de energie regenerabilă, în conformitate cu principiile dezvoltării durabile;

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014-
2020

7. Dezvoltarea eficientă a resurselor umane ca suport pentru creșterea competitivității economice;
8. Dezvoltarea serviciilor sociale și sporirea accesului la servicii sociale durabile și de înalta calitate a grupurilor defavorizate;
9. Dezvoltarea capacităților administrative a autorităților locale.

Astfel, strategia de dezvoltarea a județului Mureș este axată pe 7 domenii prioritare:

- Domeniul prioritar 1: dezvoltare urbană, dezvoltarea infrastructurii tehnice și sociale;
- Domeniul prioritar 2: creșterea competitivității economice;
- Domeniul prioritar 3: protecția mediului înconjurător, eficiența energetică și utilizarea surselor alternative de energie;
- Domeniul prioritar 4: dezvoltarea durabilă a zonelor rurale și sprijinirea agriculturii și silviculturii;
- Domeniul prioritar 5: dezvoltarea turismului;
- Domeniul prioritar 6: dezvoltarea resurselor umane și creșterea incluziunii sociale;
- Domeniul prioritar 7: asigurarea unei administrații publice locale eficiente.

Domeniul prioritar 1: dezvoltare urbană, dezvoltarea infrastructurii tehnice și sociale

Prioritatea 1.1: creșterea coeziunii teritoriale a județului Mureș prin sprijinirea dezvoltării urbane.

Acțiuni:

- ❖ Promovarea dezvoltării policentrice și echilibrate a teritoriului ca precondiție importantă pentru realizarea coeziunii teritoriale și factori importanți pentru asigurarea competitivității teritoriale;
- ❖ Susținerea dezvoltării orașelor mari ca poli de atracție pentru zonele învecinate și motoare ale creșterii economice inteligente;
- ❖ Regenerarea orașelor mici și mijlocii prin soluții de dezvoltare urbană integrată și incluziune socială;
- ❖ Promovarea la nivelul județului a orașelor verzi, a transportului urban sustenabil și a mobilității urbane.

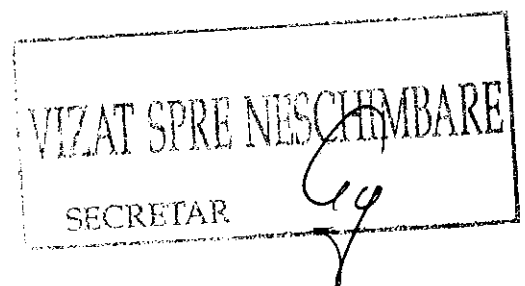
Prioritatea 1.2: dezvoltarea infrastructurii tehnice (transport, utilități, energie, telecomunicații) la nivelul județului Mureș.

Acțiuni:

- ❖ Reabilitarea infrastructurii rutiere, feroviare și aeroportuare în perspectiva asigurării unui transport cât mai eficient;
- ❖ Extinderea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii tehnico-edilitare la nivelul județului;
- ❖ Dezvoltarea infrastructurii de telecomunicații, în special, accesul populației la conexiuni în bandă largă în vederea eficientizării transferului de date și informații.

Prioritatea 1.3: dezvoltarea infrastructurii de învățământ, sănătate, situații de urgență și protecție socială.

Acțiuni:

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014-2020

- ❖ Dezvoltarea infrastructurii de învățământ și a serviciilor educaționale prin construirea, reabilitarea, amenajarea, extinderea și modernizarea acestora în mediul urban și rural;
- ❖ Dezvoltarea infrastructurii și a serviciilor de sănătate prin construirea, reabilitarea, amenajarea, extinderea și modernizarea acestora în mediul urban și rural;
- ❖ Dezvoltarea infrastructurii și a serviciilor privind situațiile de urgență în mediul rural și urban;
- ❖ Dezvoltarea infrastructurii și a serviciilor sociale prin înființarea, reabilitarea, amenajarea, extinderea și modernizarea acestora în mediul urban și rural.

Domeniul prioritar 2: creșterea competitivității economice

Prioritatea 2.1: creșterea atractivității județului a destinației de afaceri.

Acțiuni:

- ❖ Diversificarea infrastructurii de afaceri prin dezvoltarea de zone economice (parcuri științifice, industriale, retail, incubatoare de afaceri) în localități cu rol polarizator;
- ❖ Creșterea competitivității întreprinderilor mici și mijocii și încurajarea antreprenoriatului în domenii cu potențial de creștere;
- ❖ Crearea de clustere și de rețele asociative pentru cooperare economică în domenii cu perspectivă de creștere;
- ❖ Promovarea produselor locale și sprijinirea afacerilor din județul Mureș pe plan intern și extern.

Prioritatea 2.2: crearea de produse competitive prin cercetare, dezvoltare și inovare.

Acțiuni:

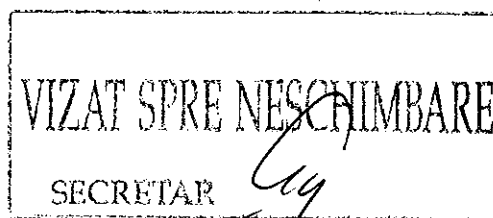
- ❖ Crearea și dezvoltarea infrastructurii suport pentru activități CDI, desfășurate de sectorul public și privat;
- ❖ Facilitarea creeri de parteneriate între instituțiile de cercetare, între mediul de afaceri și instituții de afaceri și integrarea acestora în rețele internaționale.

Domeniul prioritar 3: protecția mediului înconjurător, eficiența energetică și utilizarea surselor alternative de energie

Prioritatea 3.1: asigurarea calității aerului.

Acțiuni:

- ❖ Reducerea la sursă a emisiilor în cazul marilor poluatori prin investiții în rețehnologizarea proceselor poluante, dotarea cu instalații de reținere sau neutralizarea poluanților;
- ❖ Reconfigurarea spațiului public prin reamenajarea zonelor verzi;
- ❖ Diminuarea emisiilor auto prin realizarea șoselelor de centură în marile aglomerări urbane;
- ❖ Îmbunătățirea și eficientizarea transportului urban prin modernizarea parcurilor de autobuze;

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014
2020

- ❖ Promovarea unor forme alternative de transport, a mobilității nemotorizate prin crearea pistelor pentru bicicliști.

Prioritatea 3.2: asigurarea calității apelor.

Acțiuni:

- ❖ Reducerea efectelor poluării apelor deversate de la aglomerări umane, din activități industriale, activități agricole, prin amenajarea, extinderea și modernizarea infrastructurii de mediu;
- ❖ Renaturarea și reecologizarea sectorului de râu.

Prioritatea 3.3: managementul durabil al deșeurilor și protecția solului.

Acțiuni:

- ❖ Colectarea selectivă a deșeurilor și creșterea gradului de reciclare și creștere a acestora;
- ❖ Organizarea unui sistem integrat, transport și eliminare a deșeurilor industriale nepericuloase și periculoase;
- ❖ Plan de măsuri pentru reconstrucția ecologică a terenurilor degradate.

Prioritatea 3.4: exploatarea potențialului natural pentru dezvoltarea de energii regenerabile și îmbunătățirea eficienței energetice în sectorul economic și casnic.

Acțiuni:

- ❖ Eficientizarea energetică a clădirilor publice și private: reabilitarea termică a clădirilor și dezvoltarea infrastructurii pentru utilizarea surselor regenerabile de energie în clădiri publice și private;
- ❖ Dezvoltarea capacității de producție pe baza resurselor de energie regenerabilă de către agenții economici inclusiv achiziționarea de echipamente moderne cu un consum redus de energie și încurajarea implementării de tehnologii de producere în sectorul productiv;
- ❖ Dezvoltarea de studii și implementarea de proiecte privind sursele de energie regenerabilă;
- ❖ Încurajarea acțiunilor de informare a populației și a mediului de afaceri cu privire la importanța creșterii eficienței energetice.

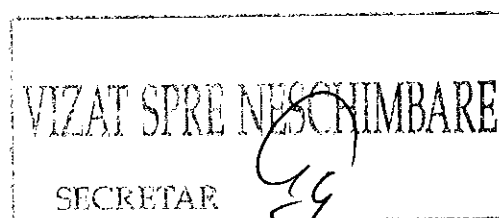
Prioritatea 3.5: protecția biodiversității și a patrimoniului natural.

Acțiuni:

- ❖ Dezvoltarea cadrului de management și de administrare a ariilor protejate inclusiv a siturilor NATURA 2000;
- ❖ Întărirea sistemului instituțional în vederea asigurării mecanismelor de respectare a ariilor protejate;
- ❖ Exploatarea forestieră cu respectarea principiilor de dezvoltare durabilă.

Prioritatea 3.6: prevenirea și gestionarea riscurilor naturale.

Acțiuni:

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014-2020

- ❖ Dezvoltarea și implementarea de acțiuni specifice pentru prevenirea riscurilor naturale prin: cartografierea și evaluarea riscurilor din județ, dezvoltarea unor strategii și a unor planuri de acțiuni în vederea adaptării la schimbări climatice și elaborarea unor planuri de prevenire și gestionare a riscurilor;
- ❖ Crearea și dezvoltarea infrastructurii adecvate de prevenire a riscurilor prin investiții în domeniu, inclusiv investiții în mediul construit;
- ❖ Dezvoltarea de instrumente și investiții în sisteme de gestionare a catastrofelor inclusiv cele legate de condiții meteorologice, riscuri geofizice și industriale;
- ❖ Dezvoltarea capacității instituționale prin alocarea, realocarea și dezvoltarea profesională a personalului necesar bunei funcționări în domeniul energiei și schimbărilor climatice și a prevenirii/gestionării riscurilor.

Domeniul prioritar 4: dezvoltarea durabilă a zonelor rurale și sprijinirea agriculturii și silviculturii

Prioritatea 4.1: eficientizarea activităților agricole prin modernizarea exploatațiilor agricole, dezvoltarea serviciilor și logisticii agricole și susținerea activităților de prelucrare a produselor agricole.

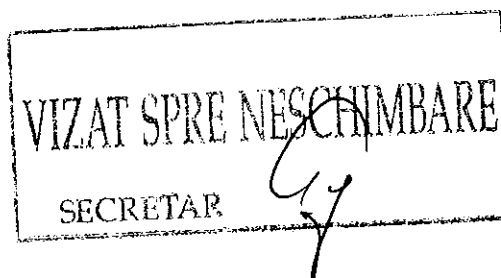
Acțiuni:

- ❖ Sprijinirea înființării, restructurării și consolidării fermelor prin: formarea de exploatații agricole de dimensiuni mari, investiții în tehnologii performante, utilizarea de materiale biologice de calitate, dezvoltarea de produse agricole ecologice, reabilitarea plantațiilor pomicole și viticole și diversificarea fermelor de animale;
- ❖ Stimularea parteneriatelor prin înființarea de rețele și grupuri de producători agricoli.

Prioritatea 4.2: diversificarea activităților economice în localitățile rurale din județ.

Acțiuni:

- ❖ Promovarea antreprenoriatului pentru dezvoltarea activităților nonagricole prin accesarea de sprijin financiar de către tinerii antreprenori pentru crearea și dezvoltarea micro întreprinderilor nonagricole;
- ❖ Reorientarea forței de muncă spre activități din sectorul terțiar și către dezvoltarea serviciilor în mediul rural;
- ❖ Întărirea funcțiilor existente și dezvoltarea altora noi în localități rurale pentru acoperirea nevoilor de deservire a populației județului și de asigurare a unei dezvoltări policentrice;
- ❖ Efectuarea de studii a resurselor locale și activități economice cu perspective bune de dezvoltare la nivelul comunelor;

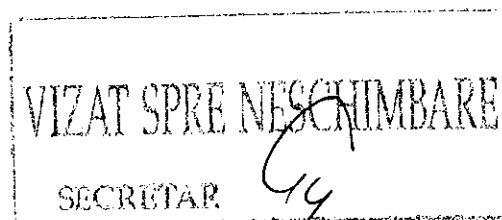
Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014-
2020

- ❖ Inventarierea și promovarea activităților existente la nivelul comunităților în vederea creerii premiselor atragerii de investiții private;
- ❖ Dezvoltarea serviciilor de consultanță în atragerea de fonduri europene.

Prioritatea 4.3: creșterea standardului de viață al locuitorilor din zonele rurale prin dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare, educaționale, sociale, culturale, de sănătate și agrement.

Acțiuni:

- ❖ Modernizarea drumurilor comunale existente;
- ❖ Clasificarea în drumuri comunale a unor drumuri neclasificate;
- ❖ Asigurarea racordării a tuturor localităților din județ la drumuri publice;
- ❖ Dezvoltarea infrastructurii de transport forestier;
- ❖ Înființarea, extinderea și modernizarea rețelelor de apă și apă uzată, a stațiilor de epurare în tot județul Mureș;
- ❖ Extinderea rețelei de electrificare în localități rurale unde există minim 15 gospodării neracordate;
- ❖ Extinderea și modernizarea unităților de învățământ și echiparea corespunzătoare a acestora;
- ❖ Inventarierea unităților de învățământ care numai sunt folosite în scop didactic și transformarea lor în centre de formare profesionale pentru adulți;
- ❖ Crearea infrastructurii necesare implementării unor căi pentru unele grupuri nefavorizate în zonele rurale;
- ❖ Modernizarea și echiparea taberelor școlare din mediul rural și includerea lor în circuit;
- ❖ Continuarea programului cu microbuze școlare;
- ❖ Modernizarea, întreținerea și dotarea dispensarelor medicale;
- ❖ Crearea de secții medico-sociale cu venituri reduse;
- ❖ Executarea lucrărilor de modernizare a căminelor culturale;
- ❖ Înființarea de centre complexe de tineret în localități cu peste 5.000 locuitori;
- ❖ Finalizarea lucrărilor de construire și de modernizare a sălilor și terenurilor de sport;
- ❖ Dezvoltarea de spații verzi și locuri de joacă;
- ❖ Susținerea serviciilor voluntare pentru situații de urgență de către administrațiile publice locale;
- ❖ Extinderea serviciilor sociale primare și specializate în mediul rural;
- ❖ Reabilitarea clădirilor de patrimoniu și includerea acestora în circuitul turistic;
- ❖ Asigurarea unui fond de locuințe în vederea stabilizării persoanelor tinere cu venituri reduse în mediul rural și pentru atragerea profesioniștilor în diverse domenii;

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014
2020

- ❖ Utilizarea soluțiilor de iluminat inteligent în proiecte de iluminat stradal și clădiri publice;
- ❖ Asigurarea cadastrării târgurilor agricole și silvice.

Prioritatea 4.4: valorificarea durabilă a potențialului silvic.

Acțiuni:

- ❖ Implementarea unor programe de împădurire în zonele afectate de eroziune și creșterea suprafeței ocupate cu vegetație forestieră;
- ❖ Modernizarea exploatațiilor silvice;
- ❖ Valorificarea reziduurilor forestiere ca sursă de energie regenerabilă;
- ❖ Dezvoltarea infrastructurii de transport forestier.

Domeniul prioritar 5: dezvoltarea turismului

Prioritatea 5.1: întărirea capacității instituționale pentru dezvoltarea turismului în județul Mureș.

Acțiuni:

- ❖ Crearea unei structuri care să asigure o coordonare unitară a activităților turistice din județ, întărirea capacității instituționale a asociațiilor, a grupurilor de acțiune LEADER pentru implicarea acestora în formularea și implementarea politicilor privind turismul;
- ❖ Elaborarea și implementarea unui plan de acțiune pentru valorificarea județului și efectuarea de studii de specialitate pentru promovarea unor pachete atractive;
- ❖ Participarea județului Mureș la constituirea de rețele interjudețene și regionale de turism.

Prioritatea 5.2: implementarea de modele noi, inovative pentru dezvoltarea turismului.

Acțiuni:

- ❖ Implementarea managementului pentru destinații turistice în județul Mureș;
- ❖ Crearea de clustere în domeniul turismului;
- ❖ Implementarea unor sisteme informatice de management al informației turistice.

Prioritatea 5.3: dezvoltarea atracțiilor turistice și a infrastructurii turistice.

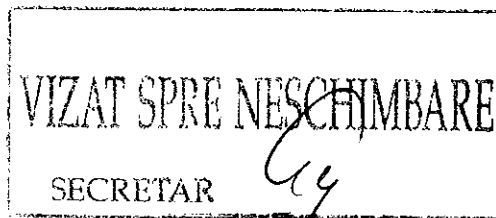
Acțiuni:

- ❖ Reabilitarea, restaurarea, conservarea și punerea în valoare a monumentelor istorice, a siturilor și clădirilor cu valoare istorică;
- ❖ Dezvoltarea ofertei turistice în localitățile urbane și rurale.

Prioritatea 5.4: îmbunătățirea serviciilor turistice.

Acțiuni:

- ❖ Modernizarea structurilor învechite de primire turistică și creșterea confortului acestora;
- ❖ Construirea de noi structuri de primire turistică în zonele unde aceste facilități lipsesc sau sunt insuficiente pentru a asigura o distribuire a facilităților de cazare;

Strategia de dezvoltare locală a orașului Iudus pentru perioada 2014-2020

- ❖ Amenajarea de camping-uri, sate de vacanță pe lângă drumuri de importanță turistică;
- ❖ Investiții pentru creșterea calității serviciilor de alimentație publică, pentru promovarea bucătăriei tradiționale și adaptarea bucătăriei la cerințele și preferințele turiștilor;
- ❖ Profesionalizarea resurselor umane în sectorul turistic.

Prioritatea 5.5: promovarea județului ca destinație turistică.

Acțiuni:

- ❖ Realizarea unor produse turistice complexe din județul Mureș care să poată fi promovate;
- ❖ Colaborarea cu județele învecinate pentru a vinde pachete de programe cu destinații multiple;
- ❖ Participarea firmelor de profil și asociațiilor din turism la târguri, expoziții și alte manifestări promoționale;
- ❖ Crearea și promovarea brandului turistic a județului Mureș;
- ❖ Crearea portalului e-turism;
- ❖ Înființarea și modernizarea centrelor de informare turistică;
- ❖ Elaborarea unor pliante, hărți turistice, cd-uri, materiale promoționale privind turismul în județul Mureș.

Domeniul prioritar 6: dezvoltarea resurselor umane și creșterea incluziunii sociale

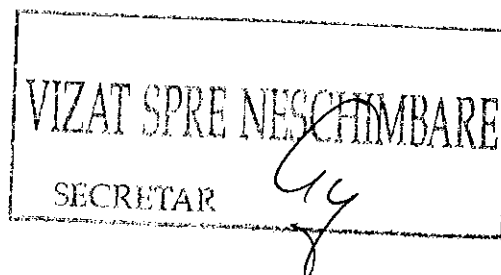
Prioritatea 6.1: dezvoltarea resurselor umane pentru creșterea competitivității pe piața muncii.

Acțiuni:

- ❖ Creșterea competențelor profesionale a personalului care activează în educație, sănătate, cercetare, social, cultură, situații de urgență, siguranță publică, antreprenoriat și administrație publică prin facilitarea accesului la cursuri de specializare;
- ❖ Diversificarea programelor destinate perfecționării, calificării și recalificării la locurile de muncă și dezvoltarea de noi locuri de muncă;
- ❖ Dezvoltarea și profesionalizarea resurselor umane prin programe educaționale în funcție de cerințele pieței muncii;
- ❖ Identificarea nevoilor de formare profesională a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă și dezvoltarea serviciilor de îndrumare, acces la învățământ și formare profesională pentru încadrarea pe piața muncii;
- ❖ Dezvoltarea relațiilor de parteneriat între instituțiile de învățământ, organism care oferă servicii de formare profesională, agenți economici și serviciile de ocupare a forțelor de muncă.

Prioritatea 6.2: promovarea ocupării forței de muncă în special în rândul persoanelor vulnerabile.

Acțiuni:

Strategia de dezvoltare locală a orașului Iudis pentru perioada 2014
2020

- ❖ Modernizarea serviciilor publice de ocupare a forței de muncă în vederea plasării persoanelor pe piața de muncă, inclusiv stabilirea de parteneriate între instituții de învățământ și agenți economici;
- ❖ Sprijin destinat persoanelor inactice pentru dezvoltarea de activități independente;
- ❖ Înființarea de întreprinderi sociale pentru încadrarea în muncă a persoanelor expuse riscului de sărăcie și excluziunii sociale;
- ❖ Consolidarea structurilor de sprijin pentru promovarea întreprinderilor sociale în special în formarea spiritului antreprenorial și construirea de rețele parteneriale;
- ❖ Dezvoltarea serviciilor de consiliere pentru sprijinirea activităților în economia socială;
- ❖ Dezvoltarea serviciilor de consiliere și asistență de specialitate a tinerilor mame pentru integrare;
- ❖ Promovarea capacității de muncă și a participării persoanelor mai în vârstă la programe de învățare de-a lungul vieții.

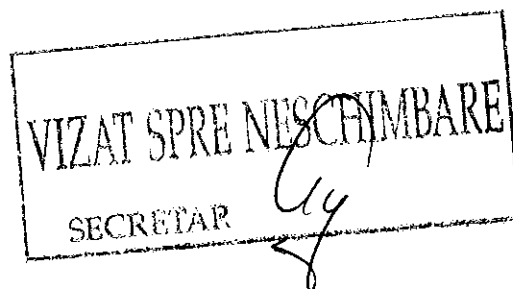
Prioritatea 6.3: promovarea incluziunii sociale în rândul persoanelor vulnerabile prin îmbunătățirea accesului la servicii sociale.

Acțiuni:

- ❖ Îmbunătățirea accesului la educație pentru copii și tineri aflați în situații de risc;
- ❖ Sprijinirea integrării de grupuri în programe de educație;
- ❖ Facilitarea accesului la educație, la formare profesională, și îmbunătățirea condițiilor de viață pentru comunitățile marginalizate în special pentru romi;
- ❖ Sprijinirea și facilitarea accesului la locuri de muncă și programe de formare profesională la servicii de calitate a persoanelor cu dizabilități;
- ❖ Creșterea nivelului de educație în rândul populației pentru adoptarea unor comportamente serioase;
- ❖ Extinderea și diversificarea serviciilor preventive de sănătate;
- ❖ Dezvoltarea facilităților de planificare familială;
- ❖ Creșterea accesului la servicii de îngrijire medicală de calitate a persoanelor vulnerabile sau dezavantajate social;
- ❖ Sprijinirea dezvoltării sociale și facilitarea accesului persoanelor vulnerabile la servicii sociale în special în mediul rural;
- ❖ Încurajarea și sprijinirea inovației în diversificarea și creșterea serviciilor sociale.

Prioritatea 6.4: contracararea efectelor declinului demografic.

Acțiuni:

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014-2020

- ❖ Elaborarea și promovarea unor politici și planuri de acțiune pronataliste de stopare a migrației și de promovare a îmbătrânirii active.

Domeniul prioritar 7: asigurarea unei administrații publice locale eficiente

Prioritatea 7.1: îmbunătățirea procesului de politici publice în administrația publică locală.

Acțiuni:

- ❖ Îmbunătățirea competențelor în materie de formulare și implementare a politicilor publice și a strategiilor de dezvoltare locală;
- ❖ Întărirea capacității administrative a autorităților implicate în managementul cu finanțare nerambursabilă;
- ❖ Încurajarea întăririi capacității instituționale a asociațiilor microregionale și intercomunitare prin implicarea acestora în accesarea de fonduri;
- ❖ Întărirea capacității instituționale a grupurilor de acțiune locală LEADER existente și susținerea înființării acestor rețele în zonele în care nu există;
- ❖ Îmbunătățirea gradului de transparență.

Prioritatea 7.2: implementarea de soluții pentru extinderea și creșterea calității serviciilor oferite cetățenilor.

Acțiuni:

- ❖ Utilizarea tehnologiei de comunicații pentru modernizarea serviciilor publice, implementarea de soluții de tip e-guvernare;
- ❖ Implementarea unor modele și metode de management performant și de îmbunătățire a calității inclusiv pentru reducerea costurilor;
- ❖ Susținerea procesului de înregistrare a bunurilor din domeniul public și privat în sistemul de cadastru și carte funciară.

Prioritatea 7.3: dezvoltarea resurselor umane din administrația publică locală.

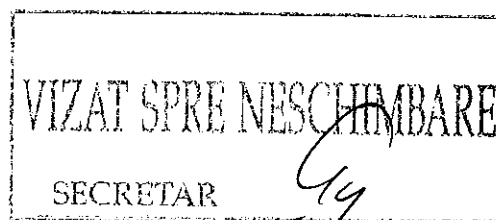
Acțiuni:

- ❖ Facilitarea și încurajarea la formare profesională a personalului din administrația publică locală inclusiv instituții subordonate;
- ❖ Încurajarea dialogului între asociații microregionale, grupuri de acțiune locală pentru diseminarea exemplelor de bună practică.

5. Dezvoltarea durabilă în contextul actual

5.1 Conceptul de dezvoltare durabilă

Conceptul de „dezvoltare durabilă”, a luat naștere din necesitatea găsirii răspunsurilor la întrebări precum:

Strategia de dezvoltare locală a orașului Iurtus pentru perioada 2014-2020

- Cum putem concilia progresul economic și social fără a pune în pericol echilibrul natural al planetei?
- Cum putem repartiza bogăția între țările dezvoltate și cele mai puțin dezvoltate?
- Cum putem asigura un trai decent unui număr însemnat de milioane oameni aflați în pericol, în regiunile în care planeta suferă în urma exploatărilor excesive a resurselor naturale?
- Cum putem acționa în vederea asigurării generațiilor viitoare a unui biosistem sănătos?"

Scurt istoric al dezvoltării durabile

1972, are loc Conferința Națiunilor Unite, la Stockholm ,113 națiuni discută problemele poluării, distrugerii resurselor, deteriorării mediului, pericolul disparițiilor unor specii, nevoia creșterii nivelului de trai al oamenilor; se subliniază legătura indisolubilă între calitatea vieții și calitatea mediului pentru generațiile actuale și viitoare.

1986, Comisia Mondială de mediu și dezvoltare, înființată de Națiunile Unite are ca scop studierea dinamicii deteriorării mediului și oferirea de soluții cu privire la viabilitatea pe termen lung a societății umane; sunt identificate doua probleme majore:

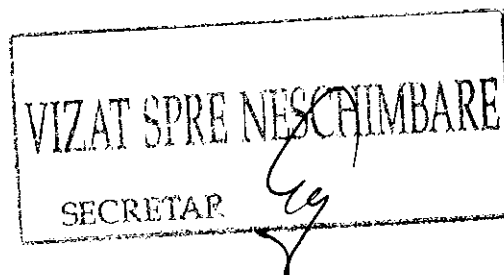
- ◇ dezvoltarea nu înseamnă doar profituri mai mari și standarde înalte de trai pentru un mic procent din populație, ci creșterea nivelului de trai al tuturor;
- ◇ dezvoltarea nu ar trebui să implice distrugerea sau folosirea nesăbuită a resurselor noastre naturale, nici poluarea mediului ambient.

1992, Summitul de la Rio "conferința secolului" 120 națiuni, au avut ca scop stabilirea unei noi strategii a dezvoltării economice, industriale și sociale în lume, fiind acceptată ideea ca dezvoltarea durabilă reprezintă "o noua cale de dezvoltare care să susțină progresul uman pentru întreaga planetă și pentru un viitor îndelungat". S-a obținut consensul pentru un plan de dezvoltare durabilă numit Agenda 21 și două seturi de principii, Declarația de la Rio cu privire la mediu și dezvoltare și Principiile pădurii.

1997, Includerea conceptului de "dezvoltare durabilă" în Tratatul de la Maastricht, ca obiectiv politic al UE.

2001, Consiliul European de la Goteborg:

- ◇ adoptarea Strategiei Europene de Dezvoltare Durabilă (SDD);

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014-2020

- ◇ propunerea Setului de Indicatori de Dezvoltare Durabilă, cu scopul monitorizării SSD (în iunie 2006 aceasta a fost revizuită și, adoptat un nou model de guvernare)."

2002, Summitul de la Johannesburg:

Se studiază progresul făcut spre dezvoltarea durabilă și se reafirma angajamentul țărilor participante.

Aspecte discutate:

- ◇ reducerea numărului locuitorilor planetei care nu au acces la rezerve de apă potabilă, de la peste 1 miliard la 500 milioane până în anul 2015;
- ◇ înjumătățirea numărului celor ce nu au condiții de salubritate;
- ◇ corespunzătoare, la 1,2 miliarde;
- ◇ creșterea folosirii surselor durabile de energie și refacerea efectivelor de pește secătuite.

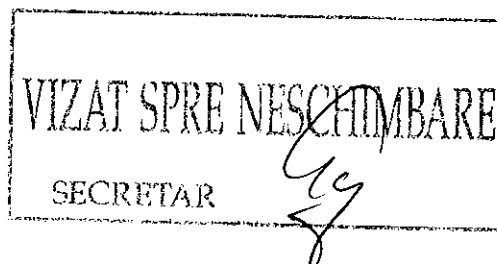
Conceptul de Dezvoltare durabilă desemnează totalitatea formelor și metodelor de dezvoltare socio-economică care se axează în primul rând pe asigurarea unui echilibru între aspectele sociale, economice și ecologice și elementele capitalului natural. Dezvoltarea durabilă - DD - conceptul de dezvoltare economico-socială recomandat tuturor țărilor de către ONU, prin care se caută armonizarea a trei componente fundamentale: Resursele umane, Creșterea economică, Echitatea între generații.

Dezvoltarea durabilă a devenit un obiectiv strategic internațional adaptat la specificul fiecărei țări.

Dezvoltarea durabilă, este un concept de evoluție a societății care permite folosirea pe termen lung a mediului astfel ca, dezvoltarea socio-economică să rămână posibilă concomitent cu menținerea calității mediului la un nivel acceptabil.

Dezvoltarea durabilă presupune corelarea a patru idei fundamentale, aparent independente, dar care se află într-o strânsă condiționare:

- ◆ îndeplinirea cerințelor prezente și viitoare - care stabilesc scopul durabilității;
- ◆ îndeplinirea nevoilor - care definește scopul dezvoltării (dezvoltarea care răspunde necesităților prezentului fără a compromite capacitatea de a satisface necesitățile generațiilor viitoare);
- ◆ menținerea compatibilității dintre dimensiunea populației și capacitatea productivă a eco-sistemului - care recunoaște că există limite și cerințe pentru echilibru;

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014-2020

- ◆ implementarea unui proces al schimbării - care confirmă că definirea cerințelor și nevoilor pentru dobândirea echilibrului durabil se va schimba odată cu situațiile, condițiile și timpul.

Cadrul organizatoric pentru dezvoltare durabilă s-a instituit în ultimul deceniu al secolului 20 prin:

- ◆ înființarea de comisii pentru dezvoltare durabilă la nivelul guvernelor, organizațiilor neguvernamentale, Băncii Mondiale, Organizației Națiunilor Unite, Consiliului și Parlamentului Europei, Consiliului Mondial al Energiei;
- ◆ elaborarea de către instituții naționale și internaționale de analize, studii și cercetări, a unor studii și scenarii pentru dezvoltare și respectiv dezvoltare durabilă pe întreg orizontul de timp al secolului 21."

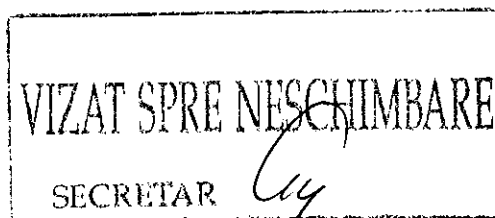
Obiective Europa 2020:

- ↓ Ocuparea forței de muncă: rata de ocupare a forței de muncă de 75% în rândul populației cu vârste cuprinse între 20 și 64 de ani;
- ↓ Cercetare și dezvoltare: alocarea a 3% din PIB-ul UE pentru cercetare și dezvoltare;
- ↓ Schimbări climatice și energie: reducerea cu 20% a emisiilor de gaze cu efect de seră (sau chiar cu 30%, în condiții favorabile) față de nivelurile înregistrate în 1990, creșterea ponderii surselor de energie regenerabile până la 20%, creșterea cu 20% a eficienței energetice;
- ↓ Educație: reducerea abandonului școlar la sub 10%, creșterea la peste 40% a ponderii absolvenților de studii superioare în rândul populației cu vârsta cuprinsă între 30-34 de ani;
- ↓ Sărăcie și excluziune socială: reducerea cu cel puțin 20 de milioane a numărului persoanelor care suferă sau riscă să sufere de pe urma sărăciei și a excluziunii sociale.

Priorități Europa 2020:

Creștere inteligentă - dezvoltarea unei economii bazate pe cunoaștere și inovare presupune îmbunătățirea prestației în următoarele domenii:

1. *cercetare și inovare*: îmbunătățirea condițiilor pentru creșterea investițiilor de stat și private în vederea generării de locuri de muncă prin crearea de noi produse și servicii;
2. *educație*: încurajarea și susținerea procesului de învățare și formare de-a lungul vieții în vederea îmbunătățirii competențelor;
3. *societatea digitală*: utilizarea tehnologiilor informației și comunicațiilor.

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014
2020

5.2 Acțiuni pentru dezvoltare durabilă 2014 – 2020

Acțiunile acestei priorități vizează:

- a. eliberarea potențialului inovator al Europei;
- b. ameliorarea rezultatelor în domeniul educației;
- c. valorificarea avantajelor economice și sociale ale societății digitale.
- d. Creșterea inteligență va fi stimulată prin trei inițiative:

a. O "Uniune a inovării" prin care se propune:

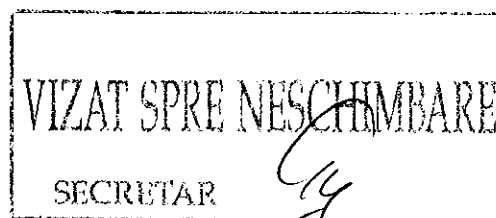
- ✓ reorientarea politicii în domeniul cercetării, dezvoltării și inovării către domenii care prezintă provocări majore pentru societate (schimbări climatice, utilizarea eficientă a energiei și a resurselor, schimbări demografice, sănătatea populației etc.);
- ✓ consolidarea verigilor din lanțul inovării, de la cercetarea fundamentală la comercializare."

Astfel, Comisia Europeană va depune eforturi pentru:

- definitivarea spațiului european de cercetare, elaborarea unei agende strategice de cercetare;
- îmbunătățirea condițiilor-cadru pentru a permite întreprinderilor să inoveze, crearea unui brevet european unic și a unei instanțe specializate în materie de brevete;
- lansarea de parteneriate europene în domeniul inovării între UE și nivelurile naționale, în vederea accelerării dezvoltării și utilizării;
- consolidarea și dezvoltarea rolului instrumentelor UE de susținere a inovării (fondurile structurale, fondurile de dezvoltare rurală, programul-cadru de cercetare-dezvoltare, etc.);
- promovarea parteneriatelor în materie de cunoastere și consolidarea legăturilor între educație, întreprinderi, cercetare și inovare."

b. „Tineretul în mișcare” prin care se propune:

- ✓ consolidarea performanței și atractivității internaționale a instituțiilor de învățământ superior din Europa;
- ✓ sporirea nivelului general de calitate la toate formele de educație și formare în UE;
- ✓ combinarea excelenței cu echitatea, prin promovarea mobilității studenților și a celor care urmează un curs de formare,

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014-2020

- ✓ îmbunătățirea situației încadrării în muncă a tinerilor.” Comisia Europeană va depune eforturi pentru:
- ✓ integrarea și consolidarea programelor UE de mobilitate, cele destinate universităților, cele destinate cercetătorilor și corelarea lor cu programele naționale;
- ✓ impulsionează agenda de modernizare a învățământului superior la nivelul programelor școlare, al guvernantei și al finanțării;
- ✓ identificarea metodelor de promovare a spiritului antreprenorial prin programe de mobilitate pentru tinerii profesioniști;
- ✓ promovarea recunoașterii învățării non-formale și informale;
- ✓ lansarea unui Cadru pentru încadrarea în muncă a tinerilor.”

c. **„O agendă digitală pentru Europa” prin care se propune** crearea unei piețe digitale unice, bazată pe internet rapid și ultrarapid și pe aplicații interoperabile:

- ✓ până în 2013: acces universal la internet în bandă largă;
- ✓ până în 2020: acces universal la internet mult mai rapid (cel puțin 30Mbps);
- ✓ până în 2020: o viteză a internetului de peste 100 Mbps în peste 50% din locuințele din Europa.”

Comisia Europeană va depune eforturi pentru:

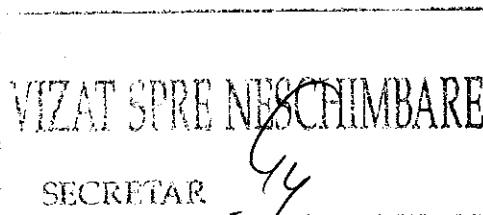
- ✓ oferirea cadrului juridic stabil, pentru stimularea investițiilor în infrastructura pentru internet de mare viteză, deschisă și competitivă, precum și în serviciile conexe;
- ✓ dezvoltarea unei politici eficiente în domeniu;
- ✓ facilitarea utilizării fondurilor structurale ale UE pentru realizarea acestei agende.

d. **Creșterea inteligentă** este necesară în vederea recuperării decalajelor între creșterea economică a UE și creșterea economică a celor doi mari competitori pe piața mondială respectiv SUA și Japonia.

Aspecte de corectat în domeniul inovării:

- nivelul mai redus al investițiilor în cercetare, dezvoltare și inovare;
- utilizarea insuficientă a tehnologiilor informației și comunicațiilor;
- accesul dificil la inovare în anumite sectoare ale societății și ponderea mai redusă în UE a firmelor high-tech.

Aspecte de corectat în domeniul Educației:

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014-2020

- un sfert dintre elevi au competențe slabe de citire, unul din șapte tineri abandonează studiile și formarea prea devreme;
- 50% dintre tineri ating un nivel mediu de calificare, insuficient pentru cerințele noi de pe piața muncii;
- în rândul populației cu vârsta cuprinsă între 25 și 34 de ani, doar 1 persoana din 3 are o diplomă universitară, comparativ cu 40% în SUA și peste 50% în Japonia;
- conform "Indicelui Shanghai" în clasamentul mondial al primelor 20 de universități, sunt listate doar două universități europene."

Aspecte de corectat în domeniul Societății digitale:

- din valoarea de 2.000 miliarde € reprezentată de piața globală pentru tehnologiile informației și comunicațiilor, firmele europene reprezintă doar 25%;
- rămânerea Europei în urma SUA și Japoniei în ceea ce privește internetul de mare viteză, afectează capacitatea acestora de inovare în special în zonele rurale, diseminarea online a cunoștințelor și distribuția online de bunuri și servicii."

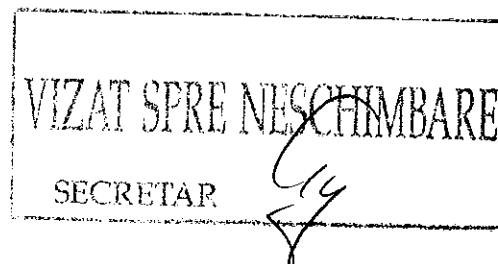
5.3 Inițiative pentru creștere durabilă

Creșterea durabilă înseamnă promovarea unei economii mai eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor, mai ecologice și mai competitive, ceea ce presupune dezvoltarea de noi procese și tehnologii (inclusiv cele ecologice) care:

- ◆ să accelereze dezvoltarea de rețele inteligente, ce folosesc TIC;
- ◆ să exploateze rețelele de la scara UE;
- ◆ să consolideze avantajul competitiv al mediului european de afaceri;
- ◆ să conștientizeze consumatorii în ceea ce privește meritele utilizării eficiente a resurselor;
- ◆ să scadă emisiile de dioxid de carbon;
- ◆ să prevină degradarea mediului, pierderea biodiversității, utilizarea nedurabilă a resurselor."

Creșterea durabilă va sta la baza coeziunii economice, sociale și teritoriale prin derularea de acțiuni în următoarele domenii:

1. competitivitate:

Strategia de dezvoltare locală a orașului Luduș pentru perioada 2014-2020

- ❖ menținerea avantajului față de SUA și China, pe piața tehnologiilor ecologice;
- ❖ eliminarea blocajelor din cadrul infrastructurilor;
- ❖ productivitate crescută pentru contracararea presiunii tot mai mari de pe piețele de export și pentru un număr tot mai mare de materii prime.

2. combaterea schimbărilor climatice:

- ❖ reducerea emisiilor de dioxid de carbon mult mai rapid în decada care urmează;
- ❖ exploatarea completă a potențialului noilor tehnologii, precum și posibilitățile de captare și stocare a dioxidului de carbon, care vor genera reducerea emisiilor, realizarea de economii și creștere economică;
- ❖ consolidarea capacității de rezistență a economiilor UE în fața riscurilor climatice, precum și capacitatea de prevenire a dezastrelor și de reacție la acestea.”

3. energie curată și eficientă:

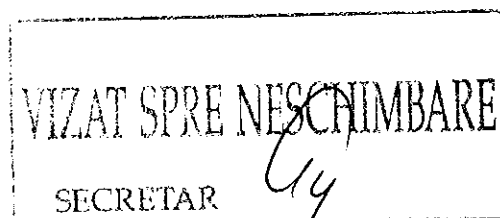
- ❖ scăderea importurilor UE de petrol și gaze cu 60 de miliarde € până în 2020;
- ❖ creșterea PIB-ului cu 0,6%-0,8%;
- ❖ crearea a peste 600.000 locuri de muncă prin utilizarea energiei regenerabile în 20% din energia folosită în UE;
- ❖ crearea a peste 400.000 locuri de muncă prin atingerea obiectivului de 20% privind eficiența energetică.”

Creșterea durabilă va fi stimulată prin două inițiative:

1. **„O Europă eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor”** prin care se propune:

- sprijinirea tranziției către o economie eficientă în ceea ce privește utilizarea resurselor și cu emisii reduse de dioxid de carbon;
- decuplarea creșterii economice de utilizarea resurselor, de consumul de energie;
- reducerea emisiilor de CO₂;
- creșterea competitivității și promovarea securității energetice.”

Comisia Europeană va depune eforturi pentru:

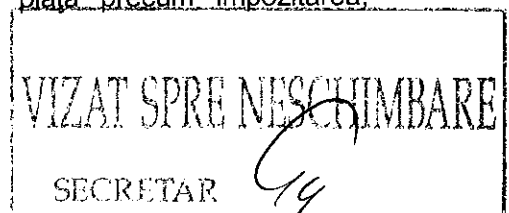

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014 2020

- mobilizarea instrumentelor financiare ale UE precum fondurile pentru dezvoltare rurală, fondurile structurale, și altele în cadrul unei strategii solide de finanțare (UE, publică națională, privată);
- consolidarea cadrului de utilizare a instrumentelor de piață precum certificate de emisii, încurajarea utilizării extinse a achizițiilor publice ecologice, etc;
- prezentarea de propuneri pentru modernizarea și decarbonizarea sectorului transporturilor;
- implementarea de proiecte strategice în vederea eliminării blocajelor în secțiunile transfrontaliere și nodurile intermodale (orașe, porturi, platforme logistice);
- finalizarea pieței interne a energiei, derularea acțiunilor din cadrul planului privind tehnologiile energetice strategice (SET);
- promovarea proiectelor de infrastructură de importanță strategică pentru UE în zona baltică, în Balcani, în regiunea mediteraneană și în Eurasia;
- adoptarea și implementarea unui plan de acțiune privind eficiența energetică, promovarea unui program în domeniul utilizării eficiente a resurselor (sprijinind IMM-urile și gospodăriile) prin utilizarea fondurilor structurale și a altor tipuri de fonduri;
- stabilirea viziunii privind modificările structurale și tehnologice necesare pentru a face tranziția către o economie cu emisii reduse de dioxid de carbon, eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor și rezistența la schimbările climatice până în 2050.”

La nivel național, statele membre vor trebui:

- să elimine treptat subvențiile dăunătoare mediului (excepții în cazul persoanelor defavorizate);
- să dezvolte instrumente de piață, precum stimulente fiscale și achiziții publice menite să adapteze metodele de producție și de consum;
- să dezvolte infrastructuri energetice și de transport inteligente, modernizate și complet interconectate, să utilizeze pe deplin TIC;
- să asigure implementarea coordonată a proiectelor de infrastructură, în cadrul rețelei centrale a UE;
- să se concentreze asupra dimensiunii urbane a transporturilor, responsabile de o mare parte din emisiile generate și din congestiile rețelelor;
- să utilizeze reglementarea, dezvoltând standarde de performanță energetică în construcții și instrumente de piață precum impozitarea,

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014-2020

subvențiile și achizițiile publice pentru a reduce consumul de energie și de resurse;

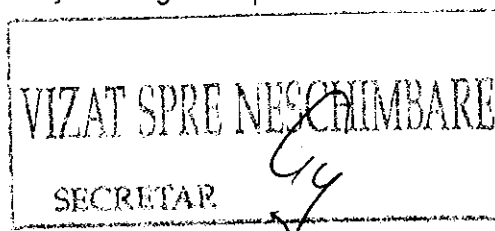
- să utilizeze fondurile structurale pentru a investi în construcția de clădiri publice eficiente din punct de vedere energetic și într-o reciclare mai eficientă;
- să stimuleze instrumente care permit economisirea de energie și care ar putea crește eficiența în sectoarele mari consumatoare de energie, precum cele bazate pe folosirea TIC.”

2. „O politică industrială adaptată erei globalizării” prin care se propune:

- colaborea strânsă între CE și întreprinderi, sindicate, mediul academic, ONG-uri, organizații de consumatori;
- elaborarea unui cadru pentru o politică industrială modernă, care să sprijine spiritul antreprenorial, să ghideze și să ajute industria;
- promovarea competitivității sectorului industriei primare, al producției și al serviciilor din Europa.

Comisia Europeană va depune eforturi pentru:

- stabilirea politicii industriale apte să mențină și să dezvolte o bază industrială puternică, competitivă, diversificată în Europa, să sprijine tranziția sectoarelor de producție către o utilizare mai eficientă a energiei și a resurselor;
- dezvoltarea abordării orizontale a politicii industriale, care să combine diverse instrumente de politică precum reglementarea „inteligentă”, modernizarea achizițiilor publice, normele în materie de concurență, stabilirea de standarde;
- îmbunătățirea mediului de afaceri, în special pentru IMM-uri, inclusiv prin reducerea costurilor de tranzacție aferente desfașurării unei activități economice în Europa, prin promovarea clusterelor și prin îmbunătățirea accesului convenabil la finanțare;
- restructurarea sectoarelor aflate în dificultate prin orientarea lor către activități de viitor, inclusiv prin redistribuirea rapidă a competențelor către sectoarele și piețele cu un ritm alert de creștere;
- promovarea tehnologiilor și a metodelor de producție care reduc utilizarea resurselor naturale și sporesc investițiile în patrimoniul natural al UE;
- promovarea internaționalizării IMM-urilor;
- asigurarea faptului că rețelele de transport și de logistică permit

Strategia de dezvoltare locală a orașului Iudus pentru perioada 2014 2020

industrii din toată Uniune să beneficieze de acces efectiv pe piața unică, pe piața internațională;

- dezvoltarea unei politici spațiale care să pună la dispoziție instrumentele necesare depășirii unor provocări-cheie la nivel mondial;
- sporirea competitivității sectorului turismului în Europa;
- revizuirea reglementărilor în vederea sprijinirii tranziției sectoarelor serviciilor și producției către o utilizare mai eficientă a resurselor, inclusiv printr-o reciclare mai eficientă;
- reinnoirea strategiei UE de promovare a responsabilității sociale a întreprinderilor, ca element-cheie în asigurarea încrederii pe termen lung a angajaților și a consumatorilor.”

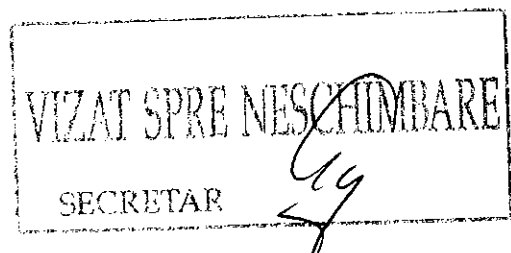
La nivel național, statele membre vor trebui:

- să îmbunătățească mediul de afaceri, în special pentru IMM-urile inovatoare, inclusiv prin achiziții publice menite să sprijine inițiativele care încurajează inovarea;
- să amelioreze condițiile de asigurare a respectării drepturilor de proprietate intelectuală;
- să reducă sarcina administrativă a societăților și să amelioreze calitatea legislației în domeniul afacerilor;
- să colaboreze cu părțile interesate din diverse sectoare în vederea identificării blocajelor, elaborării de analize comune cu privire la modalități de menținere a unei baze industriale și de cunoaștere solide, de a plasa UE în poziție de lider în ceea ce privește dezvoltarea durabilă la nivel mondial.”

Creșterea durabilă este necesară în vederea susținerii UE pentru a prospera într-o lume cu emisii reduse de dioxid de carbon, cu resurse limitate, pentru prevenirea degradării mediului, pierderea biodiversității și utilizarea nedurabilă a resurselor.

Creșterea favorabilă incluziunii înseamnă promovarea unei economii cu o rată ridicată a ocupării forței de muncă, care să asigure coeziunea socială și teritorială și care presupune:

- o asigurarea autonomiei cetățenilor prin rate ridicate ale ocupării forței de muncă;
- o investirea în dezvoltarea competențelor;
- o combaterea sărăciei;
- o modernizarea piețelor muncii și a sistemelor de formare și de protecție socială;

Strategia de dezvoltare locală a orașului Luduș pentru perioada 2014-2020

- consolidarea coeziunii teritoriale prin accesibilizarea beneficiilor creșterii economice în toate regiunile UE inclusiv în cele ultraperiferice;
- asigurarea accesului și oportunităților pentru toți cetățenii pe tot parcursul vieții;
- creșterea participării forței de muncă prin asigurarea de politici de promovare a egalității de șanse între femei și bărbați.

Se va acționa în vederea rezolvării problemelor din următoarele domenii:

1. ocuparea forței de muncă:

- schimbările demografice au generat scăderea numărului de persoane active;
- în UE, doar două treimi din populația activă are loc de muncă, în comparație cu peste 70% în SUA și în Japonia;
- rata ocupării forței de muncă este scăzută în special în rândul femeilor și al lucrătorilor în vârstă;
- rata somajului de peste 21% în rândul tinerilor;
- risc ridicat de pierdere a terenului pe piața muncii a persoanelor neintegrate în câmpul muncii sau care au legături slabe cu acesta.

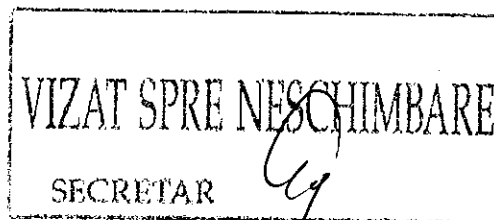
2. competențele:

- aproximativ 80 de milioane de persoane au competențe reduse sau de bază;
- oportunitățile oferite prin învățarea de-a lungul vieții, aparțin în special persoanelor mai instruite;
- până în 2020, 16 milioane de locuri de muncă vor necesita nivel înalt de calificare, în timp ce numărul locurilor de muncă pentru care se vor cere competențe reduse va scădea cu 12 milioane;
- pentru menținerea vieții active îndelungate, este necesară dobândirea și dezvoltarea de noi competențe pe tot parcursul vieții.

3. combaterea sărăciei:

- 80 de milioane de persoane erau amenințate de sărăcie, înainte de apariția crizei economice;
- 19 milioane dintre acestea sunt copii;
- 8% dintre persoanele care au un loc de muncă nu câștiga suficient pentru a ieși din sărăcie, cei mai afectați fiind șomerii."

Creșterea favorabilă a incluziunii va fi stimulată prin două inițiative:

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014
2020

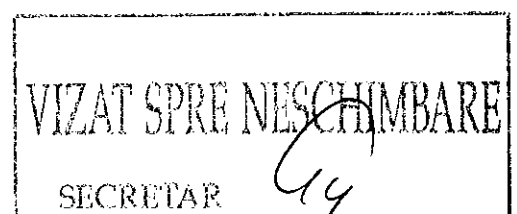
1. **„O agendă pentru noi competențe și noi locuri de muncă”** prin care se propune:
- crearea condițiilor necesare modernizării piețelor muncii pentru a crește nivelurile de ocupare a forței de muncă și pentru a asigura sustenabilitatea modelelor sociale europene;
 - promovarea autonomiei cetățenilor prin dobândirea de noi competențe care vor permite forței de muncă actuale și viitoare, adaptarea la noile condiții și la eventualele schimbări de carieră;
 - reducerea somajului;
 - sporirea productivității muncii.”

Comisia Europeană va depune eforturi pentru:

- definirea și punerea în aplicare a celei de a doua etapă a agendei de flexicuritate, în vederea identificării modalităților de îmbunătățire și gestionare a tranzițiilor economice, de combatere a somajului, de creștere a ratelor de activitate;
- adaptarea cadrului legislativ, în conformitate cu principiile reglementării „inteligente”, la evoluția modelelor de organizare a muncii, la noile riscuri la adresa sănătății și securității muncii;
- facilitarea și promovarea mobilității lucrătorilor în interiorul UE și asigurarea unei corespondențe mai bune între cererea și oferta de locurile de muncă, prin intermediul sprijinului financiar acordat din fondurile structurale, în special din Fondul Social European (FSE);
- consolidarea capacității partenerilor sociali, valorificarea potențialului de soluționare a problemelor oferit de dialogul social la toate nivelurile (la nivelul UE, la nivel național/regional, la nivel sectorial și la nivelul întreprinderilor);
- impulsivarea cadrului strategic de cooperare în materie de educație și formare în care să fie implicate toate părțile interesate;
- asigurarea dobândirii competențelor necesare în vederea continuării studiilor și a integrării pe piața muncii, precum și a recunoașterii acestora pe tot parcursul educației generale, profesionale, superioare și din viața adultă.”

La nivel național, statele membre vor trebui:

- să pună în aplicare măsurile naționale de flexicuritate, să reducă segmentarea pieței muncii, să faciliteze tranzițiile și reconcilierea vieții profesionale cu viața privată;

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014-2020

- să analizeze, să monitorizeze eficiența sistemelor fiscale și de asigurări sociale pentru a asigura rentabilitatea muncii;
- să promoveze noi forme de reconciliere a vieții profesionale cu cea privată, politici de îmbătrânire activă, să sporească egalitatea de șanse între femei și bărbați;
- să promoveze, să monitorizeze concretizarea eficace a rezultatelor dialogului social;
- să impulsioneze punerea în aplicare a Cadrelor europene al calificărilor, prin instituirea unor cadre naționale ale calificărilor;
- să asigure dobândirea competențelor necesare în vederea continuării studiilor și a integrării pe piața muncii, recunoașterea acestora pe tot parcursul educației generale, profesionale, superioare și din viața adultă, inclusiv în cadrul învățării non-formale și informale;
- să dezvolte parteneriate între mediul educației/formării și cel al muncii, în special prin implicarea partenerilor sociali în planificarea ofertelor de educație și formare.”

2. „O platformă europeană de combatere a sărăciei” prin care se propune:

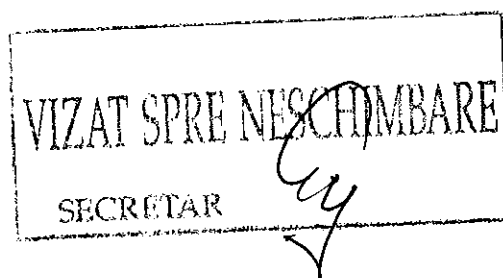
- asigurarea coeziunii economice, sociale, teritoriale, ca o continuare a anului în curs, care reprezintă “Anul european de luptă împotriva sărăciei și excluziunii sociale”;
- sensibilizarea opiniei publice pentru recunoașterea drepturilor fundamentale ale persoanelor care se confruntă cu sărăcia și excluziunea socială.

Comisia Europeană va depune eforturi pentru:

- elaborarea unei platforme de cooperare, de schimb de bune practici, în vederea încurajării actorilor din sectorul public și privat de a reduce excluziunea socială prin acțiuni concrete, inclusiv prin acordarea finanțării din fondurile structurale, în special din FSE;
- elaborarea și implementarea de programe care vizează promovarea inovării sociale în rândul grupurilor celor mai vulnerabile, dezvoltarea unei noi agende pentru integrarea migranților;
- evaluarea caracterului adecvat și a sustenabilității sistemelor de protecție socială și de pensii și identificarea modalităților de îmbunătățire a accesului la sistemele de sănătate.”

La nivel național, statele membre vor trebui:

- să promoveze responsabilitatea colectivă și individuală pe care o împart în domeniul combaterii sărăciei și excluziunii sociale;

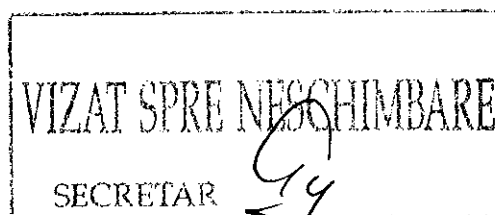

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014-2020

- să definească și să pună în aplicare măsuri care vizează grupurile cu un grad de risc ridicat precum familiile monoparentale, femeile în vârstă, minoritățile, romii, persoanele cu handicap și personale fără adăpost;
- să își dezvolte sistemele de securitate socială și de pensii pentru a asigura un nivel adecvat al ajutorului pentru venit și al accesului la asistență medicală.”

Creșterea favorabilă incluziunii este necesară în vederea:

- oferirii populației acces la centre de îngrijire a copiilor și la centre destinate altor persoane aflate în întreținere;
- punerii în aplicare a principiilor privind flexicuritatea;
- oferirii cetățenilor posibilitatea de a dobândi noi competențe care să le permită adaptarea la noile condiții și la eventualele schimbări de carieră;
- combaterea sărăciei și excluziunii sociale;
- reducerea inegalităților în materie de sănătate;
- îmbunătățirea capacității de a face față fenomenului de îmbătrânire activă.

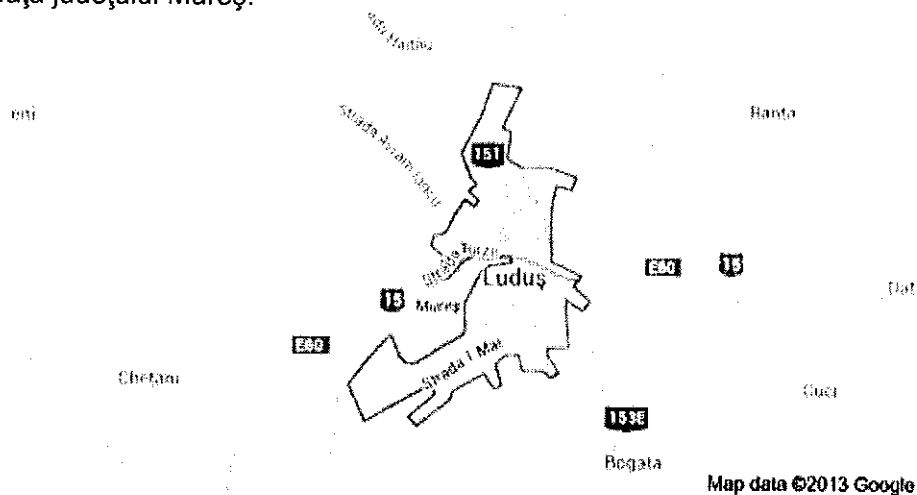

PARTEA a-II-a: ANALIZA SOCIO ECONOMICĂ A ORAȘULUI LUDUȘ

1. Localizare

Orașul Luduș este situat în partea centrală a Podișului Transilvaniei la 44 km de municipiul Tg. Mureș. Din punct de vedere geografic orașul Luduș este situat la intersecția paralelelor 24⁰7' longitudine estică și 46⁰29' latitudine Nordică, fiind situat la o altitudine de 279m.

Ludușul are o suprafață de peste 6.7km², ocupând astfel aproximativ 1% din suprafața județului Mureș.

Teritoriul administrativ al orașului Luduș are următoarele vecinătăți:

- N – comuna Singer;
- E – comuna Cucu;
- S – comuna Bogata;
- V – comuna Chețani.

Orașul Luduș se găsește pe ambele maluri ale râului Mureș pe DN15, respectiv drumul european E60 ce leagă municipiile Tg. Mureș și Cluj Napoca.

Gheja și cealaltă Luduș. Acestea au făcut parte pe vremea regilor Burebista și Decebal din Dacia și se vorbea limba geto-dacă.

În timpul stăpânirii romane asupra Daciei (106-274) în spațiul geografic al Ludușului s-a constituit alături de vechile sate ale dacilor așezări romane.

Atât așezările dacilor cât și cele ale românilor din spațiul ludușean au făcut parte din provincia creată de împăratul Traian, numită în izvoare istorice succesiv, Dacia Felix, Superior, Apulensis, provincie componentă a Imperiului Otoman. Sub aspect militar satele de aici erau supravegheate de unități militare care aparțineau regiunii a XIII Gemina cu sediul la Apullum (Alba Iulia). Limba oficială impusă în acea perioadă a fost limba latină.

După retragerea aureliană (271-274) locuitorii daco-romani și apoi românii Ludușului s-au constituit într-o obște sătească de sine stătătoare. Obștea era condusă de un jude, de un sfat al bătrânilor și de jurați. Comunitatea etnică, lingvistică, interesele comune și nevoia de apărare în fața populațiilor non-migratoare i-au îndemnat pe ludușeni să se înfrățescă cu romanii din obștile sătești învecinate, întâi într-o românie populară apoi într-un cnezat iar în sec..XIX un voievodat românesc condus de legendarul Gelu Românul, voievodul Transilvaniei. Din acea perioadă în zona se vorbește limba româna.

După cucerirea Transilvaniei de către regalitatea maghiară (sec X XII) românii de aici le-au fost răpitate drepturile strămoșești, pământurile arabile, pășunile, fânețele, pădurile și apele. Ludușul a fost transformat într-un simplu sat iobăgesc aflat pe moșia unui maghiar înnobilit de regii Ungariei. Așa este atestat Ludușul în documentele medievale, iar în acea perioadă unghurii au impus limba maghiară ca limbă oficială.

De fapt cea mai veche atestare documentară a Ludușului datează din anul 1241, an în care așezarea și comunitatea umană au avut mult de suferit din cauza jafurilor, incendiilor și crimelor comise de hoarda tătaro-mongolă.

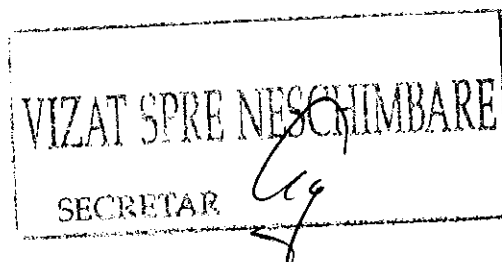
Începând cu anul 1541 când Transilvania devine principat autonom sub suveranitate otomană pe la Luduș s-au perindat oștile rivale ale unghurilor care râvneau la domnia principatului, ieniceri și spahii turci în căutare de hrană, hoarde de tătari venite din Crimeea după pradă, catane imperiale împinse de monarhii habsburgi de la Viena.

Pacea de la Karlowitz (1699) a schimbat stăpânirea asupra Transilvaniei, Ludușul ca de altfel întregul spațiu intra carpatic a fost acaparat de habsburgi și încorporate în vastul și multi naționalul imperiu habsburgic. Între 1699-1850 Ludușul a aparținut din punct de vedere administrativ de plasa bogată, comitetul Turda-Aries din principatul Transilvaniei. Guvernul principatului se află la Sibiu iar limba oficială a devenit germana, dar la Luduș se vorbea românește și unghurește.

Politica de reforme iluministe, liberale și neoliberale promovată de austrieci a avut urmări însemnate și pentru ludușeni. După anul 1880 Ludușul este ridicat la rangul de comună iar din anul 1850 devine centru administrativ al plasei Luduș.

Crearea imperiului dualist austro-ungar în 1867 și alipirea Transilvaniei la Ungaria a produs o nouă stăpânire asupra Ludușului. Din punct de vedere administrativ a continuat să fie comună, reședința plasei Luduș componentă a județului Turda-Aries.

Între anii 1866-1918 Ludușul a făcut parte din Ungaria Mare. Aici erau aplicate legile adoptate de parlamentul și guvernul de la Budapesta. În acea perioadă la Luduș

Strategia de dezvoltare locală a orașului Luduș pentru perioada 2014-2020

Își desfășurau activitatea, prefectura plasei, postul de jandarmi, circumscripția financiară iar limba oficială era limba maghiară.

Românii din Luduș au înființat în anul 1891 un departament al Asociațiunii Transilvane pentru Literatura și Cultură poporului român, prescurtat ASTRA. În anul 1897 Ludușul avea epitetul de oraș înflorător.

Între anii 1903-1905 Guvernul de la Budapesta a colonizat la Luduș câteva sute de familii de etnie maghiară, cu intenția mărturisită public de a schimba raportul demografic în favoarea maghiarilor. În acea perioadă prin colonizare au apărut satele Roșiori, Avrămești și Fundătura.

Marea Unire de la 1 decembrie 1918 i-a salvat de primejdia pierderii identității naționale, moment în care limba oficială a redevenit limba română.

Între anii 1918-1947 Ludușul a rămas tot în categoria comunelor mari, centrul administrativ al plasei Luduș din județul Turda.

Dictatul de la Viena din 30 august 1940 prin care Ungaria a răpit NV Transilvaniei nu a atins administrativ Ludușul, localitatea rămânând între granițele României.

În timpul celui de al doilea război mondial pentru o foarte scurtă perioadă de timp adică între 5 septembrie și 9 octombrie 1944 Ludușul a ajuns sub ocupația armatelor germane și maghiare. Administrația românească a fost dizolvată și a fost impusă o administrație maghiară. În acel scurt timp ocupanții au asasinat 13 evrei și 5 români, printre care și pe notarul primăriei Mihail Polacek. În data de 9 octombrie 1944 armata română a eliberat Ludușul.

Între anii 1948-1950 Ludușul a continuat să fie centrul plasei Luduș. În anul 1951 a fost creat raionul Luduș care a aparținut inițial de județul Cluj dar ulterior a fost repartizat regiunii Mureș cu reședința la Tg. Mureș. Conducătorii administrației locale erau recrutați numai din membrii Partidului Muncitoresc Român, partid ce și-a reluat denumirea de partid comunist în 1965.

Ludușul a fost declarat oraș în 1960. În anul 1965 când a fost proclamată Republica Socialistă România Ludușul era considerat un oraș în plină dezvoltare.

În 1968 odată cu noua împărțire administrativ teritorială a țării, raionul Luduș a fost desființat, Ludușul fiind de atunci oraș de mărime mijlocie a județului Mureș.

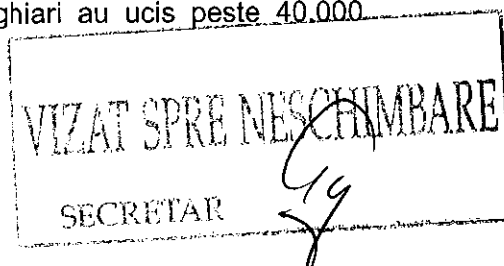
Istoria demografică a Ludușului

În anul 1785, anul în care Horia și Cloșca au fost robiți cu roata, împăratul Iosif al 2-lea a poruncit efectuarea unui recensământ amănunțit.

Potrivit datelor cuprinse în acel recensământ Ludușul avea 920 locuitori, din care 472 erau bărbați și 448 erau femei. Comunitatea ludușeană avea 121 de copii între 1 și 12 ani, 42 de copii între 13 și 17 ani, iar din cei 757 de adulți doar 14 familii făceau parte dintre marii proprietari de pământ. Pământurile lor erau lucrate de 71 de familii de iobagi și 114 de jeleri.

În anul 1838 la Luduș erau 313 case, iar la Gheja 223 de case.

În anul 1857 populația Ludușului era de 1.189 locuitori. În cei 72 de ani trecuți de la recensământul din 1785 populația a crescut doar cu 269 de locuitori, prevenind în medie o creștere de 37 de locuitori la fiecare 10 ani. Să nu uităm însă că între timp a avut loc revoluția din 1848-1849 când revoluționarii maghiari au ucis peste 40.000

Strategia de dezvoltare locală a orașului Luduș pentru perioada 2014-2020

români din Transilvania, printre care s-au aflat și cei 10.000 de români din Luduș și celelalte sate românești de pe valea Mureșului.

În anul 1900 populația a sporit la 2.386 locuitori. Guvernarea de la Budapesta au apreciat că numărul maghiarilor din Luduș este mult prea mic față de români. În consecință au trecut la colonizarea Ludușului cu maghiari, luând ființă astfel colonia interioară și colonia exterioară.

La 31 decembrie 1910 Ludușul avea 6.026 locuitori iar plasa Luduș avea 35.987 locuitori. Dintre cei 35.987 locuitori, 25.836 erau români, 7.112 maghiari, 1.339 evrei, 199 germani și 31 slavi. În continuare un număr 1.470 locuitori au fost grupați în categoria alții-fără precizarea etniei.

Acesta a fost ultimul recensământ efectuat de guvernul Ungariei înainte de destrămarea Imperiului Austro-ungar. 57.5% din populația Transilvaniei era de etnie română în timp ce maghiarii reprezentau 40% din total.

Primul război mondial (1914-1918) și unirea Transilvaniei cu România la 1 decembrie 1918 – aceste 2 evenimente au produs modificări și în viața ludușenilor. Primul a fost însoțit de pierderi de vieți omenești, de reducerea considerabilă a forței de muncă din gospodărie, de rechiziții pentru armată, de foamete și sărăcie. Marea Unire a oferit ludușenilor șansa afirmării libere pe plan politic, social, economic și spiritual fără nici o discriminare etnică sau religioasă. În perioada interbelică populația Ludușului a sporit neconținut. Astfel la 29 decembrie 1930 populația Ludușului era de 7.265 persoane.

Participarea României la al doilea război mondial a produs ludușenilor noi pierderi de vieți omenești, sporul natural al populației scăzând din nou.

Un raport statistic efectuat printre elevii școlii primare Luduș în anul școlar 1947-1948 ne ajută să tragem concluzia asupra situației dificile prin care au trecut ludușenii după război.

Din totalul de 69 de elevi din acea vreme situația era următoarea:

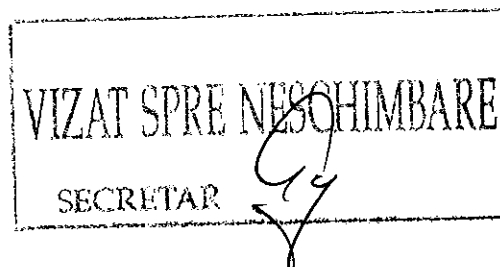
- Starea materială a elevilor:
 - Înstăriți – 9;
 - Săraci – 28;
 - Foarte săraci – 22.
- Profesia părinților:
 - Țărani – 38;
 - Muncitori – 20;
 - Funcționar – 11.

Din cei 38 de analfabeți care urmau cursurile de alfabetizare 7 proveneau din familii înstărite.

Politica de industrializare și de urbanizare promovată de autoritățile comuniste după 1947 a avut efecte și asupra structurii demografice din Luduș.

La 7 ianuarie 1992 Ludușul avea o populație stabilă de 18.619 locuitori, din care bărbați 9.078, femei 9.541, cu următoarea componență etnică:

- ✓ Români-13.083;
- ✓ Maghiari-4.905;
- ✓ Țigani-630;
- ✓ Germani-1.

Strategia de dezvoltare locală a orașului Luduș pentru perioada 2014-2020

În 1992 Ludușul dispunea de 5.838 de locuințe grupate în 5.730 de gospodării și 2.996 de clădiri. În cele 5.838 de locuințe erau 12.790 camere de locuit în suprafață totală de 195.083mp.

3.Date administrative

Din punct de vedere administrativ orașul Luduș are în componența sa 7 localități și anume:

- ✓ Luduș;
- ✓ Avrămești;
- ✓ Cioarga;
- ✓ Ciurgău;
- ✓ Fundătura;
- ✓ Gheja;
- ✓ Rosiori.

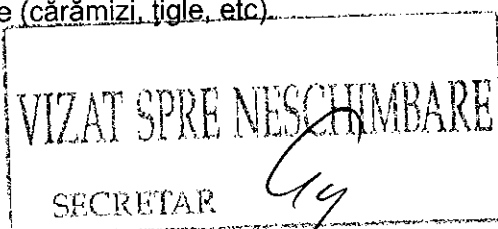
Suprafața totală a orașului este de 6.725ha.

4.Relief

Teritoriul pe care se află amplasat orașul Luduș se află într-o zonă deluroasă a județului Mureș fiind străbătut de râul Mureș. Dealurile care înconjoară orașul constituie un peisaj atractiv pentru petrecerea timpului liber dar și o sursă de materii prime pentru diferite industrii.

Existența unor resurse naturale de suprafață și a unor bogății naturale ale solului contribuie la ridicarea potențialului economic al zonei. În zona deluroasă predomină depozitele sedimentare de nisipuri, marne și argile care pot fi utilizate în industria materialelor de construcții. Nisipurile din zonă conțin uneori intercalații de gresii care bine cimentate, constituie o excelentă piatră de construcție de durabilitate crescută. Marnele existente în rezerve apreciabile nu sunt valorificate suficient, desi unele varietăți ar putea fi folosite la fabricarea cimentului. Argilele, la fel de larg răspândite, sunt utilizate la fabricarea materialelor de construcții ceramice (cărămizi, țigle, etc).

Strategia de dezvoltare locală a orașului Luduș pentru perioada 2014-2020

O răspândire mai limitată, dar totuși în rezerve considerabile o au depozitele mobile de bolovăniș, pietriș și balast, extrase în numeroase puncte și folosite ca materiale de construcții brute sau prelucrate industrial.

Alte resurse ale subsolului sunt:

- Zăcăminte de gaz metan;
- Zăcăminte nemetalifere;
- Zăcăminte de sare;
- Substanțe minerale terapeutice;
- Resurse de apă.

5. Rețeaua hidrografică

Rețeaua hidrografică a orașului Luduș se află în bazinul hidrografic al râului Mureș. De asemenea pe teritoriul administrativ al orașului se găsesc pârâul de câmpie și găbud.

Orașul Luduș dispune și de ape subterane care alimentează atât fântânile din zona cât și puțurile forate.

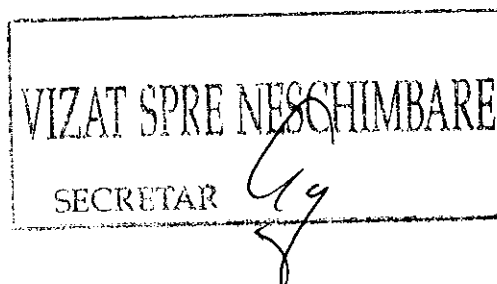

6. Clima

Clima este temperat continentală cu nuanțe climatice în funcție de particularitățile reliefului, mai cald și uscat tot timpul anului.

7. Flora și fauna

Flora și fauna sunt cele caracteristice podișului Transilvaniei. Fauna cuprinde printre altele mistrețul, iepurele, fazanul, iar în ape se poate găsi crapul, cleanul, carasul, avatul, mreana, somnul și obletele.

Strategia de dezvoltare locală a orașului Luduș pentru perioada 2014-2020

Vegetația este foarte eterogenă având pe grupuri de specii următoarea componență:

- o 12% diverse rășinoase (32ha) – pin, larice;
- o 88% diverse foioase (228ha) – stejar, stejar roșu, frasin, cireș, nuc, salcâm, plop alb, salcie căprească, mojdean, jugastru, arțar, mălin american, anin, alun, măceș, cătină, porumbar.

Flora indicatoare este: brachypodium – geum – pulmonaria.

În funcție de deținători flora se compune din:

- o 123 ha pădure RNP;
- o 137 ha păduri particulare.

Întru-cât majoritatea pădurilor sunt constituite pe terenuri împădurite, producția anuală de masă lemnoasă este de cca 250mc. În cursul anului 2013 a fost pus în circuitul economic un volum de 164mc de masă lemnoasă.

Pe lângă masa lemnoasă în zona Luduș se recoltează anual circa 1 tonă de fructe de cătină.

Fauna se regăsește în etajul faunei de deal și podiș în biotopurile pădurilor și al domeniului forestier stepizat.

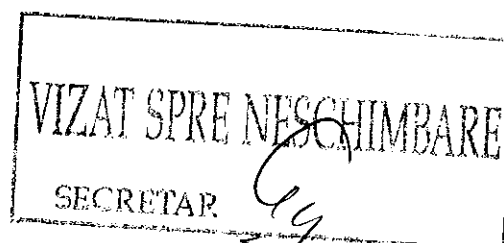
Suprafața pădurilor din zona Luduș se suprapune pe fondul de vânătoare 5 Grindeni aparținând asociației Zimbru Luduș.

8. Relații în teritoriu – principalele categorii de folosință

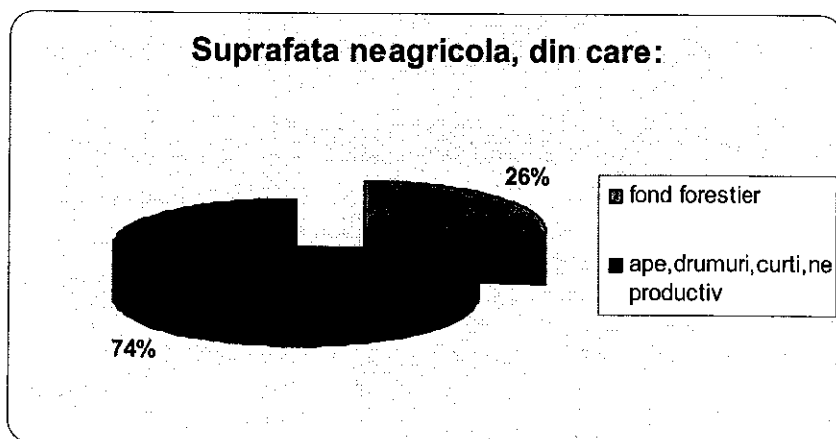
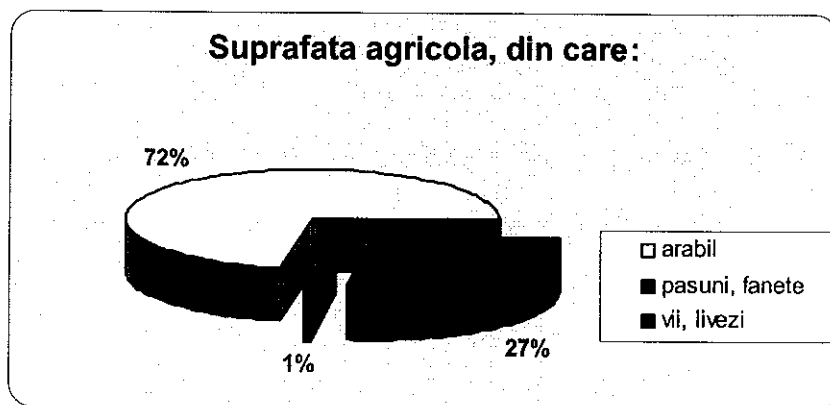
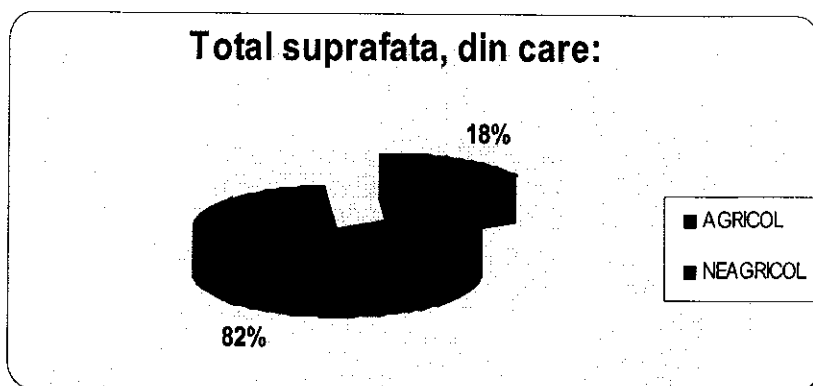
Conform datelor furnizate de Primăria Luduș suprafața totală a unității administrative este de 6.725ha. Existența pe teritoriul localității a unor axe importante de comunicații au facilitat relațiile în teritoriu pe direcția Luduș-Tg. Mureș.

Situația utilizării teritoriului administrativ al orașului se prezintă conform datelor din tabelul următor:

Principalele categorii de folosință	Suprafață (ha)	%
Total suprafață, din care:	6.725	100.0
AGRICOL, din care:	5.513	81.97
• Arabil	3.986	72.3
• pășuni, fânețe	1.493	27.08
• vii, livezi	34	0.62
NEAGRICOL, din care:	1.212	18.03
• fond forestier	318	26.23
• ape, drumuri, curți, neproductiv	894	73.77

Strategia de dezvoltare locală a orașului Luduș pentru perioada 2014-2020

9. Date demografice

Conform datelor obținute de la Institutul Național de Statistică la ultimul recensământ al populației și locuințelor din anul 2011, populația stabilă pe sexe și grupe de vârstă a orașului Luduș este de 15.328 locuitori din care:

❖ masculin – 7.465;

VIZAT SPRE NESCHIMBARE
SECRETAR

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014
2020

❖ feminin – 7.863.

Împărțirea pe categorii de vârstă este următoarea:

Sub 5 ani :

- ambele – 733;
- masculin – 362;
- feminin – 371.

5 – 9 ani :

- ambele – 770;
- masculin – 395;
- feminin – 375.

10 – 14 ani :

- ambele – 764;
- masculin – 388;
- feminin – 376.

15 – 19 ani :

- ambele – 747;
- masculin – 406;
- feminin – 341.

20 – 24 ani :

- ambele – 902;
- masculin – 478;
- feminin – 424.

25 – 29 ani :

- ambele – 913;
- masculin – 467;
- feminin – 446.

30 – 34 ani :

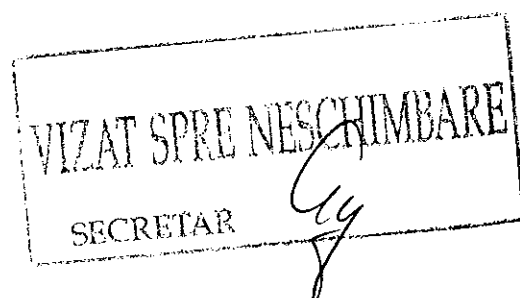
- ambele – 1.040;
- masculin – 516;
- feminin – 524.

35 – 39 ani :

- ambele – 1.175;
- masculin – 618;
- feminin – 557.

40 – 44 ani :

- ambele – 1.331;

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014-
2020

- masculin – 674;
- feminin – 657.

45 – 49 ani :

- ambele – 969;
- masculin – 465;
- feminin – 504.

50 – 54 ani :

- ambele – 1.102;
- masculin – 543;
- feminin – 559.

55 – 59 ani :

- ambele – 1.212;
- masculin – 566;
- feminin – 646.

60 – 64 ani :

- ambele – 1.053;
- masculin – 489;
- feminin – 564.

65 – 69 ani :

- ambele – 788;
- masculin – 35;
- feminin – 435.

70 – 74 ani :

- ambele – 771;
- masculin – 318;
- feminin – 453.

75 – 79 ani :

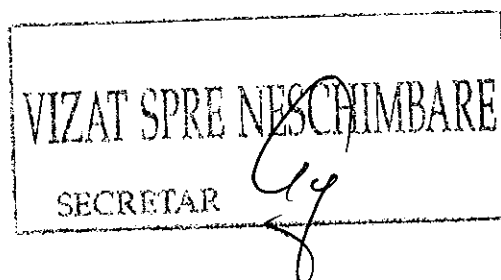
- ambele – 538;
- masculin – 240;
- feminin – 298.

80 – 84 ani :

- ambele – 348;
- masculin – 128;
- feminin – 220.

85 ani și peste :

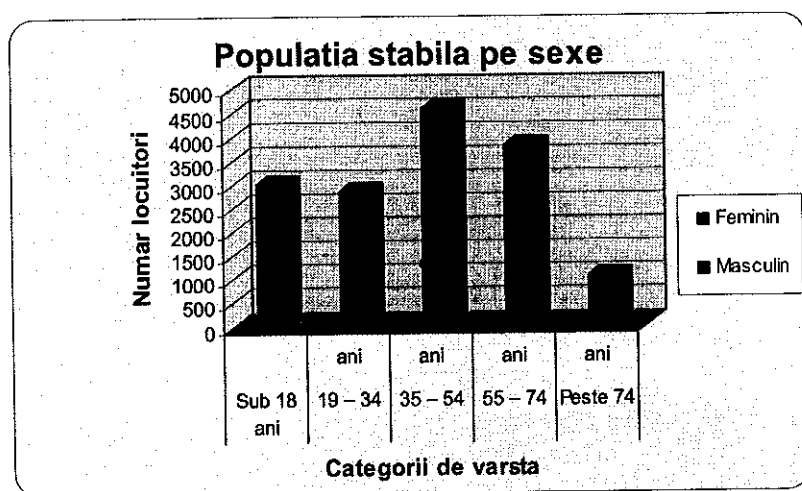
- ambele – 172;

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014-2020

- masculin – 59;
- feminin – 113.

Populația stabilă	Sub 18 ani	19 – 34 ani	35 – 54 ani	55 – 74 ani	Peste 74 ani	Total
Masculin	1.551	1.461	2.300	1.726	427	7.465
Feminin	1.463	1.394	2.277	2.098	631	7.863
Total	3.014	2.855	4.577	3.824	1.058	15.328

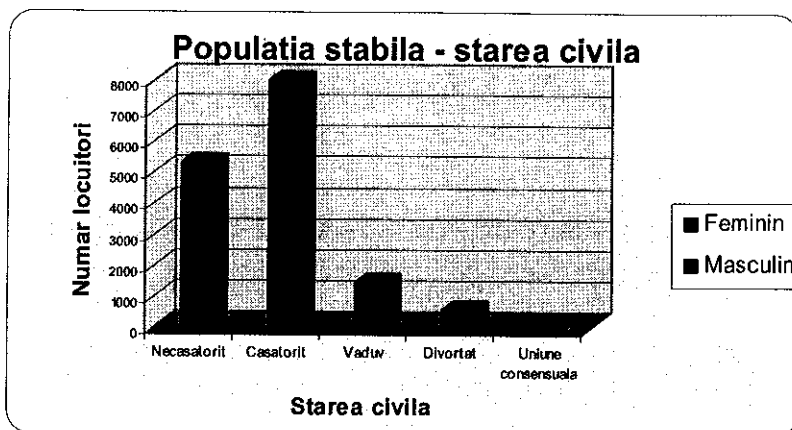

Populația stabilă pe sexe și stare civilă

Populația stabilă	Necăsătoriți	Căsătoriți	Văduvi	Divorțat	Informație nedisponibilă	Total
Masculin	3.014	3.966	235	249	1	7.465
Feminin	2.285	4.022	1.214	341	1	7.863
Total	5.299	7.988	1.449	590	2	15.328

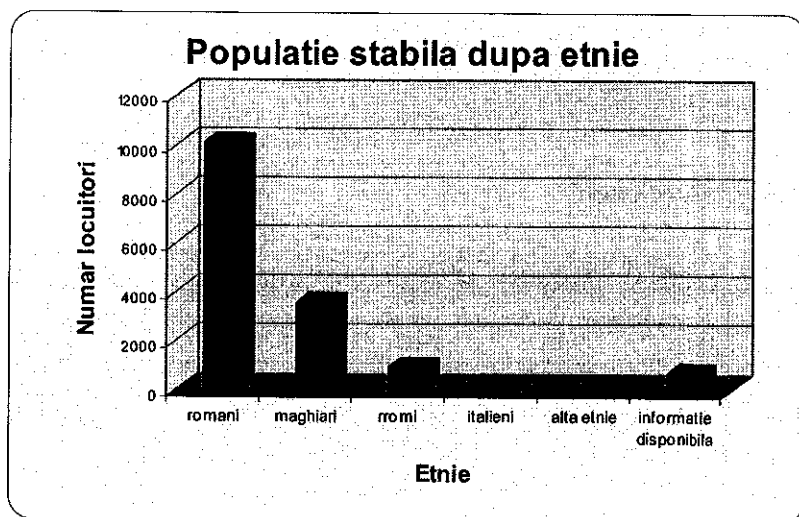
VIZAT SPRE NESCHIMBARE
SECRETAR

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014-2020

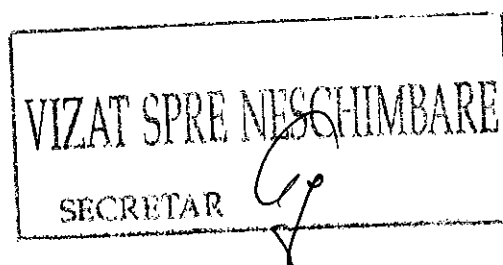
Populația stabilă după etnie :

- populația stabilă total – 15.328;
- români – 10.108;
- maghiari – 3.557;
- rromi - 964;
- italieni – 3;
- altă etnie – 7;
- informație nedisponibilă – 689.

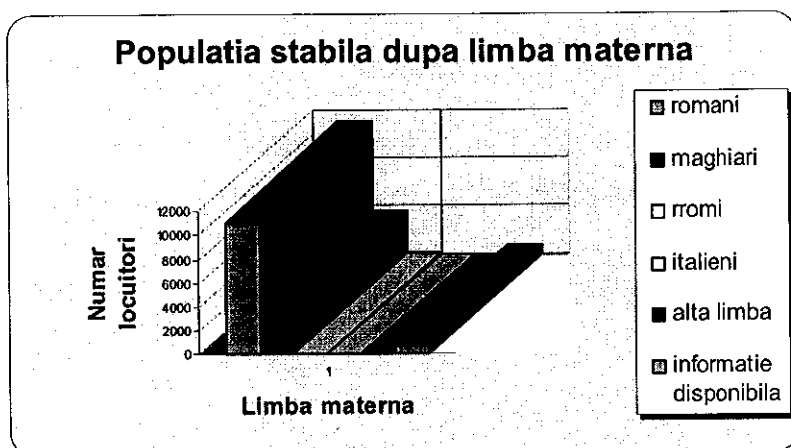
Populația stabilă după limba maternă:

- populația stabilă total – 15.328;
- română – 10.986;
- maghiară – 3.560;

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014 2020

- români – 96;
- italiană – 3;
- alta limbă – 3;
- informație nedisponibilă – 680.

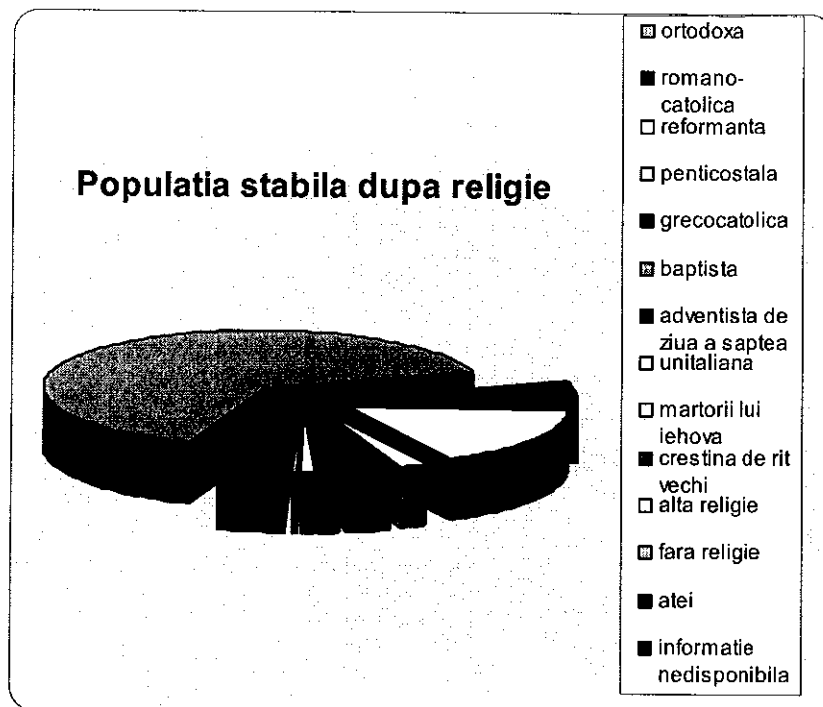

Populația stabilă după religie :

- populația stabilă total – 15.328;
- ortodoxă – 9.915;
- romano-catolică – 819;
- reformată – 2.601;
- penticostală – 310;
- greco-catolică – 508;
- baptistă – 35;
- adventistă de ziua a șaptea – 176;
- unitaliană – 4;
- martorii lui lehova – 143;
- creștină de ritm vechi – 5;
- altă religie – 13;
- fără religie – 38;
- atei – 9;
- informație nedisponibilă – 752.

VIZAT SPRE NESCHIMBARE
SECRETAR

Strategia de dezvoltare locală a orașului Luduș pentru perioada 2014-2020

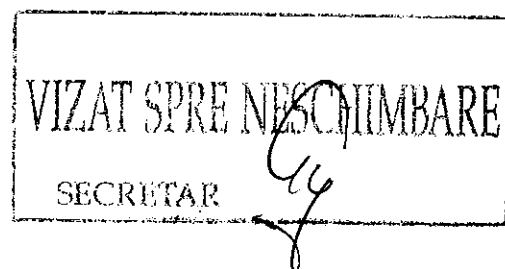

10. Mediul economic

Conform datelor obținute de la Primăria orașului Luduș la data de 18.01.2013 erau active un număr de 469 de societăți comerciale care își desfășoară activitatea pe teritoriul orașului Luduș.

Cu toate că pe raza orașului se află suprafețe agricole, activitatea economică este susținută de operatori economici care își desfășoară activitatea în următoarele domenii de activitate:

- ↓ Industria prelucrătoare;
- ↓ Industria textilă;
- ↓ Comerț;
- ↓ Prestări servicii;
- ↓ Meșteșuguri;
- ↓ Construcții;
- ↓ Agricultură;

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014-2020

- ↓ Creșterea animalelor și apicultură;
- ↓ Alimentație publică.

În funcție de obiectul principal de activitate se pot aminti o serie de societăți comerciale:

1. Industria prelucrătoare:

- ↓ SC Tereos România Zahărul Luduș SA – fabricarea zahărului;
- ↓ SC PANEM SRL – fabricarea produselor lactate și a pâinii;
- ↓ SC ROMFERCHIM SRL – fabricarea articolelor din fire metalice și turnarea metalelor neferoase ușoare;
- ↓ SC VITAFOAM INTERNAȚIONAL SRL – fabricarea altor produse din materiale plastice;
- ↓ SC SEFAR INTERNAȚIONAL SRL – fabricarea de mobilă;
- ↓ COOPERATIVA MEȘTEȘUGĂREASCĂ UNIREA LUDUȘ – fabricarea de mobilă și articole de îmbrăcăminte;
- ↓ SC BUJOBOD PROD SRL – fabricarea produselor din carne;
- ↓ SC BOBIN PROD SRL – fabricarea pâinii;
- ↓ SC DACTYLIS PROD SRL – fabricarea pâinii, fabricarea produselor din cacao, a ciocolatei și a produselor zaharoase;
- ↓ SC UNIVERSAL SRL – fabricarea produselor de morărit;
- ↓ SC SAMARCU SRL – tratarea și acoperirea metalelor.

2. Industria textilă:

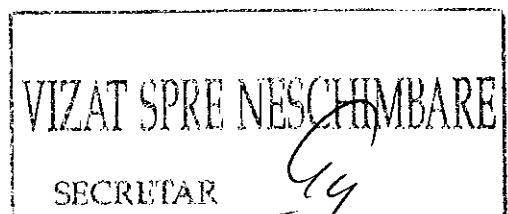
- ↓ SC MENELV BORSE SRL – fabricarea articolelor de voiaj, marochinarie și articole de harnașament;

3. Comerț:

- ↓ SC RIAD TRADE SRL;
- ↓ SC RO DACIA COM SRL;
- ↓ SC ZONIX SRL;
- ↓ SC RADMA PROD COM SRL;
- ↓ SC LIDL DISCOUNT SRL;
- ↓ SC PROFI ROM FOOD SRL;
- ↓ SC TIM CRIS SRL;

4. Prestări servicii:

- ↓ SC ROSAL GRUP SRL – colectarea deșeurilor nepericuloase;
- ↓ SC RCS&RDS SA – activități de telecomunicații prin rețele de cablu;
- ↓ SC AUTODOM SRL – întreținerea și repararea autovehiculelor;
- ↓ PFA APOLTAN ROZALIA – activități de pompe funebre și similare;

Strategia de dezvoltare locală a orașului Luduș pentru perioada 2014-2020

- ↓ SC UNIVERSAL PRIVAT SRL – alte servicii de cazare, intermediari financiare;
- ↓ SC HAPPY SERV SRL – alte transporturi terestre de călători;
- ↓ SC PRIMELECTRIC SRL – lucrări de instalații electrice;
- ↓ SC ELECTRIC RASARITUL SRL – lucrări de instalații electrice;
- ↓ SC LUTEX SA – activități de servicii anexe pentru transport terestru;

5.Mesteșuguri:

- ↓ PFA BERCEA IOAN – repararea încălțămintei și articolelor din piele;
- ↓ PFA DEAC ELEMER – repararea aparatelor electronice de uz casnic;
- ↓ PFA MARGINEAN G. MARIA – repararea articolelor de uz personal și gospodăresc;
- ↓ PFA STRETE MARIA – finisarea materialelor textile.

6.Constructii:

- ↓ SC CIPRISCONS COM SRL – alte lucrări speciale de construcții;
- ↓ SC ROBAU GRUP SRL – lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale;
- ↓ SC POLIIZO CONSTRUCT SRL – lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale, lucrări de demolare;
- ↓ SC MER MONTAJ SRL - lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale;

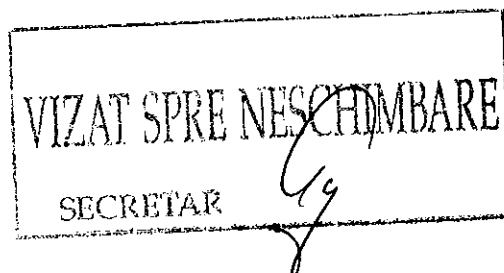
7.Agricultura:

- ↓ SC DOMINO GENERAL TRADING SERVICE SRL – cultivarea cerealelor, plantelor leguminoase și a plantelor de semințe oleaginoase, cultivarea legumelor și a pepenilor, rădăcinoaselor și tuberculilor;
- ↓ SC PROLECOM SRL – cultivarea legumelor și a pepenilor, a rădăcinoaselor și tuberculilor.

8.Creșterea animalelor și apicultura:

În zona orașului Luduș își desfășoară activitatea 206 persoane fizice autorizate înregistrate la circumscripția sanitar veterinară pentru creșterea animalelor, cum ar fi bovine, ovine, caprine și porcine. Dintre cei mai importanți crescători de animale menționam:

- ↓ PFA ANCA IOAN;
- ↓ PFA BOCA DOREL;
- ↓ PFA BOCA LUCA;
- ↓ PFA CĂLUGAR IACOB;
- ↓ PFA DETESAN MARIUS;

Strategia de dezvoltare locală a orașului Luduș pentru perioada 2014 2020

- ↓ PFA KOCSIS ROZALIA;
- ↓ PFA SOIOM IONEL;
- ↓ PFA CHIRILA IOAN;
- ↓ PFA COMAN VIOREL.

Referitor la apicultori în zona Luduș își desfășoară activitatea 15 apicultori cu un efectiv total de 1.064 de familii de albine dintre care cei mai importanți sunt:

- ↓ SZANTO FRANCISC;
- ↓ KCOLOSZ VALI;
- ↓ TALOS FRANCISC;
- ↓ SZEKERES ZOLTAN.

9. Alimentație publică:

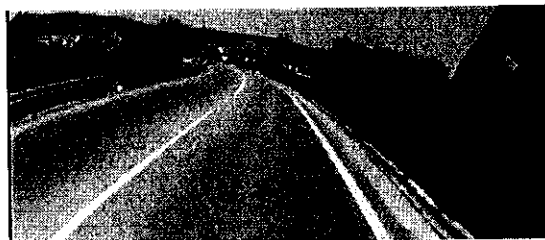
- ↓ SC AUTODOM SRL – restaurante, baruri și alte activități de servire a băuturilor;
- ↓ SC PANEM SRL – restaurante;
- ↓ SC XENIA INFO SRL - restaurante, baruri și alte activități de servire a băuturilor;
- ↓ SC ALEX VIO SRL - restaurante, baruri și alte activități de servire a băuturilor;
- ↓ SC BIGFAST SRL - - restaurante, baruri și alte activități de servire a băuturilor;
- ↓ SC BIG MAT SRL - - restaurante, baruri și alte activități de servire a băuturilor;
- ↓ SC ANDEPAN SRL - - restaurante, baruri și alte activități de servire a băuturilor.

Dintre cele mai reprezentative societăți comerciale care au o contribuție importantă la formarea produsului intern brut al orașului Luduș sunt:

- ➔ SC TEREOS ROMÂNIA ZAHĂRUL LUDUȘ SA;
- ➔ SC VITAFOAM ROMÂNIA SRL;
- ➔ SC SAMARCU SRL;
- ➔ SC RIAD TRADE SRL;
- ➔ SC RO DACIA COM SRL.

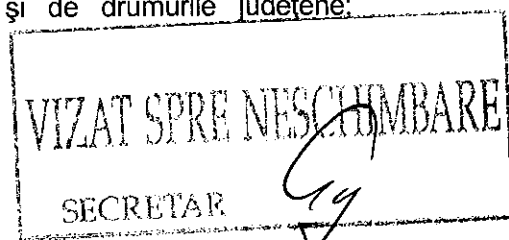
11. Infrastructura

Infrasctructura de transport

Orașul Luduș este traversat de drumul european E60 și de drumurile județene:

99

Strategia de dezvoltare locală a orașului Luduș pentru perioada 2014-2020

DJ107G (județul Alba – Atantis – Luduș) și DJ151 (Luduș – Sărmașu). De asemenea orașul Luduș beneficiază de transport pe cale ferată: calea ferată Tg. Mureș – Luduș – Războieni și calea ferată Tg. Mureș – Luduș – Sărmașu – Bistrița. Cele 2 drumuri județene care străbat orașul sunt într-o stare avansată de degradare necesitând ample lucrări de reabilitare.

Transportul public interurban este asigurat de operatori economici care dețin licența de transport public și efectuează curse regulate cu o frecvență de 30 minute către municipiul Tg. Mureș și orașele Târnăveni și Iernut.

Starea drumurilor nu se ridică la nivelul standardelor europene. Reducerea constantă după 1989 a volumului de investiții alocate pentru construirea, modernizarea și întreținerea drumurilor, la care se adaugă creșterea valorilor de trafic pe unele tronsoane, au dus la deprecierea continuă a stării drumurilor publice.

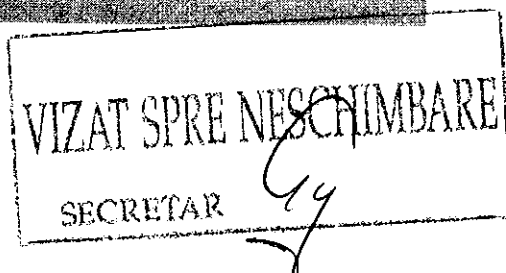
La nivelul orașului Luduș există conform nomenclatorului furnizat de primărie, un număr de 113 străzi a căror stare tehnică este următoarea:

- ◇ Străzi asfaltate și în stare foarte bună – 16;
- ◇ Străzi pietruite care necesită reabilitare – 63;
- ◇ Străzi asfaltate care necesită reabilitare – 29;
- ◇ Străzi parțial asfaltate și care necesită reabilitare – 5.

La data de 1 martie 2013 situația străzilor din orașul Luduș pe cartiere era următoarea:

Cartier Gheja

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014-2020

Are în componență 23 de strazi cu următoarele stări tehnice: cu excepția străzii Pacii, toate străzile din cartier sunt pietruite și necesită introducerea de canalizare menajeră și preluare a apelor pluviale. După realizarea acestei investiții străzile urmează a fi asfaltate. Strada Ațintișului necesită lucrări de reabilitare și modernizare prin asfaltare.

Cartierul Gării

Străzile care necesită lucrări de reabilitare și modernizare prin asfaltare sunt: 1 Mai, Fabricii, Gării (parțial), N. Grigorescu (parțial), Ioan Th. Olteanu, Topitoriei, Trandafirilor, Dr. Sepsi Lajos. Străzile (Grădinilor, Mioriței, Pajistei, Brusturului, Magnoliei, N. Grigorescu) necesită investiții pentru canalizare și preluarea apelor pluviale urmate de lucrări de modernizare și reabilitare prin asfaltare. Există 2 străzi care nu necesită intervenții și anume Recoltei și Zorilor.

Cartierul Luduș Est

Un număr de 6 străzi necesită lucrări de canalizare și preluarea apelor pluviale și apoi de asfaltare: str. Castanilor, Dobrogea, Noua, Panseluțelor, Salcânilor și Viorelelor. În cartierul Luduș Est străzile Ciocârliei, Lalelelor, Liliacului, Răsăritului, Rozelor, Uzinei de Apă nu necesită lucrări de reabilitare și modernizare fiind recent asfaltate.

Cartier Dacia Big

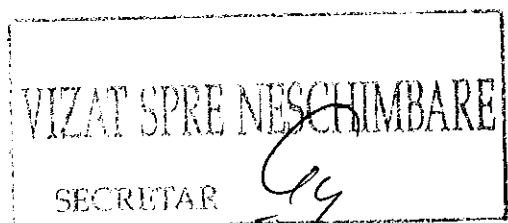
Străzile Bradului, Crinului, Garofiței, Lăcrămioarei, Libertății (parțial) necesită lucrări de modernizare prin asfaltare. Nu sunt necesare intervenții pe strada Rândunelelor. Pe strada Policlinicii trebuie introdusă canalizarea menajeră, refacerea canalizării pluviale precum și modernizarea acesteia prin asfaltarea carosabilului și refacerea trotuarelor.

Cartier Independenței Zăvoiuului

Strada Ioan Vladuțiu necesită investiții pentru introducerea canalizării și preluarea apelor pluviale și apoi lucrări de asfaltare. Lucrări de modernizare prin asfaltare parțială sunt necesare pe străzile Brândușei, Independenței, Pieței, Viitorului și Zăvoiuului. Bulevardul 1 Decembrie 1918 și strada Aleea Parcului au fost modernizate recent.

Cartier Centru Vechi

Lucrări de asfaltare sunt necesare pe strazile Avram Iancu (necesită o modernizare completă incluzând trotuare și o parcare în partea superioară a străzii lângă drumul de acces la capela mortuară) și Turzii. Există un număr de străzi de pământ care necesită asfaltare: strada Aurel Vlaicu, Bisericii, Bujorilor, Câmpului, Cioarga de Sus, Dealului, Dorului, Florilor, Frăgarilor, Grecilor, Izvorului, Mărășesti, Mica, Oarba, Sub Pădure, Traian și Viilor. Au fost recent modernizate și nu necesită intervenții străzile Republicii, 8 Martie (cu excepția zonei cu alunecare de teren) și Mihai Eminescu. Strada Gh. Barițiu trebuie modernizată prin construcția unui sens giratoriu la intersecția cu strada Republicii.

Strategia de dezvoltare locală a orașului Luduș pentru perioada 2014-2020

Cartier Roșiori

Cu excepția străzii Principale toate străzile din cartier necesită lucrări de reabilitare prin pietruire și asfaltare, refacerea pantelor pentru preluarea apelor pluviale, precum și introducerea canalizării menajere pe toate străzile din cartier: Avrămești, Ciurgău, Dosului, Dahu, Fundătură, Haitău, Școlii și Văii.

Se vor identifica soluții de finanțare pentru asfaltarea acestor străzi după introducerea canalizării.

Infrastructura tehnico-edilitară

În prezent orașul Luduș beneficiază de sistem centralizat de alimentare cu apă având atât aducțiuni cât și distribuție pe raza orașului. Datorită învechirii sistemului de alimentare cu apă, calitatea apei potabile lasă de dorit din punct de vedere a siguranței sănătății publice. În prezent nu sunt branșați la sistemul de alimentare cu apă toți locuitorii orașului.

Orașul Luduș beneficiază și de sistem de canalizare care preia apele uzate și apele pluviale. Rețeaua de canalizare nu acoperă toată suprafața administrativ teritorială a orașului Luduș.

Sunt necesare atât lucrări de reabilitare și extindere a sistemului de alimentare cu apă cât și lucrări de extindere a rețelelor de canalizare pentru preluarea apelor uzate și a apelor pluviale precum și reabilitarea uzinei de tratare a apei și construirea unei noi stații de epurare.

Distribuția de energie electrică

Energia electrică este asigurată în orașul Luduș prin CENTRUL DE EXPLOATARE MEDIE DE TENSIUNE ȘI JOASA TENSIUNE LUDUȘ, care aparține sucursalei de distribuție a energiei electrice Tg. Mureș, filiala Brașov a SC ELECTRICA SA. Distribuția energiei electrice se realizează prin rețele electrice de medie tensiune (20KV), postul de transformare medie/joasă tensiune și rețele electrice de joasă tensiune (0.4KV). Rețele electrice de medie tensiune sunt alimentate dintr-o stație de transformare de 110/20KV.

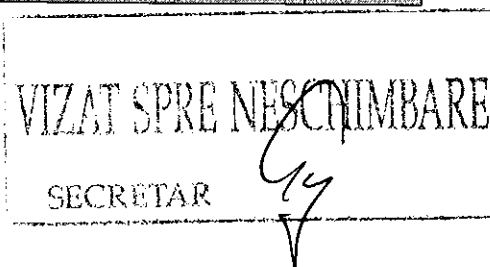
În ceea ce privește numărul de abonați la nivelul orașului Luduș există un număr de 7.329 de contracte cu următoarea distribuție:

- ✓ Luduș : 6.354 abonați;
- ✓ Gheja : 515 abonați;
- ✓ Roșiori : 385 abonați;
- ✓ Avrămești : 75 abonați.

Alimentarea cu energie electrică pe raza orașului Luduș poate fi sintetizată astfel:

Distribuția pe linii electrice și subterane

NR. CRT	LOCALITATE	LEA20KV	LES20KV	TOTAL KM	LEA0.4 KV	LES0.4K V	TOTAL KM

Strategia de dezvoltare locală a orașului Luduș pentru perioada 2014-2020

1	Luduș	17.727	8.382	26.109	36.74	22.1	58.84
2	Gheja	2.152	0	2.152	8.16	0	8.16
3	Roșiori	2.1	0	2.1	9.79	0	9.79
4	Avrămești	0.034	0	0.034	3.01	0	3.01
5	Total	22.013	8.382	30.395	57.7	22.1	79.8

Distribuția pe linii electrice subterane pentru iluminat public

NR. CRT	LOCALITATE	LEA IP în comun cu LEA 0/4KV	LEA IP	TOTAL LEA IP KM	LES IP
1	Luduș	35	0	35	3.5
2	Gheja	7.5	0	7.5	0
3	Roșiori	8.6	0	8.6	0
4	Avrămești	3	0	3	0
5	Total	54.1	0	54.1	3.5

Postul de transformare aeriene și subterane

NR. CRT	LOCALITATE	PTA 20/0.4KV	PTS 20/0.4KV	TOTAL PTA-PTS
1	Luduș	29	28	57
2	Gheja	2	0	2
3	Roșiori	6	0	6
4	Avrămești	1	0	1
5	Total	38	28	66

Legenda:

- LEA – linii electrice aeriene;
- LES – linii electrice subterane;
- LEA IP – linii electrice aeriene pentru iluminat public;
- LES IP – linii electrice subterane pentru iluminat public;
- PTA – post transformare aeriene;
- PTS – post transformare subterane.

Rețele de telecomunicații

În domeniul telecomunicațiilor, oferta comercială este dominată de compania de telefonie fixă ROMTELECOM fiind urmată de RCS&RDS și de companiile de telefonie mobilă ORANGE, VODAFONE, COSMOTE. Toate aceste companii asigură atât servicii de telefonie cât și servicii de internet. Gradul de acoperire prin telefonie mobilă crește de la an la an iar tendința de deconectare de la rețeaua de telefonie fixă este tot mai mare. Pe teritoriul orașului sunt asigurate recepționarea principalilor posturi de televiziune.

12. Infrastructura educațională

Strategia de dezvoltare locală a orașului Luduș pentru perioada 2014-2020

Școala românească din Gheja a fost înființată de Gh. Șincai, unul din corifeii școlii ardelenae, istoric, pedagog și om de cultură. Numit de guvernul din Sibiu director al școlii românești din Transilvania, Gh. Șincai a ridicat între anii 1782-1794 numărul școlilor românești la aproape 300. Printre acestea a fost și școala românească din Gheja, școala confesională susținută financiar și material de ortodoxii din sat. Școala românească din Luduș a fost la începuturile sale tot o școală confesională susținută financiar și material tot de ortodoxi din această așezare. Într-un ematism din anul 1900 se menționează faptul că în acel an se mai păstrau matricole școlare întocmite în 1835, aparținătoare școlii românești din Luduș. Istoricul ichiorean trasează începuturile acestei școli tot în perioada lui Gh. Șincai.

În anul 1863 școala românească din Luduș funcționa într-o clădire din lemn situată pe locul unde se află astăzi birourile cooperativei de consum.

În 1894 comunitatea românească din Luduș își construiește un nou local de școală cu pereții din bârne. Autoritățile maghiare au impus soluția unui nou local de școală.

În anul 1905 românii ludușeni au reușit să ridice un nou local de școală din cărămidă pe fundație de beton. Imediat după finalizarea lucrărilor de construcție autoritățile de la Budapesta au rechiziționat localul instalând Primaria comunei Luduș care a funcționat până în anii 60'. Actualmente localul adăpostește judecătoria din Luduș.

Rămasă din nou fără local școala românească a fost instalată în actuala casă parohială din curtea bisericii Sf. Apostoli Petru și Pavel.

Școala maghiară din Luduș a fost înființată în anul 1872 și a funcționat ca școală comunală fiind susținută financiar și material din bugetul comunei și din subvenții acordate de statul maghiar.

Școala maghiară din Luduș a fost construită între anii 1903-1905 când statul maghiar a înființat aici o colonie.

De menționat este faptul că mai multe comunități românești din Transilvania nu au putut să își păstreze școlile, între anii 1880-1914 fiind desființate peste 600 de școli românești.

În anul 1922 datorită sprijinului acordat de ministrul Gh. Cipăianu și de directorul liceului Sf. Sava din București ambii originari din Luduș, a fost înființat gimnaziul de stat care a funcționat până în anul 1928 când a fost transformat în școala elementară.

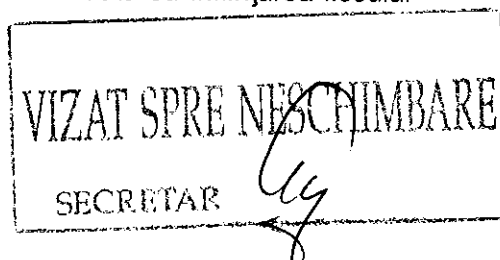
Între anii 1922-1944 la Luduș a funcționat și o școală de contabilitate care a pregătit contabili pentru federala de bănci zorile. În ziua de 5 septembrie 1944 aviația germană și maghiară a bombardat clădirea școlii clădirea fiind incendiată în bună măsură, ceea ce a determinat conducerea să transfere școala de contabilitate la Turda.

În anul 1935 la cererea ceferiștilor ludușeni a fost creată școala primară din cartierul CFR din primul an de funcționare având 3 clase într-o singură sală.

Primul învățător a fost Ioan Alexandrescu fiind transferat la școala din Roșiori unde a fost și ucis de un maghiar.

În timpul celui de al doilea război mondial la Luduș a existat și o școală de ucenici închisă în 1964.

În anul 1952 își începe cursurile școala medie de 10 ani în localul școlii generale numărul 1 care treptat se transformă în liceu. În anul 1966 odată cu înființarea liceului

Strategia de dezvoltare locală a orașului Luduș pentru perioada 2014 2020

de pe strada Crinului, liceul din centru devine liceul nr.1 care va mai funcționa până în 1977 sub denumirea de liceu de cultură generală și liceu industrial. La 19 septembrie 1977 profesorii acestui liceu au fost transferați la liceul nr.2.

Școala generală nr.2 de pe strada Crinului și-a început activitatea la 1 septembrie 1960 într-un local modern pentru acei ani. În anul 1979 la această școală se dă în folosință un nou corp cu 9 săli de clasă, iar prin numărul de elevi care a depășit frecvent cifra de 1.200 această școală era una dintre cele mai mari din județul Mureș.

În anul 1973 a fost inaugurată școala de copii care avea 90 de preșcolari și 150 de elevi școlari, orfani sau proveniți din familii cu boli tbc, familii din alte case de copii.

În anul 1973 a fost înființată și casa pionerilor devenită ulterior casa pionerilor și șoimilor patriei, iar după 1989 grupul copiilor.

Astăzi procesul de învățământ este asigurat în orașul Luduș de 6 grădinițe, 4 școli gimnaziale și 1 liceu cu următoarea componență:

Grădinița casa fermecată Luduș

Beneficiază de un număr de 150 de copii și 14 cadre didactice. Grădinița Fermecată Luduș are în subordine următoarele grădinițe:

- ➔ Grădinița cu program normal nr. 2 Luduș cu 76 de copii și 4 cadre didactice;
- ➔ Grădinița cu program prelungit nr. 1 Luduș cu 132 de copii și 14 cadre didactice;
- ➔ Grădinița cu program normal nr. 1 Luduș cu 29 de copii și 1 cadru didactic.

Școala gimnazială nr. 1 Luduș

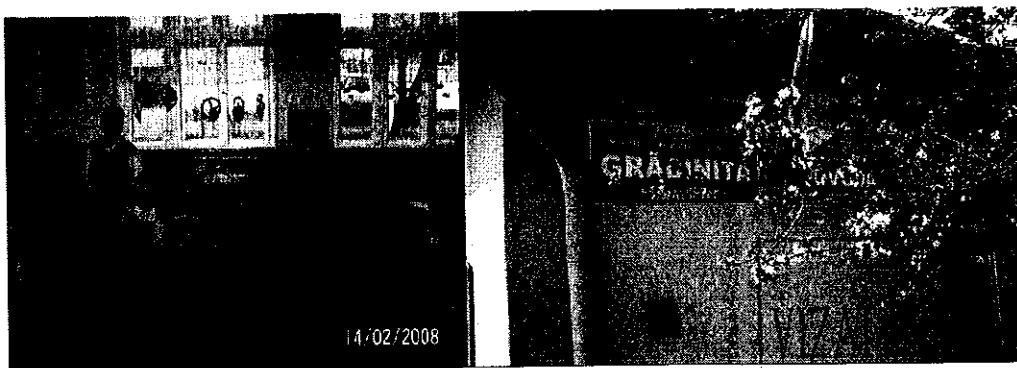
Școala are un număr de 541 de elevi înscriși iar procesul de învățământ este asigurat de un număr de 48 de cadre didactice. Școala gimnazială are în subordine:

- ➔ Școala gimnazială Petofi Sandor – Roșiori, Luduș – 15 elevi și 2 cadre didactice;
- ➔ Grădinița Roșiori-Luduș – 25 de copii și 3 cadre didactice.

Școala gimnazială Ioan Vlăduțiu Luduș

Are un număr de 701 elevi înscriși și 45 de cadre didactice. Școala gimnazială Ioan Vlăduțiu are în subordine:

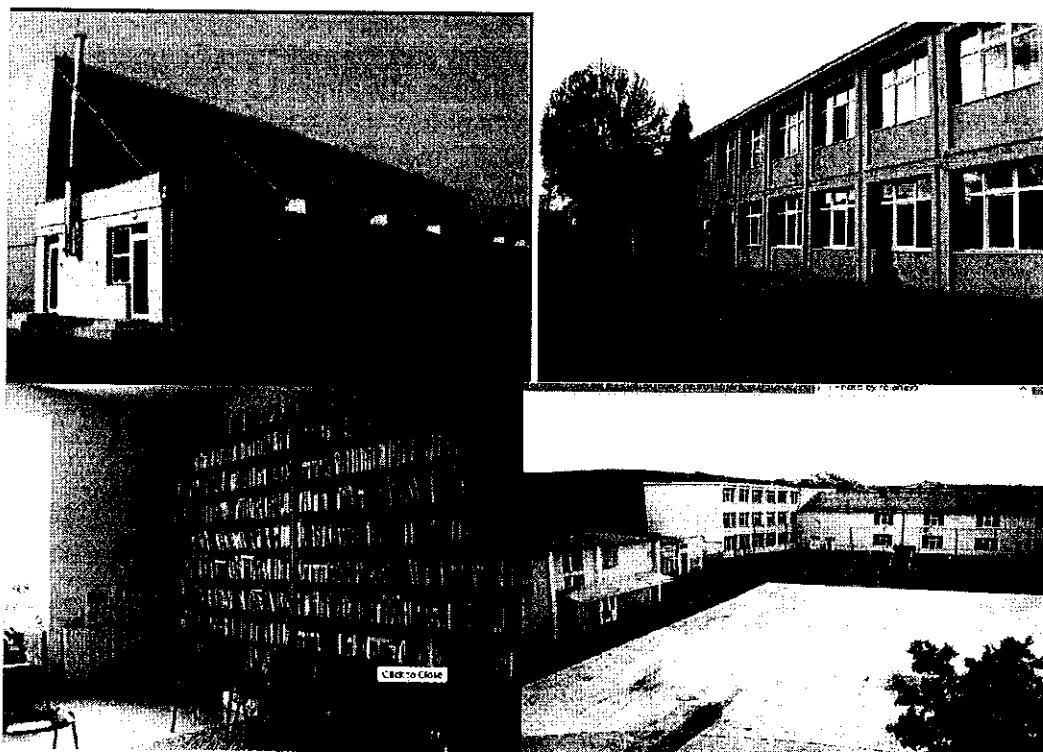
- ➔ Școala gimnazială Ioan Oltean – Gheja, Luduș – 93 elevi și 11 cadre didactice;
- ➔ Grădinița cu program normal – Gheja, Luduș – 38 de copii și 2 cadre didactice.

SECRETAR

SCHEMBARE

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014-2020

Liceul tehnologic nr. 1 Ludus

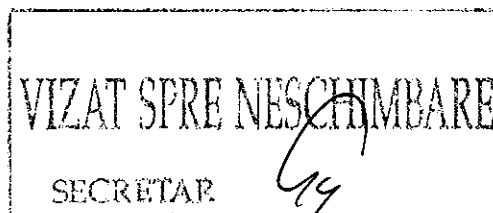
Liceul are un număr de 965 de elevi înscriși iar procesul de educație este asigurat de 55 de cadre didactice. Liceul beneficiază de următoarele specializări:

- Matematică-informatică;
- Științele naturii;
- Filologie;
- Electrotehnică;
- Megatronica;
- Mecanică;
- Textile;
- Mecanică auto.

La nivelul primăriei – serviciul social – există 1 creșă care are un număr de 20 de copii înscriși iar personalul este format din: 1 asistent medical, 3 infirmiere și 1 îngrijitor de curățenie.

Copii își pot petrece timpul liber într-un mod educativ înscriindu-se la clubul copiilor din oraș, care beneficiază în acest moment de un număr de 900 elevi și 7 cadre didactice. Clubul copiilor beneficiază de 7 cercuri didactice pe următoarele specializări:

- Tenis de masă – atletism;
- Informatică – jocuri logice;
- Atelierul fantezie – dans modern;
- Carting – foto;
- Electronice – construcții jucării;

Strategia de dezvoltare locală a orașului Luduș pentru perioada 2014-
2020

- ↓ Judo – skandenberg;
- ↓ Muzică vocal instrumental.

13. Infrastructura de sănătate

Sănătatea publică în orașul Luduș este asigurată de un număr de 31 de cabinete medicale individuale de familie și 1 spital orașenesc cu ambulatoriu de specialitate.

Structura organizatorică a spitalului orașenesc Dr. Valer Rusu Luduș este următoarea:

În decembrie 2012 structura de personal a spitalului era:

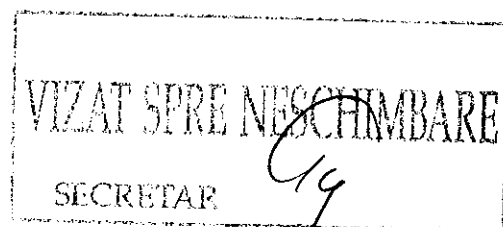
- ❖ Medici – 38;
- ❖ Cadre medii – 112;
- ❖ Infirmieri – 36;
- ❖ Îngrijitori curățenie – 26;
- ❖ Personal tehnic – 26;
- ❖ Alte persoane cu studii superioare – 3;
- ❖ Persoane angajate pe perioadă determinată – 7.

Spitalul beneficiază de următoarele specializări:

- ❖ Secția de medicină internă cu un număr de 44 de paturi;
- ❖ Secția de chirurgie generală cu un număr de 30 de paturi;
- ❖ Secția obstetrică – ginecologie cu un număr de 25 paturi;
- ❖ Secția pediatrie – cu un număr de 32 de paturi;
- ❖ Secția psihiatrie cronici – 35 paturi;
- ❖ Compartiment neo-natologie – 10 paturi;
- ❖ Compartiment boli infecțioase – 20 paturi;
- ❖ CPU;
- ❖ Unitate de transfuzie sangvină;
- ❖ Bloc operator;
- ❖ Analize medicale;
- ❖ Laborator radiologie și imagistică medicală;
- ❖ Serviciu de anatomie patologică;
- ❖ Laborator recuperare, medicină fizică;
- ❖ Compartiment explorări funcționale;
- ❖ Compartiment de prevenire și control al infecțiilor nozocomiale;
- ❖ Cabinet de planificare familială;
- ❖ Cabinet diabet zaharat – nutritive și boli metabolice;
- ❖ Dispensar TBC;
- ❖ Farmacie.

Spitalul orașenesc beneficiază și de un ambulatoriu integrat cu cabinete medicale cu specialități:

- ❖ Medicină internă;
- ❖ Orî;
- ❖ Oftalmologie;
- ❖ Chirurgie generală;
- ❖ Urologie;

Strategia de dezvoltare locală a orașului Luduș pentru perioada 2014-2020

- ❖ Neurologie;
- ❖ Dermatologie;
- ❖ Pediatrie;
- ❖ Gastroenterologie;
- ❖ Ortopedie și traumatologie;
- ❖ Psihiatrie;
- ❖ Cardiologie.

14. Infrastructura socială

Asistența socială la nivelul orașului Luduș este asigurată prin serviciul de asistență socială aflat în subordinea primăriei.

Obiectivul general al serviciului de asistență socială vizează crearea unui tot unitar și funcțional de servicii sociale la nivelul orașului Luduș, pentru prevenirea, limitarea și înlăturarea efectelor temporare sau permanente ale unor situații care pot genera sărăcie, marginalizare sau excluziune socială a persoanelor, familiilor, grupurilor unor comunități din oras.

Scopul general propus este să asigure un acces nediscriminatoriu al categoriilor defavorizate la servicii și prestații sociale adaptate la nevoile sociale actuale în vederea creșterii calității vieții și promovării principiilor de coeziune și incluziune socială.

Viziunea serviciului este asigurată de prevederile Legii nr. 292/2011, care, este noul cadru general de organizare, funcționare și finanțare a sistemului național de asistență socială în România prin care statul, reprezentat de autoritățile administrației publice intervine subsidiar și complementar sistemelor de asigurări sociale și compun sistemul de beneficii de asistență socială, astfel orice persoană eligibilă, indiferent de etnie, rasă, sex, apartenență religioasă poate să beneficieze de servicii și prestații sociale de calitate adaptate nevoilor identificate, în condițiile egale prevăzute de lege.

PROGRAME DE COLABORARE CU ASOCIAȚII ȘI FUNDAȚII

Copii aflați în dificultate:

-colaborare cu **Fundația Bonus Pastor**, filiala Ozd, pentru sprijinul și consilierea persoanelor dependente de substanțe;

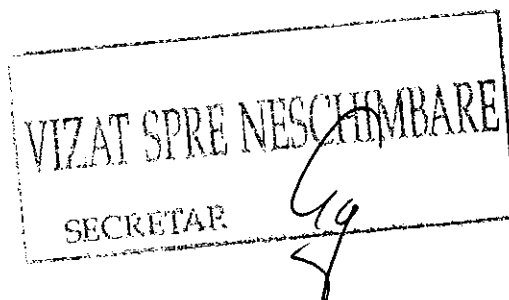
-colaborare cu **Fundația Kiwi** pentru copiii abandonați sau lipsiți temporat de ocrotire părintească.

Grup țință:

-copiii din sistemul de protecție specială, instituționalizați sau plasați în servicii alternative : 30 copii pentru care se face reevaluare trimestrială;

-copii care locuiesc cu părinții sau cu familia extinsă, dar care se află în risc de separare de familie, datorită unor cauze economico-sociale : 82 copii;

-copiii cu diverse dizabilități ce necesită cerințe educative speciale , inclusiv cu HIV/SIDA 10 copii;

Strategia de dezvoltare locală a orașului Luduș pentru perioada 2014-2020

- copiii generic denumiți „copiii străzii”:17 copii;
- copiii ai căror părinți se află la muncă în străinătate: 89 copii în evidență;
- copiii minori care sunt lipsiți temporar sau definitiv de ocrotire părintească, abuzați, neglijanți, care au săvârșit fapte penale: 10 copii în evidență
- copiii abandonați în unitățile sanitare, maternități, spitale: în prezent nu sunt

Persoane vârstnice:

- colaborare cu **Asociația Neguvernamentală „Caritas Metropolitan Greco-Catolic**, Blaj, Punct de lucru Luduș , în baza Contractului de asociere conform HCL nr. 20/ 24 februarie 2004, pentru organizarea și asigurarea funcționării în comun a „Centrului de îngrijire socio -medicală la domiciliu”.

Obiectiv: Îngrijirea socio-medicală la domiciliul persoanei vârstnice dependente de pe raza orașului Luduș prin asigurarea programului de recuperare și întreținere medicală.

Grup țintă:

- persoane vârstnice ce necesită instituționalizare : 15 persoane
- persoane vârstnice neinstituționalizate, dar cu grade de dependență diferite: 43 persoane;
- persoane vârstnice fără îngrijitori tradiționali (singuri) : 10 persoane
- persoane vârstnice, fără venituri, fără susținători legali, fără locuință, bolnavi:5 persoane;
- persoane vârstnice lipsite de capacitate de exercițiu, ce necesita punere sub interdicție 50 persoane cu curatele, 5 cu tutelă instituită.

Persoane cu handicap sau cu diferite dizabilități:

- colaborare cu **Fundația Alpha Transilvană** , HCL nr. 160 din 21 iulie 2010 , pentru susținerea parțială a unor servicii de recuperare și îngrijire a copiilor cu nevoi speciale și dizabilități din orașul Luduș, colaborare realizată din anul 2010 , colaborare revizuită anual și în anul 2013.

Obiectivul convenției este stabilirea condițiilor și a modalităților de colaborare în vederea accesului copiilor cu nevoi speciale la serviciile sociale cum ar fi :

- prin centrul de zi: servicii sociale primare – îngrijire, formarea deprinderilor de igienă personală, autoservire și autogospodărie, socializare și petrecerea timpului liber, respectiv servicii sociale specializate- abilitare și reabilitare, psihoterapie și terapii la recuperare neuro-motorii;

- prin programul ambulatoriu sau de intervenție timpurie: servicii sociale specializate-abilitare și reabilitare, psihoterapie și terapii de recuperare neuro-motorii.

- colaborare cu **Asociația „Impuls”**, pentru finanțarea parțială în anul 2013 a serviciilor de îngrijire și recuperare pentru copiii cu handicap grav cu asistent personal. În cadrul colaborării se asigură sprijinul familiei și al copilului pentru încadrarea socială, acces la tratamentul de recuperare, pregătirea în vederea accesului la programele speciale de educație.

- colaborare cu **Fundația Inimile** pentru ajutorarea persoanelor având handicap fizic, cu dispozitive medicale.

Grup țintă:

Strategia de dezvoltare locală a orașului Luduș pentru perioada 2014-2020

-persoanele cu dizabilități care au abilități necesare încadrării în muncă : 10 persoane;

-persoanele cu dizabilități cu un grad ridicat de dependență : 125 persoane încadrate în gradul grav de handicap , cu asistent personal sau însoțitor

Alte colaborări și asocieri :

-colaborare cu Fundația Bonus Pastor , filiala Ozd, pentru sprijinul și consilierea persoanelor dependente

- colaborare și asociere cu **Asociația „ Filantropia Ortodoxă Alba Iulia ,, Filiala Luduș** , din în vederea funcționării serviciului Cantina socială , în baza HCL nr.38 din 27 martie 2007, Legii nr. 208/1997, prin care se furnizează servicii de cantină socială pentru persoane marginalizate sau în risc de marginalizare socială de pe raza orașului Luduș având un număr mediu de 85 persoane beneficiari / an.

Categorii de beneficiari:

-copiii în vârstă de până la 18 ani, aflați în întreținerea acelor familii al căror venit net mediu lunar pe o persoană în întreținere este sub nivelul venitului net lunar, pentru o persoană, luat în calcul la stabilirea ajutorului social;

-tinerii care urmează cursuri de zi la instituțiile de învățământ ce funcționează în condițiile legii, până la terminarea acestora, dar fără a depăși vârsta de 25 de ani, respectiv 26 de ani în cazul celor care urmează studii superioare cu o durată mai mare de 5 ani și care provin din familii defavorizate;

-persoanele care beneficiază de ajutor social sau de alte ajutoare acordate în condițiile legii și al căror venit este de până la nivelul salariului minim lunar pe economie. pentru o persoană singură, luat în calcul la stabilirea ajutorului social;

-pensionarii al căror venit nu depășește 600 lei lunar pe membru de familie;

-persoanele care au împlinit vârsta de pensionare, aflate într-una dintre următoarele situații: sunt izolate social, nu au susținători legali, sunt lipsite de venituri;

-persoane cu handicap al căror venit nu depășește salariul mediu net lunar pe economie pe membru de familie;

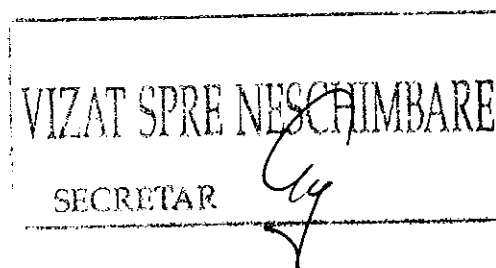
-orice persoana care, temporar, nu realizează venituri.

Persoanele îndreptățite să beneficieze de serviciile cantinei de ajutor social, și care realizează venituri ce se situează peste nivelul venitului net lunar, pentru o persoană singură, luat în calcul la stabilirea ajutorului social, pot beneficia de serviciile cantinei de ajutor social, cu plata unei contribuții de 30% din contravaloarea mesei.

Activitatea socială în orașul Luduș este completată și de o serie de asociații și fundații dintre care putem aminti:

- Asociația Tineretului și Sportului Sport-In;
- Asociația Europeană pentru Siguranță și Antidrog;
- Asociația Culturală Petroczy Kata Szindonia;
- Asociația Vânătorilor Sportivi Zimbrul;
- Ansamblul Artistic Transilvania;
- Asociația Sportivă Mureșul;
- Asociația Dr. Valer Russu Luduș.

15.Lăcașuri de cult

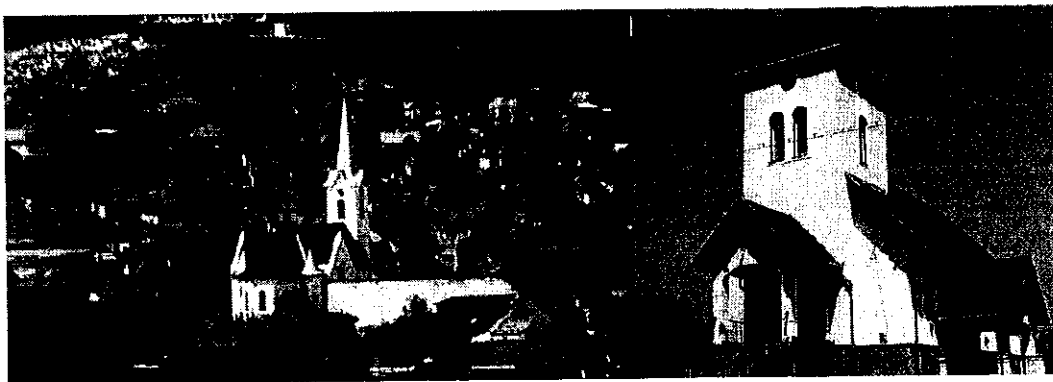

Strategia de dezvoltare locală a orașului Luduș pentru perioada 2014-
2020

Asa cum reiese din recensământul populației efectuat în 2011 orașul Luduș este o aglomerare multi-etnică și multi-religioasă.

Culte religioase sunt reprezentate de mai multe biserici și anume:

- Biserica ortodoxă Sfântul Vasile cel Mare;
- Biserica ortodoxă protopiat;
- Biserica ortodoxă Luduș 1;
- Biserica ortodoxă din Gheja;
- Biserica romano catolică din Luduș;
- Biserica reformată din Avrămești;
- Biserica reformată mare din Luduș;
- Biserica reformată din Roșiori;
- Biserica adventistă de ziua a 7-a Bethel;
- Biserica adventistă de ziua a 7-a Imanuel;
- Biserica penticostală Maranatha Luduș;
- Biserica baptistă din Luduș;
- Biserica martorii lui Iehova.

16. Turism

Poziționarea geografică și istoria recomandă Ludușul ca un centru turistic de interes. Oraș al zahărului cum era intitulat s-a transformat rapid din așezare rurală în oraș. Cartierul vechi se află pe malul drept al Mureșului, aceasta fiind o zonă care pare înghesuita sub versanții dealurilor vecine.

Așezarea este atestată documentar încă din anul 1377 sub numele de LUDAS și a fost declarat oraș în anul 1960.

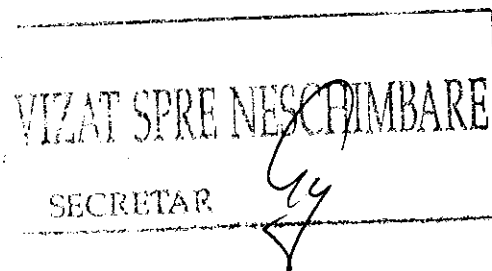
Printre atracțiile turistice ale orașului Luduș cele mai importante sunt:

- Necropola de la Gheja;
- Situl arheologic de la Luduș;
- Conacul Banffy din Gheja;
- Castelul Banffy din Gheja;

Conacul Banffy rămâne un reper arhitectural important pentru localitate. A fost construit de *Győrffy de Losád* în jurul lui 1868 (anul căsătoriei sale în Gheja; ulterior a avut doi fii), apoi a trecut la *Sándor Bethlen de Bethlen* în jurul anului 1881 (perioada când i s-au născut la Gheja doi fii). În anii 1890 castelul a devenit posesiunea lui *János Bánffy de Losoncz*, deși se pare că există o suprapunere cu perioada în care castelul a aparținut familiei Bethlen. Istoricul celor două familii sugerează că edificiul a devenit proprietatea lui Bánffy la câțiva ani după ce a fost construit. Se poate ca, timp de un deceniu, castelul să fi fost folosit în comun de familiile Bethlen și Bánffy.

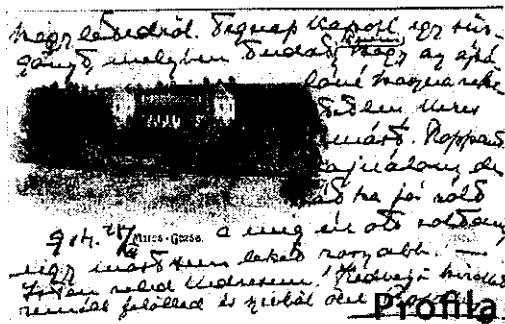
Renumitul clown elvețian *Grock* a petrecut o vreme la castel ca profesor particular de limba franceză, călărie și tenis al copiilor lui Bethlen Sándor și distrându-i cu acrobații. Biografia lui Grock e sumară și amintește de "cei trei fii ai lui Kálman Bethlen" (deși au fost doar doi), De fapt, unul dintre fii se numea Kálman, iar tatăl lor Sándor.

Castelul este înălțat pe un dâmb ușor înclinat, construcția constând din două corpuri poligonale legate între ele de clădirea propriu-zisă. La parterul construcției cu două nivele se întinde un coridor cu coloane dorice, iar la etaj o loggia cu coloane fără capitel. Așezarea simetrică a bazei a avut ca rezultat o fațadă frumoasă, la axul căreia s-a construit un hol impunător. Transformările de mai târziu au stricat frumusețea fațadei simetrice. Forma hexagonală a bastioanelor, pervazurile geamurilor acestora, ornamentele colțurilor, precum și acoperișul sub formă de plan frânt sunt caracteristice

Strategia de dezvoltare locală a orașului Luduș pentru perioada 2014-2020

stilului baroc. În ansamblul lor, cele trei corpuri de clădire dau construcției o aură romantică.

Castelul Gheja, 1914

Castelul este încadrat în lista Monumentelor Istorice din România în categoria de importanță B, Cod LMI: MS-II-m-B-15680, adresa: Str. Castelului nr. 3

În jurul castelului există un parc cu arbori ornamentali și o livadă, ambele însumând 45 hectare. Căii pentru trăsurile și călărie își aveau grajdurile între Gheja și Luduș, în locul numit "La bolboană", iar animalele de muncă și

atelajele la "Hodaie", la hotarul numit Răzoare. Cele două familii de nobili din Gheja, Bánffy și Bethlen, dețineau peste 700 de hectare de teren. După plecarea familiei Bánffy, domeniul a fost administrat de un anume I. Moldovan. Terenul arabil a fost împărțit la reforma agrară cu precădere veteranilor și văduvelor de război. Parcul a fost parcelat pentru construcția de locuințe, rămânând doar 15 hectare de livadă care au fost folosite de CAP până în 1990. Castelul a fost naționalizat în 1948 și a fost preluat de Gospodăria Agricolă Colectivă (GAC), care a instalat aici birouri și a folosit pivnița, magazinele și grajdurile. În anul 1955 GAC-ul și-a mutat sediul, iar în 1960 castelul a fost preluat de Ministerul Sănătății. După amenajare și conectarea la utilități, aici a fost amenajată secția de psihiatrie a spitalului orașenesc, având 120 de paturi. După 1990, spitalul a primit 0.5 hectare din suprafața livezii.

Domeniul a fost deținut, în ordine, de baronii Bánffy Bela, János (senior), János (junior). Ultimii proprietari ai castelului înainte de naționalizare au fost

Losonczy

bárá

Bánffy

László

(1896-

1974, fiul

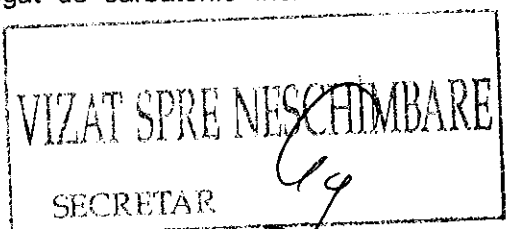
lui János

senior) și

soția sa, Zejkfalvi Zeyk Heléna (1909-1990). În anul 1943 au avut o fiică, Éva Mária Rozália Heléna Johanna (1943-2009), care a copilărit la castel; mai târziu au avut și un fiu, János (Jankó). În anul 1995, baroneasa Bánffy Éva a revendicat posesiunile familiei. I s-au restituit o parte dintre ele, iar pentru altele (inclusiv castelul din Gheja) i s-a recunoscut dreptul de posesiune. După moartea sa, în 2009, moștenitor a devenit Bánffy Imre, băiatul fratelui său János, care locuiește în Germania la fel ca tatăl său și are dublă cetățenie.

Între manifestările spirituale ale poporului român datina colindatului a ocupat un loc de frunte. Ea a fost însoțită întotdeauna de melodii și texte transmise prin viu grai din generație în generație. Colindatul este îndeosebi legat de sărbătorile închinete

Strategia de dezvoltare locală a orașului Luduș pentru perioada 2014-2020

nașterii domnului Iisus Hristos, anul nou și botezul domnului. Cel mai important moment este seara de ajun a Crăciunului, moment căruia îi sunt dedicate cântările de Crăciun, al căror text conține imaginea românească a Nașterii Domnului.

În tradiția maghiară paștele mai este numit cocolirea, deoarece cu ocazia acestei sărbători oamenii au obiceiul să ocolească biserica cântând psalmi și cântece religioase. După ocolirea bisericii tinerii maghiari se duc să curețe izvoarele de urmele lăsate de iarna. Un alt obicei în prima zi de paște este cel al stropitului fetelor de către feciorii care le curtează.

Cultura populară autentică și tradițiile din moși strămoși pot fi întâlnite în această zonă, cântecele și dansurile populare, tradițiile și obiceiurile care se respectă an de an contribuie la creșterea atractivității ludoșului ca destinație turistică plină de originalitate. Conform Repertoriului Arheologic Național, în Luduș sunt inventariate 6 situri arheologice:

1. Așezarea Bodrogkeresztúr de la Luduș - "Fabrica de Spirt", malul stâng al Mureșului - locuire civilă din epoca bronzului. Al. Popa încadrează fragmentele ceramice în faza III a culturii Tisa.

2. Așezare aparținând culturii Coțofeni de la Luduș - "Izvor" (Ciurgău, La Rozmany), lângă fostul CAP - locuire civilă din epoca bronzului.

3. Așezarea de epoca bronzului de la Luduș, la abator - locuire civilă.

4. Situl arheologic de la Luduș - "Fabrica de zahăr", pe terenul fabricii de zahăr și al topitoriei de in - locuire civilă, cu o suprafață de 5 ha. În acest site au fost descoperite o necropolă Hallstadt, un tezaur monetar roman (sec. II), o așezare din epoca romană (sec. II-III), o așezare și necropolă din epoca romano-bizantină (sec. IV-V), o așezare și necropolă din epoca medievală timpurie (sec. XI-XII).

5. Situl arheologic de la Luduș-Bara, la NV de oraș - locuire civilă. Aici au fost investigate așezări din epoca bronzului timpuriu (cultura Coțofeni), epoca migrațiilor (sec. IV), epoca medievală timpurie.

6. Așezarea romană de la Luduș - "Ferma legumicolă", în stânga șoselei naționale Târgu Mureș - Turda - Cluj Napoca spre Chețani - locuire civilă din epoca romană.

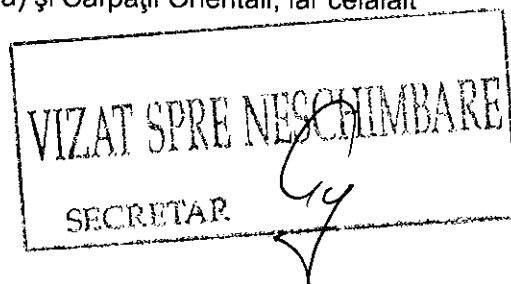
La Gheja sunt inventariate 3 situri arheologice:

1. Necropola de incinerare de la Gheja-Gară - descoperire funerară. Aici a fost descoperit un mormânt din epoca bronzului timpuriu, faza culturală Bodrogkeresztúr, precum și o necropolă de incinerare din epoca migrațiilor, secolul IV. Suprafața sitului este de 0.2 ha, iar starea de conservare este bună.

2. Așezare aparținând epocii bronzului de la Gheja - locuire civilă. Situl se află pe o terasă, în punctul Gheja bătrână și aparține epocii bronzului mijlociu, faza culturală Sighișoara - Wietenberg.

3. Mormântul de la Gheja - "Cariera de piatră" - descoperire funerară. Date necunoscute, faza culturală neprecizată.

În timpul stăpânirii romane Mureșul era intens navigat. Romanii transportau, cu ajutorul plutelor și bărcilor, sare de la Ocna Mureș până la Brâncoveniști, dar și cereale și animale. De altfel, plutăritul s-a practicat pe Mureș până la construcția căii ferate. Pe teritoriul de astăzi al Ludoșului se intersectau două drumuri romane: unul care, urmând cursul Mureșului, făcea legătura între Apulum (Alba Iulia) și Carpații Orientali, iar celălalt

Strategia de dezvoltare locală a orașului Luduș pentru perioada 2014 2020

unea Potaissa (Turda) cu valea Târnavelor, trecând prin Triteni, Pădureni, Tăureni, Luduș și Ozd.

Obiectele descoperite sunt expuse în muzee din Budapesta, Szeged, Cluj-Napoca. În afară de aceste situri, obiecte disparate descoperite în zonă (așchii de silex, un ciocan neolitic păstrat pentru o vreme la Școala Generală din Gheja și preluat de Direcția pentru Patrimoniul, cioburi ceramice, monede bizantine) atestă viețuirea continuă pe meleagurile Ludușului din preistorie și până în vremurile noastre.

17. Personalități ludușene

Orașul Luduș se poate lăuda cu o serie de personalități care s-au născut, au copilărit sau au studiat în această zonă.

Dr. Eugen Onac – cercetător senior – s-a născut în orașul Luduș și a absolvit apoi liceul Alexandru Papiu Ilarian din Tg. Mureș în 1994 după care devine student al Universității din București la Facultatea de Fizică. Eugen Onac este nominalizat la un stagiu la Universitatea tehnică Brandenburg din Cotbuss Germania unde în 2001 finalizează un master în domeniul fizicii materialelor. În anul 2005 obține titlul de doctor la universitatea tehnică din Delft Olanda.

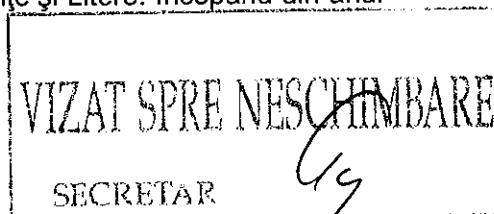
Eugen Onac a condus echipa care a dezvoltat cel mai subțire LCD, prototipul având o grosime de 8.8mm.

Dr. Valer Russu – medic de excepție – întemeietorul primului spital din Luduș s-a născut la 24 iulie 1900 în comuna Liceștii de Câmpie județul Bistrița. A urmat cursurile școlii primare din comună iar cele liceale la Blaj. Beneficiind de o bursă în anul 1919, a devenit student al facultății de medicină din cadrul Universității Cluj. La absolvire în anul 1926 a obținut licența în ginecologie și boli infecțioase. În anul 1928 a renunțat la cariera universitară și a preferat să devină medic de plasă la Luduș unde și-a deschis un cabinet medical. Din propriile sale venituri a reușit în anul 1930 să înființeze primul spital din Luduș și din Câmpia Transilvaniei într-un local oferit de primărie care era în stadiu avansat de degradare.

Rodica Olteanu absolvent al institutului de arte plastice din Cluj Napoca desfășoară de peste 2 decenii o activitate multiplă realizând scenografia pentru cinema și seriale tv. Partea cea mai impresionantă din creația sa o constituie portretistica de investigație psihologică, genul cel mai pretențios al plasticii pe care artista îl slujește cu îndemănare.

Pompei Hărășteanu, cu o carieră de excepție și care paradoxal a făcut casă bună cu modestia și discreția. Pompei Hărășteanu este de o rară capacitate de înțelegere și exprimare în mai toate genurile, epocile și stilurile muzicii.

Prof. univ. dr. Iulian Boldea, s-a născut în 2 martie 1963 în orașul Luduș. După studiile efectuate în oraș urmează cursurile liceului din Tg Mureș pe care le-a absolvit în 1981. În anul 1985 devine student al facultății de filologie din Cluj Napoca secția romano franceză. Între anii 1985-1989 a fost redactor al revistei Echinoc, iar între 1987-1989 redactor șef adjunct. A publicat mai multe studii critice, eseuri, cronici literare și poeme. În 1996 obține doctoratul în filologie cu teza intitulată Fața și reversul textului. Din anul 2002 este profesor universitar la Universitatea Petru Maior din Tg. Mureș iar din 2004 îndeplinește funcția de decan a facultății de Științe și Litere. Începând din anul

Strategia de dezvoltare locală a orașului Luduș pentru perioada 2014-
2020

2005 este director al centrului de cercetare modernitate și post-modernitate în literatura română a sec XX, centru acreditat de consiliul național din învățământul superior.

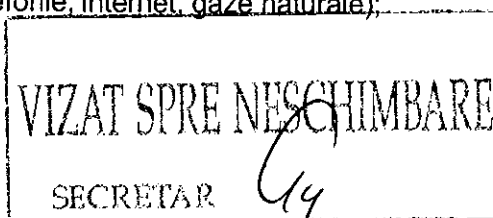
PARTEA a III-a : OBIECTIVELE STRATEGIEI LOCALE DE DEZVOLTARE

1. Obiective generale

Strategia de Dezvoltare Locală se adresează comunității locale, care și-a arătat interesul pentru obiectivele prezentei strategii și pe care le susținem, așa cum reiese din consultarea comunității.

Principalele obiective ale dezvoltării durabile ale orașului Luduș constau în:

- ✓ Dezvoltarea infrastructurii de bază în tot orașul și asigurarea accesului neîngrădit al populației și celorlalți consumatori la această infrastructura (apă-canalizare, electricitate, transport, telefonie, internet, gaze naturale);

Strategia de dezvoltare locală a orașului Luduș pentru perioada 2014-2020

- ✓ Protecția mediului;
- ✓ Reducerea sărăciei;
- ✓ Regenerare urbană (regenerarea capitalului natural, în special a terenurilor și a resurselor de apă contaminate, precum și reabilitarea urbană prin refacerea și dezvoltarea obiectivelor culturale și turistice);
- ✓ Dezvoltarea economică – prin amenajarea și dotarea cu utilități a unor terenuri, situate în apropierea orașului (parc industrial) și acordarea unor facilități în vederea atragerii și susținerii agenților economici;
- ✓ Dezvoltarea serviciilor publice. Ținând cont de condițiile specifice ale zonei, în subsidiar obiectivelor generale, administrația locală își propune și își asuma totodată responsabilitatea față de această zonă urbană și față de persoanele defavorizate.

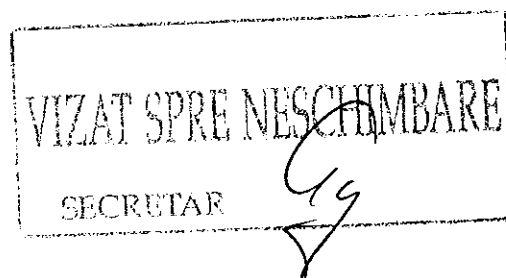
Formularea strategiei pornește de la următoarele premise:

- ✓ să îmbunătățească condițiile de viață ale locuitorilor (locuințe, locuri de muncă, zone de recreere și de practicare a activităților sportive la standarde europene);
- ✓ să ridice standardul calitativ al designului orașului, al construcțiilor, serviciilor și a imaginii în general;
- ✓ să ofere oportunități pentru intervenția sectorului privat în operațiunile orașului, fie sub forma investițiilor directe în proiecte izolate, fie sub forma parteneriatelor sau consultărilor permanente între parteneri;
- ✓ să permită o anumită flexibilitate de adaptare la inevitabilele schimbări ce au loc în oraș. De aceea, procesul de planificare trebuie să fie creativ, participativ și anticipativ.

În conformitate cu premisele de formulare a strategiei și cu perspectivele de dezvoltare a orașului Luduș, conceptul strategic trebuie formulat astfel încât transpunerea sa într-un plan strategic să asigure un pachet de acțiuni care vor conduce la creșterea economică, creșterea bazei de impozitare, crearea de locuri de muncă și îmbunătățirea calității mediului de viață al comunității. Conceptul strategic de dezvoltare se traduce astfel printr-o dezvoltare economică datorată poziției geostrategice a orașului, determinată de atragerea de firme/activități economice/investiții. În acest sens, trebuie urmate două puncte prioritare: creșterea gradului de atractivitate a orașului (prin îmbunătățirea imaginii, a calității vieții, prin revitalizare urbană) și facilități de atragere a firmelor private (prin investiții în infrastructură, oferta de terenuri și clădiri, servicii strategice, facilități fiscale, etc.)

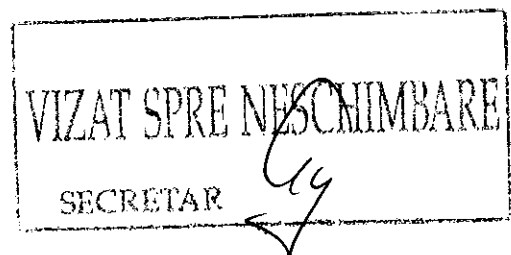
Având în vedere că o așezare urbană nu este un sistem închis, iar realizarea celor șase obiective principale se întemeiază pe aplicarea unui management care să conducă la dezvoltare și/sau regenerare urbană, politicile, planificarea strategică urbană, precum și realizarea programelor și proiectelor se vor face cu respectarea următoarelor principii:

- ✓ Dezvoltare durabilă, astfel încât pe termen lung să se producă schimbări majore de cultură și atitudine în ceea ce privește utilizarea resurselor de către populație și operatorii economici;

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014
2020

- ✓ Întărirea capacității instituționale prin: management eficient, definirea și restructurarea serviciilor publice în raport cu resursele financiare actuale, cu obiectivele dezvoltării durabile, precum și cu doleanțele și cerințele comunității;
- ✓ Crearea unei rețele de comunicații în scopul schimbului de informații cu municipalitatea sau alte orase cu privire la utilizarea celor mai bune practici (în management urban sau management de proiect);
- ✓ Realizarea programelor și proiectelor prin parteneriat public-privat;
- ✓ Realizarea acelor programe și proiecte pe care sectorul privat nu le poate finanța, prin accesarea de programe cu finanțare guvernamentală și a programelor cu finanțare din fonduri structurale;
- ✓ Integrarea politicilor atât pe orizontală, pentru a se realiza un efect sinergic simultan între sectoare, cât și pe verticală, având în vedere corelarea și integrarea politicilor de dezvoltare ale orașului cu politicile de dezvoltare ale județului și ale regiunii din care face parte;
- ✓ Managementul resurselor, ce presupune integrarea fluxurilor de resurse energetice, materiale, financiare și umane într-un ciclu natural;
- ✓ Utilizarea mecanismelor de piață pentru a atinge ținta durabilității, respectiv emiterea de reglementări pentru eco-taxe și funcționarea utilităților publice în sistem de piață, evaluarea investițiilor după criterii de mediu, luarea în considerare a problemelor de mediu la întocmirea bugetului local;
- ✓ Caracterul durabil al arhitecturii, în temeiul căruia se stabilesc reguli privitoare la materialele de construcții, design-ul unei clădiri, bioclimatul, densitatea clădirilor într-un areal, orientarea spațială a acestora, "structuri verzi" în jurul clădirilor, microclimat;
- ✓ Realizarea unui program sau proiect fără a afecta cultura unei comunități, ori pentru a recupera moștenirea culturală și/sau tradițiile întregii comunități locale;
- ✓ Interzicerea multiplicării serviciilor publice, dacă acestea nu servesc unei nevoi locale;
- ✓ Fixarea regulilor de utilizare rațională a terenurilor pentru toate proiectele de dezvoltare în baza planului de urbanism general, ca instrument de planificare spațială;
- ✓ Analiza capacității tehnice de execuție;
- ✓ Evaluarea eficienței utilizării resurselor financiare și umane;
- ✓ Evaluarea viabilității financiare a unui program sau proiect prin prisma veniturilor fiscale obținute;
- ✓ Identificarea nevoilor comunității locale și a priorităților acesteia;
- ✓ Compatibilitatea între lansarea unui program sau proiect și nevoile comunității;
- ✓ Evaluarea nevoilor comunităților sărace și a capacității administrației locale de a asigura accesul acestora la locuință, locuri de muncă și servicii publice de bază;
- ✓ Protecția mediului;

Strategia de dezvoltare locală a orașului Luduș pentru perioada 2014 2020

- ✓ Realizarea unui program sau proiect în parteneriat cu sectorul privat, ori realizarea unui program sau proiect de către sectorul privat, pentru a transfera costurile unei investiții, dacă există oportunitatea de a obține profituri viitoare;
- ✓ Realizarea unor parteneriate cu instituții publice locale/regionale, care să deservească atât locuitorii orașului Luduș cât și pe cei din comunele învecinate;
- ✓ Asigurarea publicării informațiilor cu impact în investiții (informații topografice, informații statistice privind economia locală și regională, regulamentul de urbanism, planul de urbanism general și planurile de urbanism zonal).
- ✓ Realizarea unor parteneriate (asociații de dezvoltare intercomunitare), cu administrațiile locale din jur, în vederea accesării unor programe care să conducă la dezvoltarea întregii zone;

Obiective generale

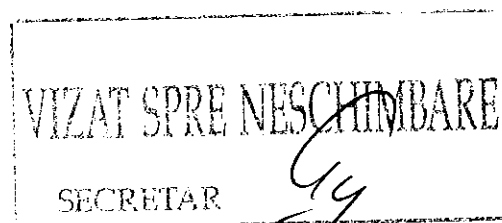
Principalele obiective ale strategiei de dezvoltare locale a orașului Luduș sunt:

- ✓ Asigurarea condițiilor pentru crearea unor activități rentabile în agricultură, zootehnie și alte ramuri ale economiei;
- ✓ Acoperirea terenurilor neproductive și a terenurilor degradate prin plantarea arborilor;
- ✓ Protejarea mediului prin conformarea progresivă cu standardele de mediu din Uniunea Europeană pe care România va trebui să le atingă în totalitate;
- ✓ Optimizarea sistemului de sănătate local;
- ✓ Asigurarea accesului neîngrădit al populației și al consumatorilor economici la infrastructura (apă, canalizare, distribuție gaze, căi de transport, telefonie);
- ✓ Ajustarea la standardele europene a școlilor și grădinițelor;
- ✓ Luarea de măsuri pentru excluderile sociale, a înlăturării dezechilibrelor sociale și creșterea ratei de ocupare prin crearea de noi oportunități investiționale.

În concluzie obiectivul general este dezvoltarea durabilă și echilibrată a orașului Luduș, prin integrarea aspectelor economice, sociale și de mediu care vor contribui la valorificarea potențialului orașului până în anul 2020.

Pentru atingerea obiectivului general s-au stabilit 6 direcții prioritare de dezvoltare:

- Infrastructură și utilități;
- Economie și turism;
- Mediu;
- Învățământ, sport, cultură și culte;
- Sănătate și asistență socială;

Strategia de dezvoltare locală a orașului Luduș pentru perioada 2014
2020

- Administrație publică locală.

2. Obiective specifice

O dată identificate direcțiile prioritare de dezvoltare ale orașului Luduș, s-a trecut la definirea obiectivelor specifice.

a) Infrastructură și utilități

Transport

- ✓ Modernizarea tuturor drumurilor urbane care prestează în folosul public nevoile curente ale locuitorilor și activităților economice;
- ✓ Lucrări de reabilitare și construcție de poduri strategice;
- ✓ Amenajarea trotuarelor și a căilor de acces din cartiere;
- ✓ Corelarea sistemului de transport al persoanelor sau de mărfuri;

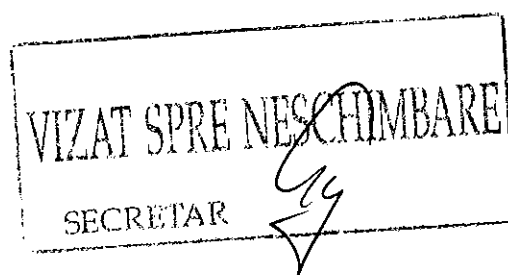
Utilități

- ✓ Reabilitarea și extinderea sistemului de canalizare și stației de epurare;
- ✓ Reabilitarea și extinderea sistemului de apă din oraș;
- ✓ Extinderea rețelei de iluminat public cu energie electrică;
- ✓ Respectarea regulilor de folosire durabilă a terenurilor din oraș conform planului de urbanism general, ca instrument de planificare spațial;

b) Economie și turism

- ✓ Sprijinirea și promovarea unei industrii diversificate, mobile și capabile să dea posibilitatea de împlinire profesională și materială a locuitorilor orașului Luduș;
- ✓ Economie productivă de venit la bugetul local;
- ✓ Constituirea unei industrii nepoluante și durabile;
- ✓ Protejarea întreprinderilor mici care desfășoară activități productive și participă la dezvoltarea zonei;
- ✓ Promovarea și susținerea unor tehnici eficiente de marketing pentru atragerea capitalului privat în zonă;
- ✓ Implementarea proiectelor pentru dezvoltarea zonelor turistice și de agrement;
- ✓ Construirea și amenajarea unor locuri pentru activități de picnic;
- ✓ Susținerea înființării unui parc industrial;
- ✓ Dezvoltarea unor proiecte pentru desfacerea în condiții optime a produselor agricole.

c) Mediu

Strategia de dezvoltare locală a orașului Luduș pentru perioada 2014-
2020

- ✓ Prevenirea poluării și păstrarea calității aerului;
- ✓ Informarea populației asupra riscurilor cauzate de deversarea apelor uzate și depozitarea deșeurilor în locuri neamenajate;
- ✓ Folosirea echilibrată a resurselor de apă și prevenirea poluării;
- ✓ Susținerea și informarea practicilor de agricultură ecologică;
- ✓ Înființarea unei stații de compostare și transfer a deșeurilor;
- ✓ Înlăturarea deșeurilor de pe cursurile de apă și a domeniului public;
- ✓ Organizarea mecanismelor de colectare selectivă a deșeurilor;
- ✓ Crearea unui sistem integrat de gestionare a deșeurilor;
- ✓ Acoperirea suprafețelor degradate prin plantarea arborilor pentru prevenirea degradării terenurilor;
- ✓ Asigurarea iluminatului public prin utilizarea energiei alternative.

d) Învățământ, sport, cultură și culte

- ✓ Accesul neîngrădit de împlinire individuală prin educație;
- ✓ Accesul la un sistem educațional performant, flexibil și adaptat condițiilor din mediul urban;
- ✓ Organizarea unei baze materiale capabile să mulțumească nevoile legate de actul educațional;
- ✓ Orientarea și sprijinirea persoanelor tinere în domeniul formării profesionale;
- ✓ Crearea șanselor pentru reformarea persoanelor adulte;
- ✓ Instruirea și transmiterea practicilor tradiționale generațiilor viitoare;
- ✓ Accesul transparent la sursele de informare tradiționale și moderne;
- ✓ Asigurarea infrastructurii necesare desfășurării activităților culturale și de promovarea tradițiilor locale;
- ✓ Structura spațiilor destinate activităților socio-culturale în concordanță cu necesitățile și mijloacele moderne;
- ✓ Asigurarea infrastructurii necesare dezvoltării și susținerii activităților sportive în oraș;

e) Sănătate și asistență socială

- ✓ Îmbunătățirea serviciilor de asistență medicală;
- ✓ Oferirea unor servicii medicale de calitate către cetățenii orașului Luduș;
- ✓ Influențarea în mod sistematizat și organizat a populației cu privire la accesarea serviciilor de sănătate la o perioadă regulată de timp pentru prevenirea situațiilor de urgență prin susținerea și promovarea modului de viață sănătos;
- ✓ Susținerea și dezvoltarea serviciilor de asistență socială pentru persoanele aflate în dificultate (minori, persoane vârstnice, persoane cu dizabilități);
- ✓ Asigurarea infrastructurii necesare pentru persoanele vârstnice aflate în dificultate;
- ✓ Întărirea legăturilor dintre Administrația Publică Locală și societatea civilă pentru rezolvarea problemelor de interes comunitar.

f) Administrație publică locală

- ✓ Întărirea capacității instituționale a administrației publice locale;
- ✓ Instruirea și specializarea în permanență a personalului Primăriei și a celorlalte instituții publice;
- ✓ Organizarea de condiții atractive pentru tineri, atât pentru cei din oraș cât și pentru cei din exteriorul orașului pentru atragerea acestora în oraș;
- ✓ Crearea de facilități și condiții pentru familiile de tineri;
- ✓ Încurajarea înființării a unor suficiente de locuri de muncă în domenii variate de activitate pentru satisfacerea nevoilor de trai;
- ✓ Crearea de posibilități pentru reconversia profesională în sectoarele importante de pe piața forței de muncă.

3. Evaluarea implementării obiectivelor

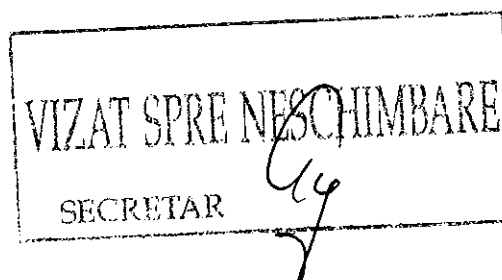
Proiectul de planificare strategică a orașului Luduș trebuie să ia în considerare necesitatea unui proces de evaluare coerent a programelor și rezultatelor vizate. Evaluarea trebuie să se bazeze pe elemente structurale serioase și să fie realizată de grupuri specializate pe domenii de interes. Efortul de evaluare trebuie să țină seama de caracteristicile comunității locale și să aibă un caracter permanent (care să includă și monitorizare nu doar evaluări finale).

Poziția evaluării în ciclul planificare-evaluare

În ceea ce privește evaluarea nevoilor, pe măsură ce desfășurăm o monitorizare a acestora apare necesitatea să acționăm prin modificarea programului. Obținem până la urmă un ciclu planificare-evaluare. În prima fază, cea de planificare, vorbim despre formularea unei probleme, conceptualizarea alternativelor, detalierea posibilelor cursuri ale acțiunii și a implicațiilor lor, evaluarea alternativelor și selectarea celei mai bune urmată imediat de implementarea acesteia. A doua fază se referă la formularea obiectivelor, scopurilor și ipotezelor programului, conceptualizarea și operaționalizarea componentelor principale ale evaluării: programul, participanții, condițiile și măsurătorile, designul evaluării, detalierea modului în care vor fi coordonate aceste componente, analiza informației și utilizarea rezultatelor.

Astfel, se propune realizarea programelor operaționale, precum și a planurilor de acțiune pe baza evaluării nevoilor existente în fiecare domeniu.

Adoptarea programului se va face doar după efectuarea unei analize exacte, care poate impune revizuirea programului. La acest nivel este necesară efectuarea unor analize cost-beneficiu sau cost-eficiență (dupa caz). După implementarea programului se va realiza monitorizarea acestuia, pe baza unui set de indicatori specifici fiecărui program.

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014 2020

Pentru programele cu o desfășurare mai îndelungată de timp se impune efectuarea unei analize intermediare, care să ne spună în ce măsură operațiunile programului merg bine și la timp, precum și în ce măsură sunt îndeplinite obiectivele programului. Pe baza acestei evaluări se pot impune modificări ale programului precum și implementarea acestor modificări.

La încheierea programului sau a unui ciclu al programului se va efectua o evaluare sumativă (orientată spre performanța programului, valoarea sa pentru societate), care să ne spună în ce măsură programul poate sau trebuie să fie continuat.

Etapele evaluării

Un program poate fi evaluat atunci când:

- Scopurile și obiectivele programului, cele mai importante efecte secundare care ar putea să apară, informațiile necesare pentru evaluare sunt bine definite;
- Scopurile și obiectivele programului sunt plauzibile;
- Informațiile necesare pot fi obținute;
- Beneficiarii evaluării au ajuns asupra unui acord asupra modului în care vor fi utilizate rezultatele acesteia.

Forma de evaluare recomandată este aceea participativă, în care sunt implicate toate părțile ce iau parte la program (beneficiarii programului, organizația care a implementat programul, partenerii și finanțatorii programului).

Avantajele acestei abordări sunt::

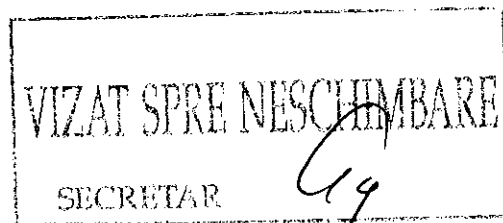
- Accent pe participanți;
- Gama largă de beneficiari care participă;
- Scopul este învățarea;
- Design flexibil;
- Metode de apreciere rapidă;
- Participanții din exterior vin în calitate de facilitatori.

Indicatori ai programelor

Indicatorii unui program pot fi definiți drept orice valori care pot fi calculate sau măsurate și care ne pot da informații despre gradul de succes al îndeplinirii obiectivelor unui program.

Obiectivele sunt așteptări exprimate în termeni cantitativi (de exemplu, se așteaptă o creștere economică anuală de 5%) iar indicatorii sunt măsurători reale, sunt fapte (indicatorul creștere economică se masoară la trecerea unui an de la anunțarea obiectivului; dacă este mai mare sau egal cu 5%, obiectivul a fost îndeplinit). Pot exista mai mulți indicatori pentru fiecare obiectiv și de aceea este foarte important ca indicatorii propuși să fie cu adevărat cele mai bune măsuri ale îndeplinirii obiectivelor.

Evaluarea programelor trebuie legată de efectele pe care și le propune să le măsoare și de obiectivele propuse.

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014-2020

Indicatorii pot fi grupați în șapte mari categorii: beneficii sociale (BS), costuri sociale (CS), rezultate (R), beneficiile programului (BP), costurile programului (CP), outputuri (O) și inputuri (I).

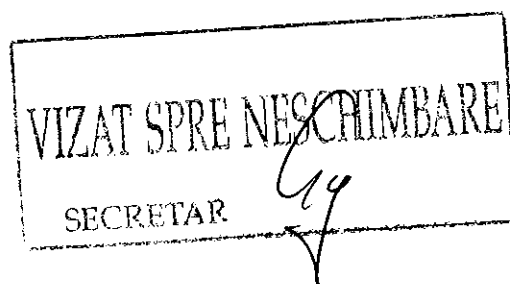
Acești indicatori vor fi folosiți în toate evaluările propuse și trebuie incluși (în măsura posibilităților) în monitorizarea programelor.

PARTEA A-IV-a: PLANUL LOCAL DE ACȚIUNE PENTRU DEZVOLTARE DURABILĂ

1. Considerații generale

Planul Local de Acțiune - ca instrument de planificare și implementare - conține un set de măsuri și acțiuni concrete, structurate pe domenii specifice, ce urmează a se aplica gradual, în scopul realizării obiectivelor de dezvoltare a orașului Ludus. Termenul de realizare a Planului Local de Acțiune corespunde termenului de 7 ani, fixat pentru realizarea Strategiei Locale de Dezvoltare Durabilă, care se suprapune pe perioada următorului exercitiu bugetar al Uniunii Europene.

2. Principii și condiții

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014-2020

Planul Local de Acțiune se adresează comunității locale, drept pentru care măsurile, numărul acestora și prioritizarea lor, precum și mecanismele instituționale de aplicare trebuie să țină seama de interesele acestei comunități.

În Planul Local de Acțiune orice măsură ce se concretizează într-un program, sub-program ori proiect va ține cont de următoarele aspecte:

- concordanța între țintele fixate în programe, sub-programe, proiecte cu obiectivele generale cuprinse în Strategia Locală de Dezvoltare Durabilă;
- existența unor resurse financiare limitate, care determină modalitatea de finanțare și mecanismele juridice pe care se întemeiază un program, sub-program sau proiect;
- evitarea efectului de evicțiune, având în vedere resursele limitate; autoritatea publică locală va evalua permanent oportunitatea realizării unei investiții, nu numai în raport cu resursele sale financiare prezente, ci și cu cele viitoare, dar și cu opțiunile populației, astfel încât să încurajeze responsabilitatea comunitară și individuală, precum și parteneriatul în realizarea unui proiect de dezvoltare locală;
- gradul de cunoaștere publică și susținere a unui proiect, prin diseminarea informației în rândul comunității locale, care presupune existența mecanismului de dezbateri și consultări publice;
- implicarea părților interesate în realizarea unui program, sub-program sau proiect;
- norme de reglementare versus norme de autoreglementare.

Autoritatea locală va avea în vedere că sunt situații în care organizațiile non profit sau asociațiile profesionale își pot fixa reguli pe baze voluntare, în situația realizării unui proiect fără intervenția autorității publice prin reglementări. De aceea, este bine să se evite supra-reglementarea.

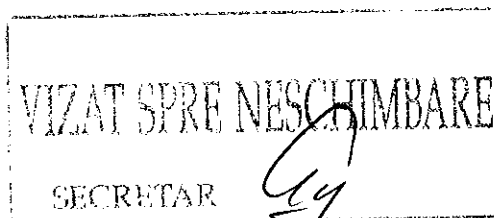
Periodic, Planul Local de Acțiune va fi revizuit astfel încât țintele fixate să țină cont de evoluția macroeconomică la nivel național, starea economiei la nivel regional și local, precum și de opiniile comunității locale cu privire la implementarea lui. Cu cât revizuirea se face la intervale mai scurte, cu atât marja de eroare în privința evaluării resurselor la un proiect este mai mică, având în vedere că pe măsură ce se înaintează în timp variabilele economice ce trebuie luate în calcul la o prognoză economică se multiplică. Din acest motiv specialiștii recomandă ca Planul Local de Acțiune să fie revizuit odată la 2 ani, chiar dacă este proiectat pentru 7 ani.

3. Întărirea capacității instituționale a primăriei

Managementul resurselor umane

1. Creșterea nivelului de pregătire profesional:

- identificarea necesităților și oportunităților de training și instruire;
- corelarea necesităților cu potențialul uman existent;
- identificarea unui sistem de training permanent.

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014
2020

2. *Utilizarea eficientă a resurselor umane:*

- identificarea regulamentului de organizare și funcționare a personalului;
- pregătirea realizată conform ROF-ului;
- personalul să lucreze în domenii de activitate bine definite;
- actualizarea permanentă a fișei postului.

3. *Creșterea responsabilității și a independenței profesionale:*

- conștientizarea importanței activității fiecărui angajat;
- funcționarea sistemului instituțional să fie transparent pentru fiecare angajat;
- acordarea unor stimulente financiare în funcție de eficiența activității depuse.

4. *Îmbunătățirea politicilor de personal și de conducere:*

- îmbunătățirea colaborării dintre birourile, serviciile și direcțiile primăriei;
- reînnoirea politicilor de funcționare a birourilor;
- evaluarea trimestrială a tuturor angajaților din primărie.

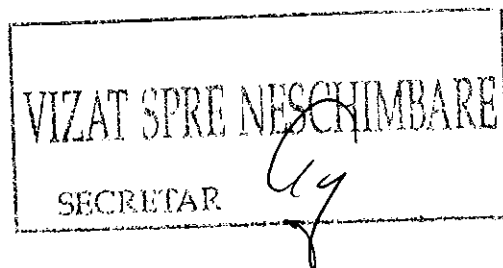
5. *Legislație și regulamente:*

- realizarea compatibilității instituționale cu UE;
- armonizarea capacității instituționale și a structurilor de implementare pentru preluarea legislației comunitare;
- reglementări locale clare pentru ordine publică și norme locale pentru regulile de conviețuire;
- Regulamentul de organizare și funcționare a aparatului propriu;
- Regulamentul de organizare și funcționare a Direcției de Asistență Socială;
- Regulamentul de Ordine Publică;
- Regulamentul de funcționare a pietelor din oras;
- Regulamentul de gestionare privind creșterea animalelor de companie și a câinilor comunitari;

Strategii, politici, planuri

Schimbarea de fond a raportului dintre administrație și cetățean:

- serviciul public în folosul cetățeanului;
- eliminarea blocajelor birocratice cu care se confruntă cetățenii și agenții economici;
- consolidarea și lărgirea cadrului de participare a societății civile la procesul decizional;

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014-2020

- elaborarea unei strategii de comunicare operativă cu cetățenii;
- fondarea unui sistem de management al calității.

Elaborarea unui sistem de monitorizare a calității serviciilor publice: funcționarii publici din administrația locală urmează anual cursuri de formare organizate de instituții specializate, pe domenii specifice:

- organizarea activității de urbanism și amenajarea teritoriului;
- impozite și taxe locale;
- concepte privind integrarea europeană și dezvoltarea regională;
- resurse umane în administrația publică;
- achiziții publice;
- protecția socială în România;
- managementul proiectelor cu finanțare UE.

Probleme financiare:

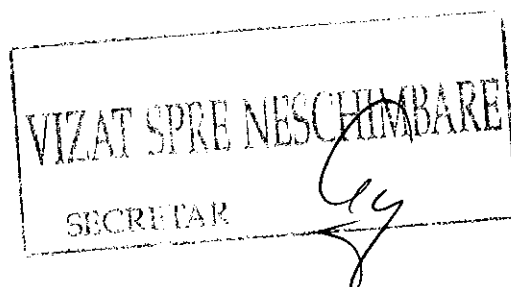
- gestionarea cât mai eficientă a banului public;
- ridicarea gradului de colectare a impozitelor și taxelor locale;
- creșterea veniturilor prin proiecte și programe cu finanțare nerambursabilă;
- managementul informațiilor;
- corelarea și integrarea bazelor de date din instituție;
- analiza nevoilor în domeniul software.

4. Strategii de dezvoltare – scenarii

Contextul internațional ales pentru trasarea scenariilor de dezvoltare a orașului Luduș este definit de (1) aderarea României la Uniunea Europeană la 1 ianuarie 2007 și aplicarea modelelor europene de dezvoltare socială, economică și de mediu, și (2) opțiunea față de modelul de dezvoltare durabilă.

În ceea ce privește contextul național, s-a ținut seamă de scenariile de dezvoltare trasate de strategiile de dezvoltare durabilă pe termen lung, astfel:

- ✓ scenariul "optimist" în domeniul social, respectiv reforme sociale bine articulate, politici active de dezvoltare socială, repunerea în drepturi, în ordinea firească, a actorilor sociali (inclusiv societatea civilă);
- ✓ prognoze de dezvoltare economică: în ipoteza că se vor aplica politici proactive de stimulare a ocupării forței de muncă, de creștere a investițiilor și de accelerare a inovării, simulările realizate pun în evidență faptul că se pot atinge rate de creștere anuală medie a PIB-ului de peste 5%, cu condiția menținerii unei rate a investițiilor care să nu scadă sub 25% din PIB;
- ✓ necesitatea integrării politicilor de mediu în politicile economice și sociale (politici economice, politici agricole, transporturi, dezvoltare regională, mediu urban, etc.).

Strategia de dezvoltare locală a orașului Luduș pentru perioada 2014-2020

Strategiile de dezvoltare la nivel județean relevante pentru orașul Luduș indică posibilitatea demarării concentrate a lucrărilor de reabilitare a sistemului de alimentare cu apă și canalizare și construirea unei noi stații de ape uzate precum și posibilitatea susținerii și dezvoltării activităților turistice în zonă ceea ce va determina un aflux suplimentar.

Cel de al doilea aspect se referă la intensificarea transporturilor rutiere în zona Luduș, precum și creșterea potențialului investițional în zona viitoare zona industrială, ceea ce crează premisele atragerii potențialilor investitori.

Contextul local a fost absorbit prin intermediul informațiilor oferite de analiza SWOT.

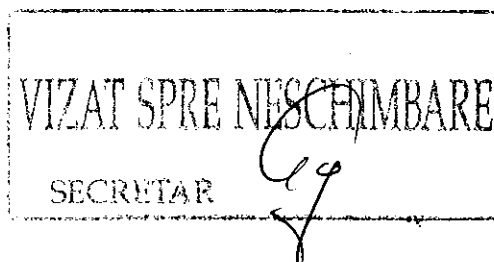
Analiza SWOT confirmă o serie de avantaje competitive pentru orașul Luduș, pe care se bazează scenariile de dezvoltare, cum ar fi aspectele demografice: populația se află într-o ușoară creștere, echilibrată în ceea ce privește repartiția pe sexe și grupe de vârstă și cu un spor pozitiv al populației în ultimii ani, accesul la resurse naturale importante, accesul la căi de comunicație diverse, politici locale de îmbunătățire a calității vieții în lucru și cu surse de finanțare în curs de identificare, politici sociale locale de stimulare a reținerii a tinerilor, sistem competitiv de învățământ, mediu de afaceri dinamic în raport cu tendințele regionale, identitate culturalo-istorică puternică. Problemele care trebuie ameliorate sau eliminate progresiv sunt de naturi diferite, de la lipsa diversificării economiei locale, egalitate de șanse redusă, localizarea pe terenuri dificile ca topografie și morfologie, până la dependența socio-economică față de evoluția agriculturii și schimbărilor climatice.

Protecția factorilor de mediu este, de asemenea, un element de competitivitate locală datorită aplicării normelor europene care a modelat în ultimii ani preocupare și conștiința la nivel de instituții, agenți economici și comunitate locală. O problemă importantă cu referire la mediu este starea tehnică actuală a stației de epurare a apelor uzate, ceea ce a condus și conduce la probleme reale de protecție a mediului.

Pentru orașul Luduș au fost identificate următoarele trei scenarii de dezvoltare locală:

A. SCENARIUL DEZVOLTĂRII INERȚIALE

Scenariul dezvoltării inerțiale este scenariul în care sunt preluate și continuate tendințele și modelul de dezvoltare din ultimii 20 ani. Acest model subordonează dezvoltarea locală evoluției atât a agriculturii cât și a micilor întreprinderi, concentrând activitatea economică pe câteva domenii cu derivate în industrie, în servicii, în agricultură și zootehnie sau comerț. Instituția de Administrație Publică Locală va continua organizarea și pregătirea resurselor umane necesare, pe de o parte, bunei desfășurări interne a activității iar pe de altă parte, exploatarea într-o mai bună formă a rezervelor naturale în perioada 2014-2020. Acest lucru va genera o creștere importantă a numărului de resurse umane ocupate în sectoare de activitate diferite de cele existente acum dintre aceștia o parte însemnată se va stabili în oraș, ca oportunitate de dezvoltare familială sau personală. Evoluția favorabilă a exploatașilor agricole private precum și a micilor întreprinzători va determina o presiune socială asupra micilor

Strategia de dezvoltare locală a orașului Luduș pentru perioada 2014-2020

producători care încă mai practică agricultura de subzidență, pe de o parte, iar pe de altă parte slaba dezvoltare a celorlalte sectoare din economie va determina presiuni asupra bugetului administrației publice locale. Ritmul transformărilor sociale, a sporirii egalității de șanse între femei și bărbați și a integrării grupurilor defavorizate va rămâne lent, datorită păstrării structurii cererii de forță de muncă actuale .

B. SCENARIUL DEZVOLTĂRII ALTERNATIVE

Scenariul dezvoltării alternative este un scenariu care mizează exclusiv pe dezvoltarea bazată pe diversificarea sectoarelor și activităților economice neconexate la evoluția agriculturii. Resursele naturale și istorice vor fi intens valorificate respectând principiile de sustenabilitate, declansându-se astfel o orientare locală către producție industrială și industria alimentară, servicii conexe, comerț, meșesuguri tradiționale, etc. Această orientare va diversifica cererea de forță de muncă locală și va crea o bază pentru egalizarea șanselor între femei și bărbați; va determina apariția sau introducerea de noi specializări profesionale.

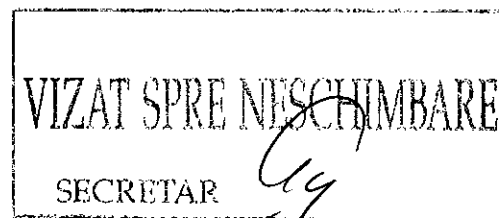
Posibilitatea aplicării acestui scenariu depinde de o serie de motive:

- ✓ așezarea orașului la o distanță apreciabilă față de polul urban Tg. Mureș;
- ✓ existența unei infrastructuri cât de cât dezvoltate;
- ✓ existența unei politici de atracție a investitorilor prin facilități fiscale;
- ✓ implicarea autorităților locale pentru a facilita investitorilor un acces mai ușor la infrastructura de bază (parc industrial, apă, drumuri, curent electric, internet).

Concentrarea și sprijinirea dezvoltării sectoarelor slab dezvoltate sau total inexistente, va consuma resursele locale pe termen mediu spre lung, dezavantajând sectoarele care generează în momentul de față cea mai mare cerere de forță de muncă, care reprezintă baza principală de impozitare și forțe motrice a orașului. Perioada de suprapunere între apariția și dezvoltarea sectoarelor alternative și sectoarele existente (agricultură și zootehnie) este totală, ceea ce va determina un dezechilibru de înțelegere și de integrare comunitară, ulterior o scindare a comunității, cu repercusiuni în plan social și economic, în sprijinirea politicilor locale de dezvoltare. Integrarea României în Uniunea Europeană, prin consecința de liberă circulație a bunurilor și serviciilor va afecta piața locală și prin urmare vor fi necesare măsuri de prevenire și protecție a sectoarelor emergente la nivel local.

C. SCENARIUL DEZVOLTĂRII COMPUSE

Scenariul dezvoltării compuse este un scenariu care combină cele două scenarii anterioare, inerțial și alternativ, în scopul valorificării tuturor elementelor pozitive caracteristice orașului Luduș și resurse naturale și umane cu potențial important de dezvoltare. Acest scenariu propune promovarea și sprijinirea dezvoltării conexe: agricultură, zootehnie, industria și alte ramuri economice în același timp pregătind comunitatea pentru reținerea resurselor umane implicate, prin diversificare economică și un grad sporit de cuprindere a forței de muncă. Față de perioada planificată, acțiunile se vor concentra inițial pe sprijinirea eforturilor în dezvoltarea economică în ansamblu a

Strategia de dezvoltare locală a orașului Luduș pentru perioada 2019-2020

zonei, urmând ca resursele să fie direcționate treptat către diversificare și valorificarea durabilă a resurselor locale, astfel încât la expirarea perioadei de planificare orașul Luduș să ofere locuri de muncă în sectoare economice mai puțin explorate în ultimul deceniu, cu oferte importante pentru grupurile dezavantajate locale, pregătite profesional la nivelul cererii. Dezvoltarea treptată a noilor sectoare va permite reșezarea bugetului local și definirea mai clară a obiectivelor prioritare. Operatorii economici stabili vor crește ca pondere și se vor diversifica, la fel ca și baza de impozitare locală. Abordarea compusă va conduce la apariția de noi subiecte de mediu, legate de noile sectoare, precum și la noi presiuni de ordin social, datorită cuprinderii sporite a forței de muncă.

Comune pentru toate cele trei scenarii de dezvoltare sunt următoarele presupuneri care determină baza locală de referință pentru scenarii și care sunt în concordanță cu voința politică locală: proiectele locale, sursele de finanțare identificate sau în curs de identificare și strategiile naționale de îmbunătățire a calității vieții:

- Condițiile de locuit se vor îmbunătăți;
- Terenurile disponibile pentru dezvoltare se află în domeniul public sau privat al Primăriei Luduș sau în proprietate privată;
- Sistemele de apă-canal vor acoperi la standarde bune și foarte bune, zonele de locuit integral și zonele propuse pentru dezvoltarea investițiilor din trunchiul principal al orașului, trunchiurile izolate continuând să fie asigurate la standarde prin soluții specifice.
- Spațiile verzi, spațiile deschise și zonele de recreere se vor extinde.
- Finanțarea dezvoltării locale din bugetul local va rămâne ridicată și constantă prin raport cu veniturile la bugetul local.
- Nivelul și ritmul de creștere economică, a produsului intern brut și al altor indicatori care exprimă creșterea calității vieții în orașul Luduș vor urmări modelul de creștere la nivel județean și regional.

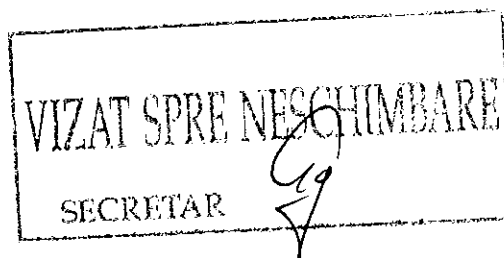
Scenariul de referință recomandat este scenariul C – Scenariul dezvoltării compuse.

5. Analiza SWOT

Strategia de dezvoltare a orașului Luduș nu se poate realiza fără o atentă analiză SWOT.

Primăria orașului Luduș, trebuie să își însușească și să promoveze o viziune strategică în ceea ce privește dezvoltarea sa în viitor. Lipsa unei asemenea viziuni duce la o activitate administrativă dezorganizată, în cadrul căreia se pot rata oportunități și se pot consuma irațional resurse prețioase. Experiența internațională a arătat ca proiectele și programele operaționale funcționează cel mai bine atunci când fac parte dintr-un cadru încheșat și când există o coordonare la nivel strategic.

Procesul de planificare strategică (PPS) are ca scop definirea reperelor strategice de dezvoltare a orașului pe o perioadă de 7 ani. Etapele metodologice principale ale PPS au fost următoarele: realizarea unei analize preliminare, stabilirea viziunii asupra dezvoltării strategice a comunității, analiza sectorială a domeniilor strategice principale și articularea documentului strategic.

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014-2020

Principiile care au stat la baza PPS au fost asigurarea validității științifice, implicarea comunității, transparența, obiectivitatea, coerența și continuitatea demersului.

Pentru a da roade, planificarea strategică trebuie însoțită de promovarea, la nivelul administrației publice locale, a unui management strategic integrat, la toate nivelurile, capabil să identifice și să speculeze oportunitățile apărute în beneficiul orașului.

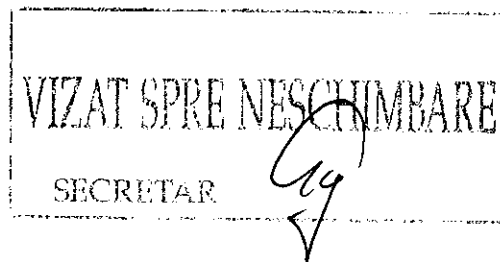
Analiza SWOT este o metodă eficientă, utilizată în cazul planificării strategice pentru identificarea priorităților și pentru crearea unei viziuni comune de realizare a strategiei de dezvoltare. De fapt analiza SWOT trebuie să dea răspunsul la întrebarea „Unde suntem?”, aceasta implicând analiza mediului intern al orașului și mediul extern general și specific.

Analiza SWOT este o metodologie de analiză a unui proiect. Numele este descriptiv: **S**trengths (puncte tari), **W**eaknesses (puncte slabe), **O**pportunities (oportunități), **T**hreats (amenințări).

Pentru a avea certitudine ca politicile și programele existente corespund necesităților de dezvoltare a orașului Luduș, în cadrul limitărilor impuse de resursele locale disponibile și pentru accesarea fondurilor prin care Uniunea Europeană susține politica de dezvoltare regională s-a impus elaborarea strategiei de dezvoltare locală pentru perioada 20014-2020.

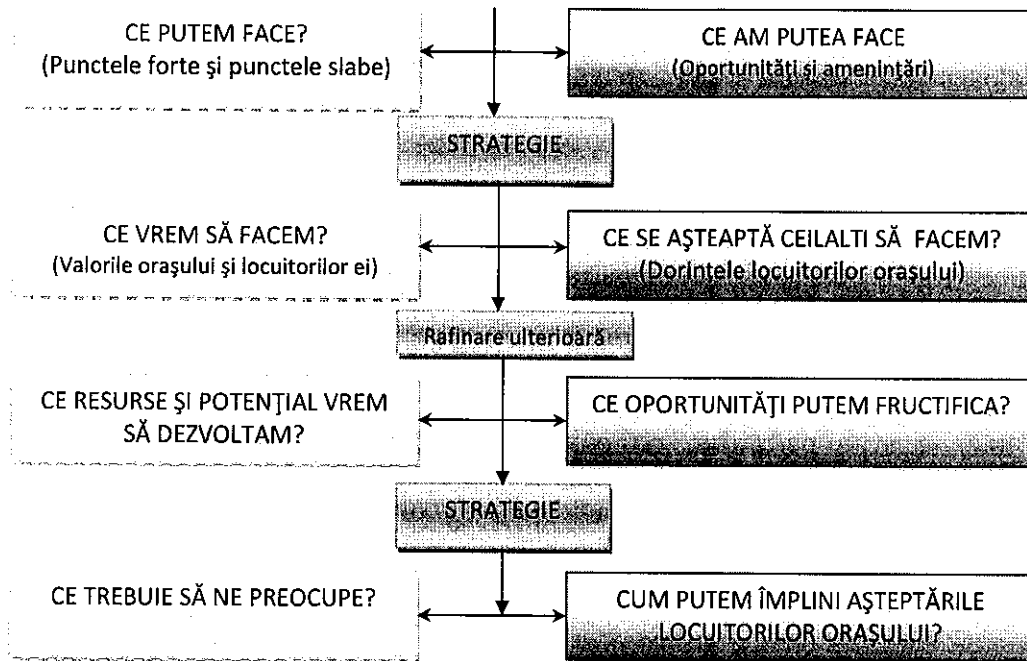
Punctele tari și cele slabe sunt legate de oraș și de strategiile acesteia, și de modul cum se compară cu concurența. Oportunitățile și amenințările vin dinspre mediul de piață și din direcția concurenței; de regulă sunt factori asupra cărora zona în general nu are nici un control. **Analiza SWOT** ia în considerare organizarea așezării, performanțele acesteia, produsele cheie și piețele strategice.

Unele "oportunități" și "amenințări" vor apărea din "punctele tari" și "punctele slabe" ale orașului.

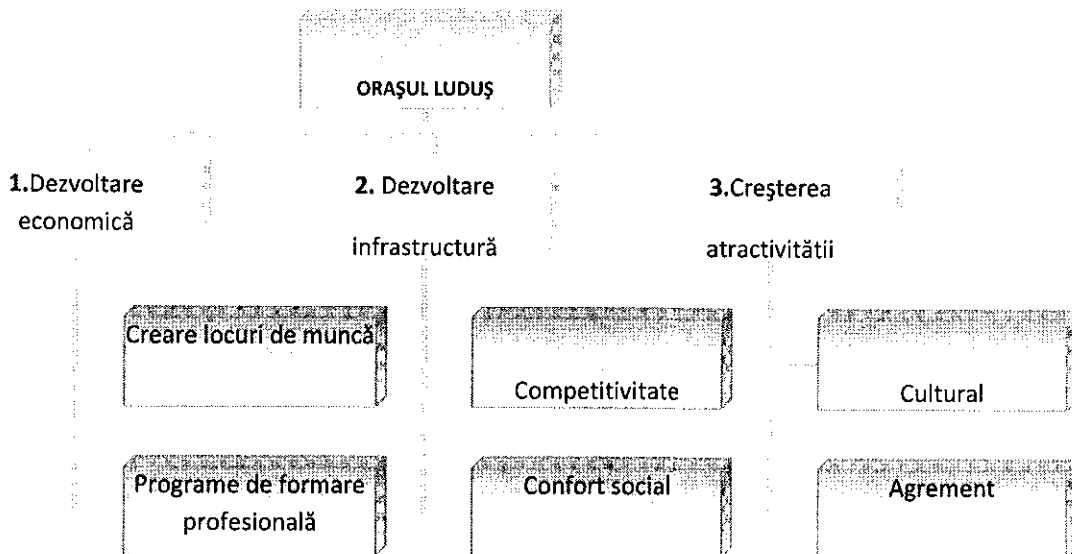

Strategia de dezvoltare locală a orașului Luduș pentru perioada 2014-2020

Amenințările pot fi concrete sau potențiale. Întrebări cheie care îndrumă analiza strategică:

În urma analizei **SWOT** s-au identificat trei principii prioritare care ar trebui să stea la baza elaborării strategiei în vederea dezvoltării durabile, și anume:

VIZAT SPRE NESCHIMBARE
SECRETAR

Strategia de dezvoltare locală a orașului Luduș pentru perioada 2014-2020

Viața economică a orașului Luduș, trebuie revigorată și dezvoltată în toate domeniile sale: industria, comerț, prestări servicii, agricultură, zootehnie. Autoritatea publică locală va trebui să investească pentru redresarea vieții economice a comunei, trebuie să fie prioritatea numărul unu, deoarece aceasta produce cele mai mari efecte benefice.

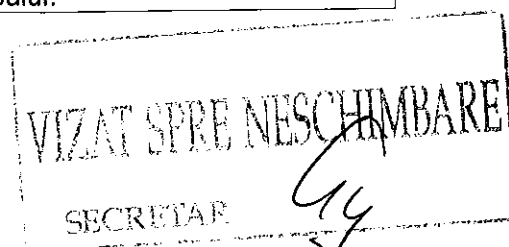
Infrastructura necesită îmbunătățiri continue, de aceea investițiile trebuie făcute după anumite criterii economice astfel încât să producă beneficii:

- ✓ siguranța și securitatea locuitorilor orașului împotriva calamităților;
- ✓ raportul valoarea investiției/ efecte economico-financiare produse;
- ✓ raportul valoarea investiției/numărul beneficiarilor.

Un alt punct important pentru creșterea *atractivității* orașului îl constituie facilitățile culturale și de agrement pe care le oferă sau pe care ar putea să le ofere orașul Luduș, astfel încât confortul social al locuitorilor să fie îmbunătățit. Complementar acest lucru va crește și atractivitatea turistică a orașului.

Analiza SWOT Resurse umane

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
-Populația orașului în număr de 15.328 persoane, din care 3.014 până în 18 ani și 1.058 peste 74 ani; -Populația activă 11.256 persoane; -Ospitalitate recunoscută a locuitorilor; -Rata redusă a infraționalității; -Forța de muncă relativ ieftină; -Număr relativ mare de tineri cu studii liceale și superioare; -Disponibilitate de angajare în diferite meserii; -Dorința populației de a avea locuri de muncă pe teritoriul orașului.	-Îmbătrânirea populației; -Număr relativ mare al persoanelor în vârstă; -Inexistența unui centru de asistență și informare urbană; -Adaptarea lentă a populației mature și vârstnice la schimbările și provocările lumii actuale; -Migrarea persoanelor cu pregătire superioară în special spre marile orașe și străinătate; -Capacitate financiară relativ scăzută a locuitorilor;
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
-Dezvoltare personală și pregătire profesională medie ținând cont de infrastructura educatională existentă; -Existența unor reglementări care stipulează acordarea de facilitate a angajatorilor care creează noi locuri de muncă; -Creșterea nivelului de calificare prin participare la programe de pregătire profesională derulate în cadrul proiectelor finanțate prin POS DRU; -Modificarea mentalității persoanelor	-Menținerea tendințelor de migrare către marile centre urbane în special a populației tinere; -Accentuarea procesului de îmbătrânire; -Creșterea somajului în rândul absolvenților de liceu; -Creșterea ponderii muncii la negru cu efecte negative asupra pieței muncii, economiei locale și asistenței sociale în perspectivă; -Estomparea tradițiilor locale odată cu trecerea timpului.

Strategia de dezvoltare locală a orașului Iudis pentru perioada 2014
2020

disponibilizate, prin abordarea de atitudini active pe piața muncii (căutare a unui loc de muncă, reconversie profesională); -Implicarea autorității locale în problemele comunității în vederea identificării de soluții financiare și materiale.	

**Analiza SWOT
Infrastructură**

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
-Existența unei bune infrastructuri de transport; -Existența unei bune infrastructuri a drumurilor interioare; -Existența drumului european E60; -Infrastructura de comunicație IT, telefonie fixă și mobilă ; -Existența rețelei de alimentare cu energie electrică; -Existența sistemului centralizat de alimentare cu apa; -Existența sistemului de canalizare și preluare a apelor pluviale.	-Sistemul de alimentare cu apă este învechit; -Nu există rețeaua de canalizare și starea tehnică precară a stației de epurare și canalizare; -Degradarea trotuarelor și a podurilor strategice; -Lipsa sistemului de supraveghere și monitorizare; -Există pericolul de inundații și alunecări de teren.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
-Existența programelor de infrastructură finanțate din fondurile UE; -Posibilitatea atragerii de fonduri în vederea dezvoltării infrastructurii care să asigure prevenirea pe inundații și calamități naturale; -Deschiderea administrației publice locale pentru implementarea de proiecte;	-Riscul abandonării și degradării fondului vechi construit datorită posibilităților financiare scăzute; -Apariția de disfuncționalități în implementarea proiectelor de infrastructură; -Costul ridicat a documentațiilor preliminare poate împiedica accesarea fondurilor europene.

**Analiza SWOT
Economic**

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
-Existența unei infrastructuri convenabile de comunicații și IT ; -Amplasare teritorială favorabilă față de rețelele de transport din județ; -Existența forței de muncă disponibilă în	-Forța de muncă nespecializată; -Capacitatea redusă a administrației pentru susținerea proiectelor de investiție în resursa umană și a celor de dezvoltare locală;

VIZAT SPRE NESCHIMBARE
SECRETAR

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014-2020

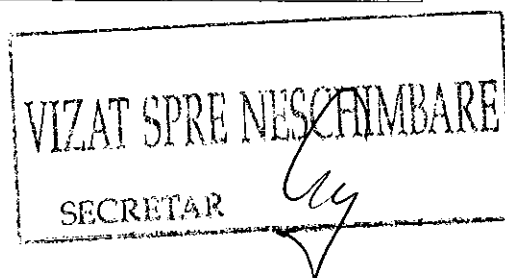
oraș; -Diversitatea domeniilor economice reprezentate de către micii agenți economici.	-Interes scăzut al agenților economici locali pentru formarea profesională a angajaților; -Numărul redus al investitorilor străini; -Inexistența unei strategii în ceea ce privește stimularea înființării de IMM-uri promovarea insuficientă a produselor locale; -Lipsa de motivare a locuitorilor orașului de a se angaja; -Scăderea constantă a cererii și oferte de servicii în plan local; -Inexistența pieței de materii prime și a celei de desfacere a produselor pe raza orașului; -Lipsa unei piețe agroalimentare moderne săptămânale; -Lipsa unui agent economic local specializat în strategii de marketing care să acorde consultant în domeniu pentru agenții economici.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
-Programe finanțate din Fondurile Structurale și de Coeziune pentru calificare, necalificare, specializare în diverse meserii; -Oportunități de finanțare a agenților economici locali; -Oportunități de finanțare în cadrul grupurilor locale de acțiune; -Cofinanțarea din resurse guvernamentale a proiectelor de dezvoltare a infrastructurii urbane și a activităților generatoare de venit; -Diversificarea activităților economice în special în sectorul serviciilor; -Promovarea și stimularea formelor asociative. -Utilizarea tehnologiilor noi în toate domeniile și posibilitatea înființării unui parc industrial.	-Legislație în continuă schimbare; -Politica nefavorabilă pentru dezvoltarea afacerilor; -Criza economică mondială; -Adaptabilitate scăzută la schimbare atât a mediului privat cât și a forței de muncă; -Capacitate redusă de susținere financiară; -Existența agriculturii de subzistență; -Condițiile UE dificil de îndeplinit de către agenții economici autohtoni; -Insuficienta pregătire în vederea accesării și implementării proiectelor europene.

VIZAT SPRE NESCHIMBARE
SECRETAR

Strategia de dezvoltare locală a orașului Iudus pentru perioada 2014
2020

Analiza SWOT
Educație, cultură, social
5.1 Educație

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
-Structura organizatorică a școlilor este corespunzătoare la nivelul orașului; -Existența unui management responsabil cu implicare directă; -Comunicare formală și informală bună; -Monitorizarea activității de formare este corespunzătoare și urmărește cunoașterea culturii organizaționale a școlii; -Existența personalului didactic specializat; -Existența unui număr suficient de elevi care să asigure funcționarea tuturor structurilor școlare; -Existența relațiilor interpersonale; -Situația generală la învățătură prezintă rezultate bune; -Puține tendințe de abandon școlar; -Spații școlare adecvate atât în școli cât și în grădinițe; -Obiective propuse în conformitate cu nevoile de formare;	-Politica educațională slabă; -Inexistența unui campus școlar; -Familiiile elevilor nu sunt implicate suficient în educație; -Motivația cadrelor didactice este relativ scăzută; -Stare materială precară și nivel scăzut de cultură și instruire a unor familii; -Accesul dificil din punct de vedere material la activitățile de perfecționare; -Fonduri insuficiente pentru premiarea performanței școlare; -Manuale școlare insuficiente; -Material didactic insuficient; -Inexistența unui centru de tip after-school.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
-O buna colaborare cu Inspectoratul Școlar Județean; -Elevii și familiile acestora sunt pregătite pentru schimbarea modului de abordare a procesului instructiv-educativ; -Școala oferă un grad ridicat de siguranță a elevilor; -Existența rețelei de internet.	-Incoerența politicilor educaționale la nivel educațional; -Schimbările prea dese de strategie în cadrul sistemului de învățământ; -Motivarea morală și salarială nu ajută cadrul didactic în activitate; -Programe școlare prea încărcate; -Scăderea nivelului de trai: elevi, profesori, părinți ; -Creșterea numărului de șomeri în rândul părinților; -Lipsa de experiență și de sprijin pentru elaborarea de proiecte de finanțare; -Slaba motivație a elevilor pentru învățătură; -Migrația copiilor de grădiniță spre oraș la grupe cu program prelungit; -Migrarea cadrelor didactice; -Impactul nociv și emoționant al unor

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014-2020

	emisiuni TV; -Existența pe piață a unor jocuri foarte violente.

Analiza SWOT

5.2 Cultură, culte, activități sportive – recreative

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
-Existența caminelor culturale în cartierele Gheja și Roșiori ; -Existența Casei de Cultură "Pompeiu Hărășteanu" în orașul Luduș; -Existența unei biblioteci orășenești; -Existența a patru săli de sport în oraș; -Existența unui cinematograful în oraș.	-Lipsa unui centru cultural multifuncțional; -Participarea scăzută a populației la activități culturale; -Posibilități financiare reduse pentru promovarea obiectivelor de interes cultural; -Îmbătrânirea populației active; -Inexistența unei baze sportive multifuncționale; -Participare nesemnificativă a populației la activități care privesc propriile tradiții și obiceiuri ; -Lipsa unei trupe de teatru pentru copii și tineret; -Lipsa unui club al persoanelor vârstnice; -Casa de Cultură " Pompeiu Hărășteanu " și Căminul Cultural din Gheja și Roșiori nu sunt modernizate (au o anumită stare de degradare); -Cinematograful nu este în utilizare, clădirea aflându-se la fel în degradare; -Modernizarea spațiului în care se află Biblioteca Orășenească.
OPORTUNITATI	AMENINȚARI
-Stimularea creativității și inițiativității locale prin revigorarea tradițiilor cultural-artistice; -Existența surselor de finanțare pentru conservarea și modernizarea obiectivelor; -Dezvoltarea unor proiecte în domeniul cultural precum organizarea de festivaluri, expoziții, artiști populari, etc; -Conștientizarea populației despre rolul și importanța culturii naționale și locale; -Parteneriate cu instituții culturale,	-Finanțare insuficientă a activităților culturale; -Subfinanțarea achizițiilor de carte; -Calamități naturale.

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014
2020

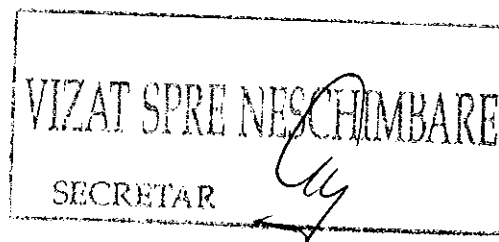
județene, naționale și europene în vederea cunoașterii și promovării în domeniu; -Posibilitatea construirii infrastructurii necesare pentru activități sportive și recreative.	

Analiza SWOT
5.3 Servicii sociale

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
-Existenta serviciului de asistență socială în subordinea Primăriei; -Pondere medie a populației cu nevoi de asistare; -Informare operativă cu privire la toate formele de ajutor de stat; -Administrația locală asigură serviciile minimale pentru protecție socială.	-Personal insuficient în structurile de resort ale administrației publice locale; -Inexistenta unui centru de permanență pentru persoane vârstnice; -Percepția greșită a scopului asistenței sociale din partea populației; -Inexistența unor servicii speciale adresate persoanelor vârstnice; -Lipsa spiritului civic și de voluntariat.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
-Construirea și dotarea unui centru de permanență pentru bătrâni; -Existența la nivel național a programelor de asistență socială; -Posibilitatea înființării unor magazine de tip economat.	-Migrația continuă a persoanelor active a condus la apariția fenomenului în care copiii sunt în grija rudelor; -Costurile ridicate generează dificultăți în dotarea diverselor obiective de asistență socială; -Sistemul de ajutor social nu încurajează reintegrarea activă.

Analiza SWOT
Sănătate

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
-Existența și buna funcționare a spitalului cu ambulatoriu și a cabinetelor individuale de medicină de familie care acoperă populația orașului; -Profesionalismul medicilor de familie; -Existența de farmacii.	-Slaba dotare a spitalului și a ambulatoriului; -Slaba educație sanitară a comunității; -Dotarea insuficientă a cabinetelor medicale; -Neînșușirea normelor de educație sanitară pentru o mare parte din populație; -Slaba comunicare în toate domeniile de prevenire; -Lipsa unui centru de recuperare; -Caracterul pavilionar al spitalului, astfel

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014
2020

	secțiile spitalului sunt dispersate în oraș ca locație; -Clădirile secțiilor spitalului sunt vechi și degradate, afectând astfel condițiile hoteliere și actul medical; -Lipsa unui centru de recuperare modern.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
-Fonduri europene pentru construirea de spitale și centre medicale; -Proiecte de finanțare pentru mediul privat;	-Costurile ridicate ale serviciilor medicale și a medicamentelor; -Creșterea numărului de bolnavi cronici; -Legislația în domeniu în continuă schimbare;

Analiza SWOT
Mediu

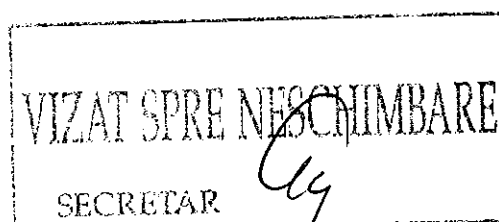
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
-Așezarea geografică a orașului într-o zonă cu un cadru natural deosebit; -Potențial pentru practicarea agriculturii ecologice durabile; -Oportunități de valorificare a energiei alternative; -Diverse atracții naturale; -Acces la surse de apă importante; -Existența sistemului centralizat de alimentare cu apă, canalizare și stației de epurare.	-Inexistența unui sistem performant de colectare selectivă a deșeurilor; -Inexistența unei stații de compost și transfer a deșeurilor; -Starea tehnică a rețelei de alimentare cu apă, canalizare, stației de epurare; -Eroziunea solului din cauza inundațiilor; -Lipsa preocupărilor privind compostarea deșeurilor biodegradabile; -Lipsa infrastructurii de monitorizare permanentă a factorilor de mediu; -Lipsa modalităților de producere a energiei alternative; -Slaba conștientizare a populației și a agenților economici în problematica protecției mediului; -Inexistența dotărilor pentru situații de urgență; -Neexistența unui plan de ecologizare local în parteneriat cu agenții economici.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
-Surse de finanțare Protecția Mediului; -Posibilitatea dezvoltării prin bugetul local a unui sistem de management al deșeurilor; -Proiecte naționale și europene pentru gestionarea deșeurilor; -Linii de finanțare pentru dotarea	-Fenomene meteo extreme care conduc la inundații și calamități naturale; -Existența pe raza orașului a unui important bazin hidrografic; -Reducerea investițiilor publice; -Orientarea programelor guvernamentale

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014-2020

administrației publice locale cu utilaje pentru situații de urgență; -Existența unei strategii naționale de protecția mediului; -Posibilitatea finanțării din bugetul local, sau național a unor instalații de tip energie alternativă care să ofere independența energetică instituțiilor publice.	spre alte zone considerate prioritare.

**Analiza SWOT
Administrație locală**

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
-Experiența unei Primării moderne la standarde europene; -Experiența în administrație a primarului, consiliului local și personalului de specialitate; -Implicarea activă în problemele societății; -Existența spațiului adecvat pentru buna desfășurare a activităților administrative; -Existența logisticii necesare în cadrul Primăriei; -Pregătirea continuă a personalului Primăriei.	-Desele schimbări legislative; -Insuficienta comunicare între instituțiile publice de la diferite nivele; -Necorelarea normelor metodologice cu legile emise; -Interpretări eronate privind impozitele și taxele locale; -Inexistența sau slaba funcționare a unor servicii publice de interes local; -Inexistența dotărilor moderne pentru situații de urgență.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
-Cursuri de calificare și pregătire pentru funcționarii primăriei; -Finanțări europene pentru dezvoltarea capacității administrative; -Creșterea autonomiei locale; -Implementarea de proiecte pentru mediatizarea legislației; -Aplicarea principiului transparenței în activitatea instituțiilor publice.	-Capacitate redusă de autofinanțare; -Politici discriminatorii în alocarea resurselor financiare de la nivele superioare; -Convulsii sociale; -Neachitarea impozitelor și taxelor locale.

PARTEA a-V-a: DIRECȚII STRATEGICE DE DEZVOLTARE ȘI MODUL DE IMPLEMENTARE A STRATEGIEI

1. Analiza domeniilor de interes

Orașul Luduș și-a stabilit pentru perioada 2014-2020 principalele direcții de dezvoltare și obiective clare, care vor contribui la realizarea obiectivului general al strategiei. Astfel au fost identificate următoarele direcții strategice de dezvoltare:

- direcția strategică 1: infrastructură și utilități;
- direcția strategică 2: economie și turism;
- direcția strategică 3: mediu;
- direcția strategică 4: învățământ, sport, cultură și culte;
- direcția strategică 5: sănătate și asistență socială;
- direcția strategică 6: administrație publică locală.

Direcția strategică 1: Infrastructură și utilități

Obiective specifice:

- ✓ îmbunătățirea și modernizarea infrastructurii de drumuri rutiere în tot orașul;
- ✓ reabilitarea și extinderea sistemului de alimentare cu apă în tot orașul;
- ✓ extinderea sistemului de canalizare pentru a beneficia toți locuitorii orașului;
- ✓ amenajarea trotuarelor și a podurilor strategice;
- ✓ extinderea rețelei de distribuție a iluminatului public cu energie electrică;

Strategia de dezvoltare locală a orașului Luduș pentru perioada 2014
2020

- ✓ modernizarea iluminatului public în oraș prin folosirea energiei alternative;
- ✓ construirea unei noi căi de acces peste râul Mureș;

Direcția strategică 2: Economie și turism

Obiective specifice:

- ✓ asigurarea cadrului necesar pentru stimularea realizării de investiții în oraș;
- ✓ creșterea numărului de agenți economici privați care își desfășoară activitatea pe raza orașului;
- ✓ promovarea și susținerea unor tehnici eficiente de marketing pentru produsele tradiționale;
- ✓ implementarea unui proiect de parc industrial;
- ✓ construirea și amenajarea unor locuri pentru activități de petrecere a timpului liber și picnic;
- ✓ implementarea proiectelor pentru dezvoltarea zonei turistice;
- ✓ susținerea tuturor acțiunilor necesare pentru creșterea potențialului turistic al zonei;

Direcția strategică 3: Mediu

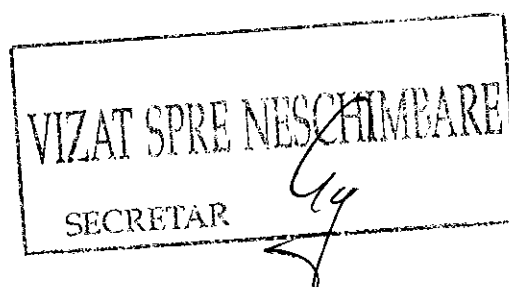
Obiective specifice:

- ✓ dezvoltarea durabilă a zonei asigurând în permanență protecția mediului natural;
- ✓ înființarea unei stații de compostare și transfer al deșeurilor;
- ✓ asigurarea infrastructurii necesare pentru prevenirea calamităților naturale;
- ✓ promovarea acțiunilor de conștientizare a populației privind protecția mediului și colectarea deșeurilor;
- ✓ susținerea și informarea practicilor de agricultură ecologică;
- ✓ înlăturarea deșeurilor din locurile neamenajate;
- ✓ crearea unui sistem integrat de gestiune a deșeurilor;
- ✓ programe de plantare a arborilor pentru prevenirea degradării terenurilor;
- ✓ realizarea unui plan strategic de ecologizare;

Direcția strategică 4: Învățământ, sport, cultură și culte

Obiective specifice:

- ✓ dezvoltarea infrastructurii de învățământ la standarde europene;
- ✓ asigurarea bazei materiale necesare atât pentru învățământul preșcolar cât și pentru cel școlar și liceal;
- ✓ construcția și dotarea unui campus școlar;
- ✓ asigurarea infrastructurii necesare atât în școli, liceu cât și la grădinițe pentru practicarea sportului;

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014
2020

- ✓ asigurarea accesului neîngrădit la asigurarea și stimularea accesului la educației;
- ✓ orientarea și sprijinirea persoanelor tinere în domeniul formării și reconversiei profesionale;
- ✓ crearea cadrului necesar pentru a oferi șanse persoanelor adulte care nu au loc de muncă;
- ✓ înființarea centrului de tip after-school;
- ✓ construirea de noi creșe;
- ✓ construirea unei noi biblioteci;
- ✓ modernizarea terenurilor de sport existente;
- ✓ construirea unei baze sportive;
- ✓ reabilitarea și dotarea căminelor culturale și a Casei de Cultură;
- ✓ creșterea interesului locuitorilor pentru patrimoniul cultural;
- ✓ susținerea lăcașelor de cult;
- ✓ înființarea muzeului satului.

Directoria strategică 5: Sănătate și asistență socială

Obiective specifice:

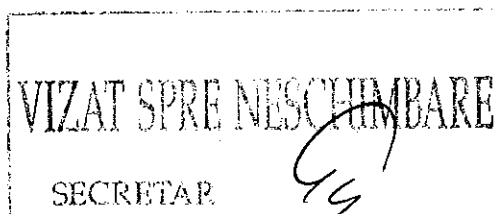
- ✓ asigurarea serviciilor de sănătate la standarde europene;
- ✓ construirea unui nou spital cu ambulatoriu de specialitate;
- ✓ construirea și dotarea unui azil de bătrâni;
- ✓ construirea unui centru pentru urgențe medicale;
- ✓ dezvoltarea infrastructurii de tip social și apoi sprijinirea dezvoltării societății civile în domeniul social;
- ✓ susținerea, dezvoltarea și implementarea programelor de asistență socială pentru persoanele aflate în dificultate;
- ✓ încurajarea înființării de ONG-uri care să implice în mediatizarea și respectarea standardelor în domeniul asistenței sociale.

Directoria strategică 6: Administrație publică locală

Obiective specifice:

- ✓ dezvoltarea serviciilor publice de interes local;
- ✓ dotarea serviciului public pentru situații de urgență cu utilajele necesare moderne;
- ✓ dezvoltarea capacității administrative a primăriei;
- ✓ crearea de facilități în toate domeniile pentru familiile de tineri;
- ✓ crearea de posibilități de reconversie profesională în sectoarele cerute pe piața muncii;
- ✓ asigurarea dotărilor necesare pentru situații de urgență;
- ✓ asigurarea unui sistem de supraveghere cu camere a orașului.

2. Proiecte propuse

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014-2020

Direcția : Infrastructură și utilități

Tip proiect	Perioada de implementare	Surse de finanțare
Reabilitarea și modernizarea infrastructurii de drumuri	2014 – 2020	Fonduri europene / Buget național / Buget local
Reabilitarea podurilor peste râul Mureș și Pârâul de Câmpie	2014 – 2020	Fonduri europene - PNDR
Reabilitarea și extinderea sistemului centralizat de canalizare și construirea unei stații de epurare	2014 – 2020	Fonduri europene / Buget național
Amenajarea de trotuare publice	2014 – 2020	Buget național / Buget local
Modernizarea sistemului de iluminat public – folosind energia neconventională	2014 – 2020	Fonduri europene / Buget național
Extinderea și reabilitarea sistemului de alimentare cu apă	2014 – 2020	Buget național / Buget local / Parteneriat public privat
Extinderea sistemului de iluminat public în tot orașul	2014 - 2020	Buget național / Buget local
Construirea de parcări	2014 – 2020	Buget național / Buget local
Reabilitarea podurilor peste râul Mureș	2014 – 2020	Fonduri europene / Buget național / Buget local
Întreținerea infrastructurii rutiere	2014 – 2020	Buget național / Buget local
Izolarea termică a blocurilor	2014 – 2020	Fonduri europene / Buget național / Buget local

Direcția : Economie și turism

Tip proiect	Perioada de implementare	Surse de finanțare
Sprijinirea mediului de afaceri prin înființarea unei structuri de tip laborator de afaceri	2014 – 2020	Fonduri europene – Programul operațional regional
Asigurarea accesului la programe de updatate tehnologică sau re tehnologizare conform	2014 – 2020	Fonduri europene – Programul operațional regional

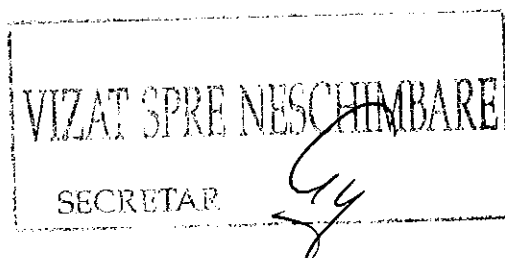

Strategia de dezvoltare locală a orașului Luduș pentru perioada 2014-2020

normelor UE		
Promovarea și prezentarea pe site-ul Primăriei a firmelor mici	2014 – 2020	Fonduri europene – Programul operațional regional / Buget local
Campaniile de promovare a orașului Luduș	2014 – 2020	Buget local / Parteneriate public private
Promovarea potențialului turistic al zonei	2014 – 2020	Fonduri europene
Construirea și amenajarea unor locuri de joacă pentru copii	2014 – 2020	Fonduri europene / Buget național / Buget local
Construirea și amenajarea infrastructurii necesare pentru petrecerea timpului liber și recreere	2014 – 2020	Fonduri europene / Buget național / Buget local
Construirea unei baze de agrement	2014 – 2020	Fonduri europene / Buget național / Buget local
Implementarea de proiecte pentru dezvoltarea zonei turistice	2014 – 2020	Fonduri europene / Buget național
Susținerea și dezvoltarea activităților non-agricole	2014 – 2020	Fonduri europene / Buget național
Creșterea capacității de autofinanțare prin crearea de locuri de muncă	2014 – 2020	Parteneriat public privat / Fonduri europene
Construirea și dotarea unui parc industrial	2014 - 2020	Parteneriat public privat / Buget național / Fonduri europene
Înființarea muzeului satului	2014 - 2020	Fonduri europene / Buget național
Construirea unei hale în piața săptămânala	2014 – 2020	Fonduri europene / Buget național / Buget local / Credite bancare
Reabilitarea și modernizarea pieței existente	2014 – 2020	Fonduri europene / Buget național / Buget local

Direcția : Mediu

Tip proiect	Perioada de implementare	Surse de finanțare
Înființarea unei stații de compostare și transfer al deșeurilor	2014 – 2020	Fonduri europene / Buget național / Buget local

Strategia de dezvoltare locală a orașului Iudus pentru perioada 2014-2020

Implementarea de programe pentru conștientizarea populației privind măsurile de mediu	2014 – 2020	Fonduri europene / Buget național / Buget local
Înființarea sistemului de colectare selectivă a deșeurilor	2014 – 2020	Parteneriat public privat / Fonduri europene / Buget național
Promovarea programelor pentru agricultură ecologică	2014 – 2020	Buget național
Programe pentru reducerea poluării	2014 – 2020	Fonduri europene – POS CCE
Realizarea unui plan de ecologizare a orașului	2014 – 2020	Parteneriat public privat / Buget local
Programe de plantare a arborilor	2014 – 2020	Buget național / Buget local
Susținerea investițiilor în energia alternativă	2014 – 2020	Fonduri europene – POS Mediu / Buget național
Ghene subterane de gunoi închise ermetic	2014 – 2020	Fonduri europene – POS Mediu / Buget național / Buget local

Direcția : Învățământ, sport, cultură și culte

Tip proiect	Perioada de implementare	Surse de finanțare
Dotarea școlilor, liceului și grădinițelor cu materialul didactic necesar	2014 – 2020	Buget național / Buget local
Înființarea unui centru tip after-school	2014 – 2020	Fonduri europene / Buget național
Asigurarea infrastructurii necesare pentru practicarea sportului la grădinițe și școli	2014 – 2020	Buget național / Buget local
Programe de informare privind atât abandonul școlar cât și perspectivele de după școală	2014 – 2020	Fonduri europene / Buget național / Buget local
Programe de sprijin a persoanelor tinere pentru	2014 – 2020	Fonduri europene

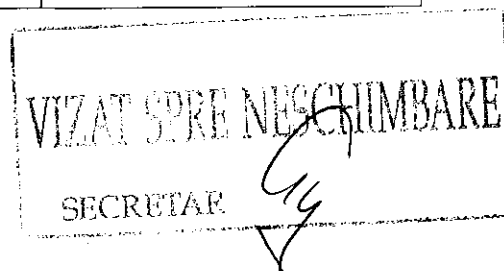
VIZAT SPRE NESCHIMBARE
SECRETAR

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014-2020

formare și reconversie profesională		
Modernizarea infrastructurii de IT	2014 – 2020	Fonduri europene – POS CCE
Programe de revonversie profesională pentru persoanele adulte	2014 – 2020	Fonduri europene
Construirea unui campus școlar	2014 – 2020	Buget național / Buget local
Construirea unei baze sportive multifuncționale	2014 – 2020	Buget național
Modernizarea stadionului Luduș	2014 – 2020	Buget național / Buget local
Modernizarea terenurilor de sport existente	2014 – 2020	Buget național / Buget local
Reabilitarea, modernizarea și dotarea unei case de cultură	2014 – 2020	Buget național / Buget local
Programe pentru promovarea potențialului cultural	2014 – 2020	Buget național / Buget local
Susținerea tuturor lăcașelor de cult	2014 – 2020	Buget național / Buget local
Construirea unei noi biblioteci	2014 – 2020	Fonduri europene / Buget național
Construirea unei noi grădinițe	2014 – 2020	Fonduri europene / Buget național / Buget local
Extindere prin mansardare a școlii gimnaziale Ioan Vladuțiu	2014 – 2020	Buget național / Buget local

Direcția : Sănătate și asistență socială

Tip proiect	Perioada de implementare	Surse de finanțare
Construirea și dotarea unui nou spital cu ambulatoriu de specialitate	2014 - 2020	Fonduri europene / Buget național / Buget local
Construirea și dotarea unui azil de zi pentru bătrâni	2014 – 2020	Fonduri europene – programul operațional regional
Asigurarea serviciilor de sănătate la standarde europene	2014 – 2020	Parteneriat public privat / Fonduri europene

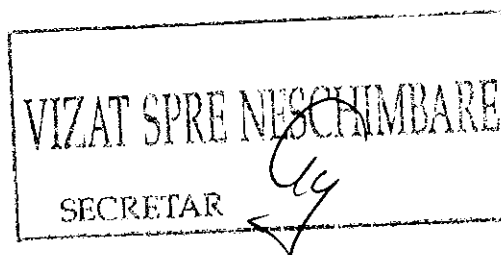

Strategia de dezvoltare locală a orașului Iudus pentru perioada 2014-2020

Construirea și dotarea unui centru medical pentru urgențe	2014 – 2020	Fonduri europene – programul operațional regional
Construirea și dotarea de creșe	2014 – 2020	Fonduri europene / Buget național / Buget local
Reabilitarea ambulatoriului de specialitate a spitalului	2014 – 2020	Fonduri europene / Buget național / Buget local
Implementarea de programe, de asistență pentru persoanele defavorizate	2014 – 2020	Fonduri europene / Buget național
Sprijinirea tinerilor în vederea obținerii unui loc de muncă	2014 – 2020	Fonduri europene
Sprijinirea persoanelor interesate în dezvoltarea unei mici afaceri	2014 – 2020	Fonduri europene
Sprijinul acordat implementării unor politici pro-active de combatere a somajului	2014 – 2020	Fonduri europene
Promovarea programelor de combatere a sărăciei	2014 – 2020	Fonduri europene
Dezvoltarea gamei de servicii pentru persoanele cu handicap	2014 – 2020	Fonduri europene
Implementarea unei campanii împotriva violenței domestice	2014 – 2020	Buget național
Încurajarea înființării de ONG-uri	2014 – 2020	Parteneriat public privat

Direcția : Administrație publică locală

Tip proiect	Perioada de implementare	Surse de finanțare
Dezvoltarea capacității administrative	2014 – 2020	Fonduri europene / Program operațional DCA
Perfecționarea personalului primăriei	2014 – 2020	Buget național
Creșterea gradului de calificare a funcționarilor	2014 – 2020	Fonduri europene
Creșterea gradului de comunicare digitală	2014 – 2020	Fonduri europene

Strategia de dezvoltare locală a orașului Ludus pentru perioada 2014
2020

Înființarea și dezvoltarea serviciilor de interes local	2014 - 2020	Buget național / Buget local
Achiziționarea de utilaje pentru situații de urgență	2014 – 2020	Fonduri europene / Buget național
Sistem integrat de supraveghere cu camere a orașului	2014 – 2020	Fonduri europene / Buget național / Buget local

